

СВОБОДА

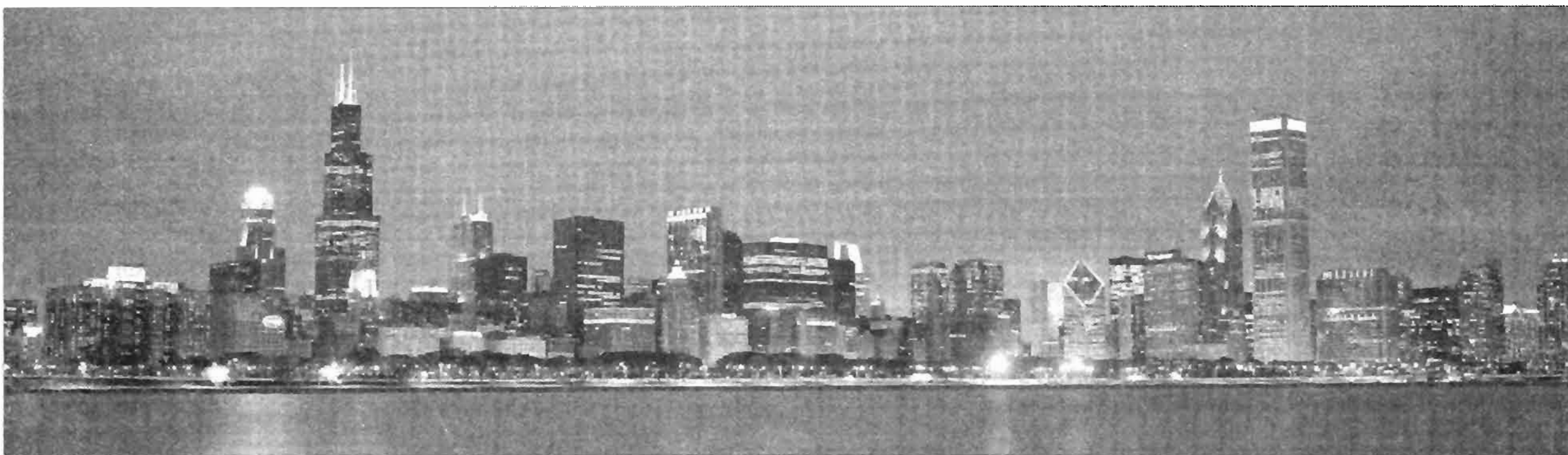
Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CIX П'ЯТНИЦЯ, 24 ТРАВНЯ 2002 РОКУ ЧИСЛО 21 VOL. CIX FRIDAY, MAY 24, 2002 No. 21

Вітаємо делеґатів і гостей 35-ої Конвенції УНСоюзу!

Панорма вечірнього Чикаґо. *Фото: CCTB*

24–28 травня в Чикаґо, в „O'Hare Marriott Hotel" відбудеться 35-та Конвенція Українського Народного Союзу. Від 22 лютого 1894 року, коли українські еміґранти зібралися у Шамокіні, Па., і заснували УНСоюз, минуло 108 років. З того часу змінився світ, змінилися політичні, соціяльні і культурні умови. Діти, внуки і правнуки піонерів організованого життя українців в Америц і Канаді стали повноцінними громадянами цих провідних демократичних країн, активними будівничими їхніх суспільств. Та в цій загально американській і загально канад-ській праці не затратилася й українська тотожність, більше того – вона розвивалася і поглиблювалася в багатьох найсуттєвіших напрямках, про що свідчить вся історія Українського Народного Союзу. Заснований в умовах тяжкої праці робітників-українців в шамокінських вугільних копальнях, цей союз першою і тоді єдиною своєю ціллю мав фінансове сприяння нашим робітничим родинам у похоронах, які були частими через трагічні випадки у шахтах. З роками і десятиліттями УНСоюз, розбудовуючись і зміцнюючись, все більше орієнтувався на поліпшення матеріяльного, культурного і духовного життя нашої громади, все більше згуртовував її в загальнополітичному і громадсько-культурному розумінні, все активніше і плідніше впливав на українське життя в Північній Америці, а з тим – і на Україну. Свідоме світове українство протягом сімдесяти літ самовіддано виконувало функцію другої української легені, коли Україна задушувалася в чаді великодержавного шовінізму чужої імперії. Нехай же успадкований від бурхливого XX століття дух українського братерства і солідарности з Україною панує і на 35-ій Конвенції. Нехай її делегати і гості бачать перед своїми очима приклад піонерів-засновників нашої організації і її невтомних активістів! Нехай цей приклад підкаже дорогу до ефективного розв'язання всіх наших назрілих питань і проблем.

Минуле все ще не дає забути про себе

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – У столиці України 18-19 травня відбувся третій конґрес Світової федерації українських лемківських організацій. У Львові 21 травня не відбулася зустріч президентів України і Польщі, під час якої мало відбутися відкриття оновленого місця поховання польських вояків з часів польсько-української війни 1918-1920-их років.

Подія і „неподія" мали міжнародне значення, оскільки обидві безпосередньо заторкують українсько-польські стосунки; обидві мають історичне коріння і входять у категорію пекучих питань сьогодення.

Різниця в тому, що лемки, розкинені по всьому світі і малознані в Україні протягом десятиліть, нарешті дають про себе знати в корінній батьківщині, тоді як у Львові все звелось до „суду за межу" – конкретно за два слова – до питання, яким пересічний громадянин (України й Польщі) взагалі не цікавиться.

На свій третій світовий з'їзд лемки вперше з'їхались до столиці України, але, як зазначив на прес-конференції проф. Іван Щерба, відповідальний секретар Світової федерації українських лемківських організацій (СФУЛО), „ми вже тут були, і навіть далі на схід", починаючи з кінця 1940-их років. Після закінчення Другої світової війни лемків виселювали з їх прадідівської териророї у Польщі до Української РСР, а то й в Росію і за Урал.

Наприклад, Микола Горбаль, голова Київського товариства „Лемківщина" і господар київського з'їзду, шестилітнім хлопцем був „добровільно" переселений з батьками з лемківського села Воловець – тоді у вже відновленій „народній" Польщі – до Галичини. А згодом, коли став дорослим, був тричі засланий до совєтських гулагів Мордовії й Сибіру за правозахисну діяльність. Щойно у самостійній Україні він був обраний депутатом Верховної Ради другого скликання, а тепер – пише і відає лемківськими справами.

Українські лемки у США і Канаді створили федерацію ще на початку 1970-их років. У 1993 році вони, разом зі земляками у Польщі, Словаччині, Угорщині, Україні, Росії і інших частинах світу, де вони розпорошені, створили світову федерацію.

На київському конґресі були представники усіх цих лемківських гілок. З Америки була Марія Дупляк, голова Організації Оборони Лемківщини. Був і проф. Олекса Біланюк, який привітав конґрес від Української Вільної Академії Наук лемківською говіркою – під оплески присутніх.

Найбільша частина лемківської території нині знаходиться на території Польщі, але й у Словаччині є до 250 пунктів з лемківським населенням і там діє Союз русинів-українців.

У Закарпатській області, у Словаччині, у США досі діє те, що діячі СФУЛО називають „політичним русинством" – теза про те, що лемки-русини – це окрема нація, не частина української. Їх не так багато, але це було причиною, що в абревіятурі назви федерації є літера „У" — українських лемківських організацій, пояснили її керівники.

Нині СФУЛО видає наукові й популярні праці про лемків, наукові збірники „Аннали", займається лобіюванням урядів Польщі, Словаччини, України з метою визнання призабутих кривд, вчинених їм колишніми режимами цих країн.

Олександер Венгринович, голова Всеукраїнського товариства „Лемківщина" заявив на прес-конференції перед з'їздом, що його турбує можливе зникнення лемків як субетнічної групи в Польщі, бо від 1947 року, коли почалась Акція „Вісла", лемки живуть у розпорошенні і мають труднощі у поверненні на лемківські землі, хоч деякі таки повернулися. А в Україні вони вимагають більшого визнання зі сторони держави. О. Венгринович назвав таких „великих дітей України", як автор гимну „Ще не вмерла Україна" Михайло Вербицький і поет Богдан-Ігор Антонич. Мало хто в Україні знає – доводив він – що вони були лемками.

Микола Горбаль пояснив журналістам, що лемки в Україні не мають на меті повертатись на Лемківщину, „але хочемо мати право повернутись". Лемки лобіюють Верховну Раду України, щоб та прийняла закон про депортованих, який включав би лемків, і коли Польща запровадить в'їзні візи для українських грома-

(Продовження на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Верховна Рада досі залишається без керівних органів

КИЇВ. – Фракції „Наша Україна“ покищо не вдалося створити більшости на основі договору між представниками „Нашої України“, КПУ, СПУ та бльоку Юлії Тимошенко про спільні дії у Верховній Раді. Цим документом передбачалося не лише обрання керівництва парляменту, але й внесення докорінних змін у законодавство для оновлення системи влади. Розбіжності між „Нашою Україною“ і президентською фракцією „Єдиною Україною“ – насамперед у кадрових питаннях. На початку сесійного засідання виявилося, що фракції так і не змогли дійти згоди стосовно розподілу ключових керівних постів. Головна боротьба і далі точиться через намагання провладних сил бачити на посаді голови Верховної Ради Володимира Литвина – провідника бльоку „За Єдину Україну“, який донедавна очолював президентську адміністрацію. Фракція „Наша Україна“ наполягає, що В. Литвин не має автоматичного права на посаду, оскільки його бльок на виборах посів лише третє місце. Представник „Нашої України“ Микола Томенко сказав, що його фракція готова підтримати Володимира Литвина на посаді голови парляменту, в обмін на контролю крісла прем'єр-міністра. Фракція „ЗаЄдУ“ відмовилася від цієї пропозиції.

Судять злочинців, які вбили народних депутатів Щербаня і Гетьмана

ЛУГАНСЬК. – 21 травня у Луганському обласному суді розпочався судовий процес у справі вбивства народних депутатів Євгена Щербаня і Вадима Гетьмана.

Голову Біржового комітету Української міжбанківської валютної біржі, народного депутата України Вадима Гетьмана було вбито 21 квітня 1998 року п'ятьма пострілами з невстановленої зброї. Є. Щербаня було вбито 3 листопада 1996 року на летовищі Донецька. До літака „Як-40“, на якому спеціяльним летом з Москви прибув Є.Щербань з дружиною і сином, під'їхали троє невідомих (двоє були в формі авіяторів) і відкрили вогонь. Є.Щербань і бортмеханік літака загинули на місці, дружина Є.Щербаня померла у лікарні. 7 лютого 2002 року керівники Генеральної прокуратури України провели пресконференцію, на якій заявили, що 5 лютого 2002 року до Київського апеляційного суду надіслано для розгляду кримінальну справу за звинуваченням восьми осіб, які у складі організованого злочинного угруповання вбили 25 осіб, включно з народними депутатами України В. Гетьманом та Є. Щербанем. Заступник Генерального прокурора Микола Обіход повідомив, що проти колишнього прем'єр-міністра Павла Лазаренка висунуто офіційне звинувачення в організації вбивств В.Гетьмана і Є.Щербаня. Матеріяли кримінальної справи щодо П. Лазаренка виділено в окреме провадження, оскільки він утримується під вартою у США. Прокуратура ствердила, що за вбивства народних депутатів В.Гетьмана і Є.Щербаня з особистих рахунків експрем'єра П.Лазаренка на рахунок керівника злочинного угруповання, жителя Донецька, а згодом громадянина Ізраїлю Євгена Кушніра було перераховано відповідно 850 тис. дол. і 2 млн. дол.

Збігнєв Бжезінський: НАТО повина поглиблювати взаємини з Україною

ВАРШАВА, Польща. – Гегемонія Сполучених Штатів Америки – то єдиний заслін для розповсюдження зброї масового знищення, єдине підґрунтя для стабільности у цілому світі, - сказав дорадник колишнього президента Сполучених Штатів Америки Збігнєв Бжезінський 16 травня, на церемонії вручення йому титулу почесного доктора Польської Академії національної оборони. Збігнєв Бжезінський виклав свій погляд на оборонну стратегію Польщі в умовах, які складаються у зв'язку зі створенням нової Ради Росія - НАТО і при цьому зробив суттєві наголоси на питанні місця України в сучасній системі світової безпеки. З. Бжезінський особливо підкреслив, що зближення НАТО з Росією не повинно відбуватися коштом України. Навпаки, поглиблюючи співпрацю з Росією, треба розвивати взаємини НАТО з Україною – для урівноваження сил у реґіоні.

ЕС турбується реформою енерґетичної галузі України

БУКАРЕШТ, Румунія. – Европейська комісія закликала Україну негайно розпочати реформу енерґетичної галузі та відновити переговори з ЕС про добудову двох атомних електростанцій – замість реакторів Чорнобильської АЕС. З такою заявою 20 травня виступив у Букарешті член керівництва Евросоюзу Педро Сольбес під час щорічного засідання Европейського банку реконструкції та розвитку. П. Сольбес висловив жаль, що політична невизначеність в Україні призупинила реформу в енерґетичній галузі. ЕБРР обіцяв надати 215 мільйонів долярів державній компанії „Енерґоатом“ – для завершення будівництва Хмельницької та Рівненської АЕС, – але кредит був заморожений. Загальна вартість проєкту – близько півтора мільярда долярів.

Вшановують тих, хто боровся за незалежну Україну

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Згідно з рішенням сесії Івано-Франківської обласної ради, третьої неділі травня в області вшановують тих, хто прилучився до боротьби за незалежність України. 19 травня вранці у храмах на Прикарпатті відслужили поминальні Панахиди. В Івано-Франківську відбулося народне віче, учасники якого говорили про потребу на державному рівні визнати Українську Повстанську Армію учасником Другої світової війни та надати ветеранам УПА статус учасників бойових дій. Цього року виповнюється 60 років із часу утворення УПА. Громадськість, ветерани ОУН-УПА поклали вінки й квіти до барельєфів Степана Бандери, Євгена Коновальця, на могили січових стрільців і до Меморіяльного комплексу жертв комуністичного режиму „Дем'янів лаз“. На центральній площі Івано-Франківська відбувся конкурс стрілецької пісні.

В Україні привертають увагу до проблеми ВІЛ/СНІДу

КИЇВ. – Від 13 травня в чотирнадцяти містах країни відбуваються акції-реквієми під назвою „Пам'ятати, щоб жити“ на відзначення Дня пам'яті померлих від СНІДу (AIDS). Згідно з даними Українського центру профілактики і боротьби зі СНІД-ом, кількість офіційно зареєстрованих ВІЛ-інфікованих (HIV) в Україні – 43.5 тисячі осіб. Однак знавці вважають, що таких хворих близько пів мільйона. Протягом останніх двох років українські лікарі спостерігають, що серед вагітних жінок стає дедалі більше ВІЛ-позитивних. Загалом у світі від СНІДу за останні 20 років померли майже 25 мільйонів осіб. В Україні зараз понад три тисячі хворих на СНІД.

Доказів продажу української зброї Іракові немає

ВАШІНҐТОН. – Секретар Державного департаменту США Колін Павел заявив 16 травня, що його країна не має доказів продажу української зброї чи високотехнологічного військового обладнання Іракові.Таку заяву К. Павел зробив журналістам на літаку, повертаючись зі зустрічі міністрів закордонних справ країн НАТО у Рейк'явіку. За його словами, це питання було лише поверхово заторкнуте під час його зустрічі з українським міністром Анатолієм Зленком, позаяк воно обговорювалося через дипломатичні канали, і минулого тижня обидва керівники зовнішньополітичних відомств обмінялися листами з цього приводу. Водночас, на думку К. Павела, запевнення А. Зленка в тому, що постачань зброї до Іраку не було, американська сторона сприйняла як прояв розуміння Україною стурбованости США. К. Павел повідомив також, що обговорив з А. Зленком взаємини між бльоком НАТО та Україною. Він додав, що українці прагнуть увійти до лав альянсу, але їм треба більше для цього зробити, ніж країнам, які вже чекають черги на вступ.

Думка громадян про освіту в Україні

КИЇВ. – 54.7 відсотка громадян України переконані, що за роки незалежности система освіти у нашій державі погіршилась. Проведене 18-24 квітня соціологічне дослідження, в якому взяли участь 2000 респондентів віком від 18 років. 22.5 відсотка опитаних вважають, що ситуація не змінилася. 40.4 відсотка респондентів оцінюють реформування системи освіти в Україні як малокерований, непідготовлений процес, як імітацію реформ. Пляновим цей процес вважають 11.8 відсотка опитаних – це навіть менше, ніж ті, хто переконаний, що жодних змін узагалі не відбувається (17.5 відсотка).

Мельниченко і Кучма в Брюселі – одночасно

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. – В той самий день – 15 травня прибули до цього міста Президент України Леонід Кучма та його колишній охоронець, майор Микола Мельниченко. М. Мельниченко приїхав на запрошення міжнародних журналістських організацій. Під час зустрічі з журналістами він розповів про корупційні дії Л. Кучми під час його владування від 1999 року. Сюди включається вбивство Георгія Ґонґадзе, „привласнення“ Л. Кучмою двох мільярдів амер. дол., відмивання брудних грошей в бельгійських банках, а також продаж зброї. М. Мельниченко роздав розшифрування кількох розмов касетних записів у кабінеті Президента. Після цього М. Мельниченко відїхав до Лондону, а звідтіль до США. Натомість за кілька годин до Брюселю прибув Президент України Л. Кучма, на запрошення голови Европейської комісії Романо Проді. Л. Кучма відмовився коментувати свою поїздку журналістам.

Зформовано керівництво автономії

СИМФЕРОПОЛЬ. – У Криму 15 травня зформовано керівництво парляменту автономії та затверджено новий склад Ради міністрів. Першим заступником голови було обрано Василя Кисельова. Він очолює кримську організацію Партії реґіонів, до якої входить і теперішній голова Борис Дейч. Це дає підстави говорити про посилення впливу так званого „донецького клану“ в Криму. Заступником голови парляменту обрано заступника голови кримсько-татарського меджлісу Ільмі Умерова. Крім того, троє представників депортованих отримали посади віце-прем'єра, міністра та голови республіканського комітету в уряді автономії. До президії нового парляменту потрапили чотири представники бльоку Л. Грача. А ще двоє комуністів отримали посади віцепрем'єра та міністра в уряді.

Турботи громадського комітету „Український Севастополь“

СЕВАСТОПОЛЬ. – Громадський комітет „Український Севастополь“ вимагає оприлюднення результатів таємничих українсько-російських переговорів з приводу базування Чорноморської фльоти Росії в Криму. У заяві, поширеній Громадським комітетом 15 травня, висловлено занепокоєння тим, що результати нещодавньої зустрічі між віце-прем'єром України Роговим та заступником глави уряду Росії Клєбановим не були оприлюднені. „Ця безпрецедентна активність на південному напрямку, що ретельно приховується від народних депутатів, громадськости, усього українського народу, змушує думати, що йдеться про діяльність, яка межує з державною зрадою і може призвести до втрати Україною частини її території“, – йдеться в заяві.

За повідомленнями інформаційних агентств

Сесія ООН з питань дитячого життя

Від України виступила Валентина Довженко

ООН. – 8 травня у штаб-квартирі Організації Об'єднаних Націй в Нью-Йорку розпочалася „Спеціяльна сесія Генеральної Асамблеї ООН з питань дітей". Делеґацію України на Спеціяльній сесії очолювала голова Державного комітету України у справах сім'ї та молоді Валентина Довженко.

Виступаючи в ООН на пленарному засіданні 9 травня, В. Довженко привернула увагу учасників сесії до пропозиції Президента України Л. Кучми щодо зниження світових витрат на озброєння на 10 відсотків та спрямування вивільнених коштів на розвиток освіти, охорону здоров'я і довкілля та боротьбу з бідністю.

Голова української делеґації окремо зупинилася на проблемах подолання довгоターмінових наслідків Чорнобильської катастрофи, від якої в Україні постраждало 1.2 мільйона дітей або кожна десята дитина. Вона закликала країни-члени ООН допомогти Україні у здійсненні спеціялізованої програми медико-соціяльної реабілітації чорнобильських дітей.

Обговорюючи питання допомоги з боку ООН у вирішенні проблем дітей, які страждають від наслідків Чорнобиля, 9 травня у виступі Генеральний секретар ООН Кофі Аннан повідомив про свій намір відвідати Чорнобильську зону під час офіційної візити в Україну на початку червня цього року.

В своєму виступі В. Довженко також підкреслила, що одним з перших законодавчих актів нової незалежної Української держави стала ратифікація Конвенції про права дитини у вересні 1991 року, вже через місяць після проголошення державної незалежности, а в минулому році прийнято закон „Про охорону дитинства".

Сьогодні в Україні 10,7 мільйона дітей, 7 мільйонів з них у студентському віці. В. Довженко у виступі підкреслила, що предметом особливого занепокоєння в Україні є проблема дитячого здоров'я, особливо в контексті Чорнобильської трагедії. Нині, через 16 років після катастрофи, 60 відсотків випадків раку щитовидної залози у дітей реєструється на територіях, тією чи іншою мірою вражених внаслідок аварії. Загальна захворюваність серед дітей зросла втричі.

На прес-конференції 7 травня, в приміщенні Постійного Представництва України в ООН, В. Довженко сказала, що державна політика спрямована на підвищення рівня народження дітей. На Україні рівень народження вдвічі менший, ніж рівень смерти. Особлива увага спрямована на 2.5 мільйона молодих сімей, де вік батьків – до 30 років. Урядове дослідження показало, що, наприклад, одна із головних причин, чому молоді батьки не хочуть мати другу чи третю дитину, це брак відповідного помешкання або грошей на окрему квартиру. Для них уряд сприяє пошук квартир і пропонує фінансову допомогу.

Валентина Довженко

Вона підкреслила, що рівень абортів в Україні за десять років впав наполовину – від приблизно 800 тисяч при кінці 1980-их років до 380 тисяч минулого року. В. Довженко також визнала, що дуже багато звернень батьків до уряду – це просьби допомогти вилікувати рака в їхніх дітей.

І.Я.

Нові звинувачення з уст М. Мельниченка

ВАШІНҐТОН. – 21 травня колишній майор державної охорони України Микола Мельниченко 21 виступив в американській столиці на пресовій конференції Радіо „Свобода".

Він докладно розповів про низку злочинів, нібито скоєних президентом України Леонідом Кучмою, колишнім головою СБУ Леонідом Деркачем, колишнім головою адміністрації Президента – Володимиром Литвином та колишнім міністром внутрішніх справ Юрієм Кравченком.

У своєму виступі М. Мельниченко особливу увагу приділив справі про нелегальний продаж української зброї Іракові. Мова йшла, передусім, про одного з українських депутатів – Леоніда Деркача, колишнього голову Служби Безпеки України.

„Ця операція здійснювалася наступним чином: Деркач має зв'язки з керівництвом Ірану й Іраку. Вони спілкуються через своїх людей. Керівництво Іраку зацікавлене в отриманні ракетного комплексу. Про це вони повідомляють через своїх людей Деркачеві. Деркач проводить активні оперативні заходи. Мета цієї спецоперації - продати зброю, заробити „брудні" гроші, пустити їх у політику і при цьому бути безкарним. Як бути безкарним? Він обирає шлях дезінформування ЦРУ", - заявив Микола Мельниченко.

За його словами, Л. Деркач переконав агентів ЦРУ, що є саме тією людиною, що бореться з організованою злочинністю, і в такий спосіб весною 2000 року був запрошений до Ірану та Іраку, щоб зробити розвідку про потреби їхньої сторони у військовій техніці.

Потім близькосхідні посланці були в Йорданії, де їм продемонстрували дану зброю.

Про ці процеси писав Георгій Ґонгадзе та „Українська правда", за що Деркач у нецензурних висловах обіцяє Кучмі „розібратися з Ґонгадзе". М. Мельниченко процитував цю розмову.

Л. Деркач також був тією людиною, яка доповідала Кучмі, за словами Мельниченка, про успішно здійснену операцію продажу КРАЗів, іншими словами – „Кольчуги" до Іраку.

Щодо розслідування, які за словами Мельниченка ведуться на території США, він повідомив: „Мене викликають для допомоги у розслідуванні. Але я хочу сказати, що це не є розслідування справи Лазаренка. І мене не викликали у справі Лазаренка. На великому журі я давав свідчення. І я думаю, що найближчим часом вони будуть мати результати. Більше про розслідування у Сан-Франциско я сказати не можу. Але я впевнений, що це розслідування допоможе боротьбі з організованою злочинністю".

М. Мельниченко також підкреслив: „Я хочу вас запевнити, що Україна як держава немає ніякого відношення до незаконного продажу зброї у жодну країну. Незаконним продажем зброї займалися чільні посадові особи України".

Серед учасників цієї вашінґтонської прес-конференції був відомий американський експерт із питань авдіо та відеозаписів Брюс Кеніг, який фахово займався технологічними розстежуваннями у Федеральному бюро розслідувань США. У зв'язку з тим, що раз-у-раз висловлювалися сумніви щодо достовірности записів Мельниченка у кабінеті Президента України, Б. Кенніг провів технічну аналізу як апаратури, якою користувався М. Мельниченко, так і запису. За його словами, проведена фірмою «Бектек» аналіза оригінальних записів не викликає сумніву щодо їх автентичности та відсутности будь-яких спроб монтування чи маніпуляцій з голосами..

Один з учасників прес-конференції зазначив, що досі ніхто з представників української влади не заперечив того, що мала місце розмова у кабінеті Президента України про нелегальну доставу Іракові радарної системи „Кольчуга".

Хід цієї прес-конференції знімали також телеоператори американської телемережі „Фокс", японського телебачення та ICTV.

Михайло Мигалисько

Кримські татари вшанували пам'ять жертв депортації

СИМФЕРОПОЛЬ. –*"Кримські татари моляться перед початком траурного віча, присвяченого пам'яті жертв депортації кримсько-татарского народу за межі Кримського півострова, на площі Леніна в Симферополі в суботу, 18 травня. Учасники віча прийняли резолюцію, у якій висловили незгоду з іґноруванням владою розв'язання політико-правових питань, пов'язаних з відновленням прав кримсько-татарського народу, а також звернулись до Президента України, українського парляменту та уряду з вимогою забезпечити виконання рішень, спрямованих на відновлення реального рівноправ'я кримських татар у соціяльно-економічній, культурній, мовній і політичній сферах життя українського суспільства. У вічі взяло участь близько 10 тисяч кримських татар, що приїхали з усіх районів Криму.*

Фото: УНІАН

Помер проф. Юрій Бойко-Блохин

З волі Всемогутнього Творця, у п'ятницю, 17 травня, о 3-ій год. ранку впокоївся в Бозі у Мюнхені св. п. проф. Юрій Бойко-Блохин, колишній ректор Українського Вільного Університету, дійсний член Европейського Наукового Товариства ім. Шевченка, дійсний член Української Вільної Академії Наук у США, громадський, політичний і науковий діяч.

Покійний народився в м. Миколаєві (Херсонщина) 25 березня 1909 року. Наукова праця покійного почалася 1930 року з публікацією статті „Молодий театр у Києві" у журналі „Життя і революція". Покійний зазнав у своєму житті ряд політичних арештів окупантами України. У 1950–1974-их роках був професором, деканом, а в 1956 році – ректором УВУ в Мюнхені. У 1962–1988-их роках – викладач і професор-гість університету Людвіка-Максиміліяна у Мюнхені.

Проф. Юрій Бойко-Блохин досліджував літературу, історіософію, історію української визвольної боротьби, теоретичні засади українського націоналізму. Його наукові праці друкувалися українською, німецькою, англійською, французькою, італійською, російською і білоруською мовами.

З його відходом українська наука у діяспорі зазнала великої втрати. Похорон покійного відбувся у середу, 22 травня, на Мюнхенському Західньому кладовищі (Westfriedhof).

Вічна йому пам'ять!

Ректор і сенат Українського Вільного Університету
Голова й управа Наукового Товариства ім. Шевченка в Европі
Президент Української Вільної Академії Наук у США

АМЕРИКА І СВІТ

Поїздка Джорджа Буша до Европи і Росії

ВАШІНҐТОН. – У середу, 22 травня, Президент Дж. Буш розпочав свою поїздку до Европи, де зустрінеться з прем'єр-міністром Італії Сільвіо Берлюсконі, німецьким канцлером Ґерґардом Шродером, президентом Франції Жаком Шіраком та російським президентом Владіміром Путіним. У Берліні американського Президента зустріли тисячі лівих демонстрантів і учасників антиглобалізаційних протестів, яким не до вподоби антитерористична кампанія Президента Буша. На вічу, організованому окремими групами, було висловлено протест проти американської політики на Близькому Сході і війни в Афганістані. До Дж. Буша в Берліні приєднається його дружина Лора Буш, котра прилетить до столиці Німеччини з Праги. Метою подорожі Президента США до згаданих европейських країн є скріплення дружби союзників у справах антитерористичної акції та Іраку. Одначе найважливішою точкою цієї подорожі є його перші відвідини Росії та зустріч з В. Путіним. Там Дж. Буш має в пляні закріпити співпрацю з Росією у таких ділянках, як політика щодо Ірану і Чечні. Головною метою все ж таки залишається договір про зменшення ядерних арсеналів обидвох країн, США і Росії, котрий на тій зустрічі буде підписано.

Президент Буш: скасування ембарго проти Куби залежить від реформ на острові

МАЯМІ. – Виступаючи 20 травня з нагоди 100-річчя незалежности Куби перед зібранням американців кубинського походження, Президент Джордж Буш заявив, що американське ембарго проти Куби буде скасовано лише в тому разі, якщо ця комуністична країна розпочне серйозні реформи. У своїй промові Президент Джордж Буш стосовно майбутнього взаємин з Кубою подав низку передумов, за яких США погодяться скасувати ембарґо. Серед них – звільнення усіх політичних в'язнів, проведення наступного року вільних виборів на Кубі та запровадження економічної системи вільного ринку. Репліка Дж. Буша була зовсім протилежною до рекомендацій колишнього Президента Джімі Картера, котрий після повернення 17 травня зі своєї п'ятиденної поїздки на Кубу минулого тижня закликав полегшити економічні санкції. Влада Куби гнівно відреаґувала на ці заяви Джорджа Буша. Один з найближчих соратників Фіделя Кастро – спікер національної асамблеї Рікардо Аларкон – звинуватив американського Президента у потуранні громаді кубинських еміґрантів на Фльориді, які відіграли вирішальну ролю в обранні Джорджа Буша. Реакція дисидентів у Гавані на заяви Джорджа Буша була більш позитивною. Владіміро Рока, звільнений з в'язниці на початку травня, привітав заклик Президента до демократичних реформ на Кубі, але водночас закликав США відмовитись від застарілого менталітету санкцій та ембарго.

Новий удар проти Америки

ВАШІНҐТОН. – Віце-президент Сполучених Штатів Дік Чейні сказав 19 травня під час виступу на телебаченні, що нові напади на Америку з боку мережі „Аль-Кайда", яку очолює Осама Бен Ладен, можна вважати, „майже певними". Д. Чейні повідомив, що американська розвідка зібрала інформацію про посилення активности терористів, яка свідчить про підготування нового удару. Заяви віце-президента США пролунали в той час, як у Вашінґтоні зростає дискусія про те, що адміністрація Президента Буша не скористалась повідомленнями розвідувальних служб про можливий напад на США у вересні минулого року. 20 травня керівник Федерального бюра розслідувань (ФБІ) Роберт Мюлер також попередив про нову загрозу Америці – самогубні вибухи, котрі, він вважає, неминуче розпочнуться і в США. Це припущення директор ФБР висловив днем по тому, як віце-президент США Дік Чейні зробив свій коментар. У доповіді Державного департаменту США підкреслено, що торік внаслідок нападів терористів загинуло більше людей, ніж будь-якого іншого року.

Доля палестинців з Вифлеєму

КІПР. – Країни Евросоюзу сподіваються незабаром досягти домовлености з приводу майбутнього тринадцяти палестинських бойовиків, яких вислали у вигнання після закінчення облоги Церкви Різдва у Вифлеємі. Протягом останнього тижня вони перебувають в готелі, доки країни Европейського союзу обговорювали їхній статус, а також до якої країни їх після цього вислати. Міністер закордонних справ Еспанії Хозе Піке сказав, що тепер обговорюються останні деталі, і він сподівається, що 21 травня на зустрічі дипломатів Европейського союзу буде досягнуто остаточну домовленість. Вигнання з країни палестинських бойовиків було частиною угоди з ізраїльською владою про зняття облоги Церкви Різдва у Вифлеємі, яка тривала п'ять тижнів.

Б.Клінтон захищає уряд США від звинувачень у недбалості

ВАШІНҐТОН. – Колишній президент США Білл Клінтон 18 травня заявив, що припущення трирічної давнини про те, що члени мережі Осами бен Ладена „Аль-Кайда" можуть скеровувати літаки на цілі в Америці, були побудовані на спекуляціях. Б.Клінтон сказав, що звіт Бібліотеки конгресу для Національної ради з розвідки був побудований на інформації з широких громадських джерел і говорив про можливі дії, до яких міг би вдатися бен Ладен. В результаті, як сказав екс-президент Б. Клінтон, американські військові атакували навчальний табір „Аль-Кайди" в Афганістані і звернулися за допомогою до Пакистану та неназваних людей в Афганістані, щоб, як сказано, дістатися до бен Ладена. Ці заяви Б. Клінтон зробив на тлі політичного протистояння у Вашінґтоні, з уваги на звинувачення мериканських політиків, які намагаються знайти винних в адміністрації Президента Дж. Буша у тому, що вона, незважаючи на дані розвідки, не спромоглася запобігти терористичним акціям 11 вересня 2001 року.

Знайшли тіло Д. Перла

ІСЛЯМАБАД, Пакистан. – Пакистанська поліція впевнена, що знайшла останки американського журналіста Деніела Перла, котрого вбили ісламські екстремісти. 17 травня неподалік Карачі було розкрито поховання, в якому виявлено тіло без голови. Розпізнання тіла відбувається в присутності двох співробітників американського консульства. Місце поховання вказали троє підозрюваних у вбивстві. Того ж дня поліції вдалося знайти місце, де викрадачі утримували Д. Перла, кореспондента „Вол Стріт Джорнал", якого викрали в Карачі 23 січня. У лютому американське консульство дістало відеоплівку з записом його страти. Перед пакистанським судом постали четверо ісламських екстремістів, звинувачених у вбивстві Д. Перла.

У Бельгії леґалізовано евтаназію

БРЮСЕЛЬ.– Бельгія стала другою після Голяндії країною, в якій леґалізовано евтаназію. Бельгійський парламент більшістю голосів 16 травня ухвалив відповідний законопроєкт. Новий закон набере чинности через три місяці. Допомога невиліковно хворим пацієнтам у їхньому бажанні добровільно піти з життя, однак, пов'язана з цілою низкою суворих умов.

Змінено санкції щодо Іраку

НЬЮ-ЙОРК. – Рада безпеки ООН змінила порядок застосування санкцій щодо Іраку. Ввезення цивільних продуктів стане відтепер легшим, товарів подвійного призначення – важчим. Одночасно було на пів року подовжено програму „Нафта в обмін на продовольство". 15 травня країни- члени Ради Безпеки ООН, включаючи Сирію, яка до останнього моменту була проти, проголосували за новий порядок застосування санкцій. Ініціяторами прийняття цього порядку стали США та Великобританія, уряди яких вважають, що існуюча програма „Нафта в обмін на продовольство" не дає достатніх ґарантій заборони на придбання Іраком товарів військового призначення. Основу нового пляну становить перелік товарів подвійного призначення – від вантажівок до обладнання для систем зв'язку, на придбання яких Багдадові тепер необхідно буде мати дозвіл комітету зі санкцій ООН. Будь-яка заява Іраку на придбання товарів, внесених до списку, повинна розглядатися в ООН протягом 30 днів. На товари, які не ввійшли до списку, також потрібен дозвіл комітету Організації Об'єднаних Націй, але рішення на їхнє придбання має бути прийнято до 10 днів.

За матеріялами ЗМІ

УПЦ КП покладається на США і кримських татар

СИМФЕРОПОЛЬ. – 20 травня віруючі Української Православної Церкви Київського Патріярхату після традиційного Молебня у катедральному соборі святих рівноапостольних Володимира і Ольги вийшли з іконами та хоругвами на вулицю і провели Молебень біля входу у будівлю Фонду державного майна Криму (ФДМ). Акція проведена на знак протесту проти дій ФДМ, який протягом останніх років намагається відібрати у віруючих приміщення собору. Катедральний собор – єдина діюча у Симферополі церква УПЦ КП (усього в Криму їх 5, проте Московському Патріярхатові належить понад 350 церков на території півострова). Спочатку це була будівля військового училища, при розформуванні якого Міністерство оборони передало його Фондові майна, а частину приміщення військові віддали, на правах безкоштовного користування, для собору.

З 1995 року ФДМ Криму неодноразово робив спроби відібрати у церкви приміщення, але 16 травня 2001 року Верховна Рада Криму своєю постановою передала його Управлінню Кримської епархії у безвідплатне тимчасове користування до 2050 року. Фонд майна не тільки не виконав цього рішення, але й уклав договір оренди з Хмельницькою кондитерською фабрикою, передавши їй перший поверх будівлі, в якому розміщувалося Управління Кримської епархії. Крім того, зараз він вимагає від епархії сплатити 150 тис. гривень за оренду іншого приміщення.

Під час Молебня Єпископ Симферопольський і Кримський Климент зачитав віруючим своє звернення до українського уряду, народу і міжнародної громадськости. У зверненні зазначено: „У випадку, якщо конституційні права громадян держави Україна, віруючих Української Православної Церкви Київського Патріярхату в Криму будуть проіґноровані, ми змушені будемо звернутися до Президента і Конґресу Сполучених Штатів Америки про надання громаді Київського Патріярхату у Криму політичного притулку у зв'язку з релігійним переслідуванням". Голова Епархіяльної ради Микола Ільницький, крім того, звернувся до кримських татар з проханням допомогти у захисті прав українських віруючих у Криму.

„Українська правда"

Леонід Кучма зустрівся з Владіміром Путіним в Сочі, з Романо Проді в Брюсселі

КИЇВ. – Президент Леонід Кучма дав зрозуміти, що бачить Україну членом Евразійського економічного співтовариства – об'єднання п'яти пострадянських держав, у якому домінує Росія. Л. Кучма після переговорів 17 травня з президентом Путіним у російському чорноморському порті Сочі сказав, що Україна має стати спочатку асоційованим членом організації, а потім зробить крок до приєднання. Росія заохочує Київ до вступу в об'єднання, обіцяючи вигідні умови для торгівлі. Критики такого кроку в Україні заявляють, що це зашкодить інтеграції України до Европи та збільшить економічну та політичну залежність від Москви. Кореспонденти зауважують, що зустріч відбулася одразу ж після першої за понад рік західньоевропейської візити Леоніда Кучми. В останні місяці Україна зробила низку заяв з проголошенням намірів тіснішої співпраці і можливого у майбутньому членства у НАТО і Европейському Союзі.

Після зустрічі 15 травня у Брюселі з президентом Еврокомісії Романо Проді Л. Кучма заявив, що досягнення европейських стандартів і просування до членства в Евросоюзі є стратегічною метою України. Проте питання про подання заявки на вступ України до ЕС покищо не стоїть, сказав український президент. Президент заявив, що метою України є „досягнення европейських стандартів та критеріїв прийняття до ЕС", хоча не визначив термін таких досягнень. За словами Р. Проді, на переговорах детально обговорювалась пропозиція Евросоюзу щодо надання Україні статусу особливого сусіда. Він не надав подробиць щодо цього, однак наголосив на прагненні ЕС уникнути розділу країн внаслідок розширення европейської спільноти. Подібний статус Брюсель також планує надати Білорусі та Молдові. Наразі стосунки України з Евросоюзом реґулюються договором про партнерство та співробітництво, прийнятим у 1994 році. У відповідності з вимогами ЕС, офіційному поданню заяви на членство має передувати асоційоване членство, статусу якого Україна покищо не отримала. Не йшлося про асоційоване членство і цього разу у Брюселі.

Фото: УНІАН

Росія не проти зближення України з Европою, але...

СОЧІ, Росія. – Росія може бути зацікавлена в тому, щоб колишні радянські республіки, в тому числі й Україна, узгоджували з нею інтеґраційні зусилля. Це вигідно Росії, тому що на недавній зустрічі Евразійської економічної спільноти було вирішено, що її члени при вступі до Всесвітньої Торговельної Організації будуть сприймати як спільну ту позицію, яку на переговорах займе саме Російська Федерація. Тому тепер російська політика полягає в тому, щоб не бути проти европейської інтеграції України та інших країн СНД, однак діяти таким чином, щоб ця інтеграція відбувалася під російським проводом, щоб позиції узгоджувалися з Москвою, і Москва виступала як представник цих країн у переговорах з Вашінґтоном і ЕС. Наскільки це корисно для самої України, то мені здається, на це питання не потрібно і шукати відповіді – це очевидно... Кучма поїхав у Сочі, бо вже обрано Верховну Раду України і треба домовлятися з Путіним не про Европу чи Евросоюз. Треба почати домовлятися з Путіним щодо спадкоємництва, щоб Москва не заважала Києву вирішити проблему так, як потрібно Кучмі і тим політико-підприємницьким угрупуванням, які сьогодні контролюють політичне життя в Україні.

Віталій Портников,
Радіо „Свобода", 17 травня

* * *

ПРАГА, Чехія. – Україна буде настільки рухатись до Европи, наскільки їй буде дозволяти саме Росія, наскільки це буде вписуватись в контекст російських зовнішньополітичних інтересів. Путін чітко говорить відносно НАТО і ЕС. Є російські стандарти та норми. Наші стандарти та підходи в бік Европи мають бути такими, як у Росії. Саме ця ідентичність дає підстави говорити, що ті політики в Україні, які сподівалися під час поїздки Президента на щось радикально інше, мають бути глибоко розчаровані. Іншої позиції Президента сьогодні і не варто очікувати.

Володимир Полохало
Радіо „Свобода", 17 травня

Президент Кучма вибачається перед Польщею

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма вибачився перед Польщею та її Президентом Александром Кваснєвським за перенесення запланованого на наступний тиждень відкриття польського військового меморіалу у Львові. 17 травня польський президент відмовився від поїздки до України на церемонію відкриття меморіялу на Личаківському кладовищі, що раніше було заплановане на 21 травня. 16 травня депутати Львівської міської ради підтвердили свою ухвалу дворічної давнини про затвердження остаточного варіянту напису на братській могилі поляків на Личаківському цвинтарі: „Невідомим польським воякам, що полягли за Польщу". Польська сторона пропонувала напис: „Невідомим польським воякам, які геройчно полягли за незалежність Польщі". Президент України Кучма, сказав: „На могилах вояків не роблять політику, їх шанують, згадують... І те, що дехто намагається їх політизувати, Україна не сприймає. Я вибачаюсь перед Польщею, перед президентом Польщі Александром Кваснєвським, що не вдалось завершити цей захід та віддати шану у визначений час". Він висловив переконання, що львівська громадськість знайде „виважене рішення". Раніше позицію Львівської міської ради засудило українське міністерство закордонних справ. Керівник бюра національної безпеки Польщі Марек Сівец сказав, що президент А. Кваснєвський мав здійснити символічний крок, який свідчив би про нову сторінку у взаємних двох народів, але втратив таку нагоду.

Радіо „Свобода"

Минуле все ще не дає забути...

(Продовження на стор. 1)

дян, щоб лемки мали право на безвізовий в'їзд до Польщі. Наприклад. щоб без перешкод могли відвідати цвинтарі, де поховані їхні предки. Повернення не є ціллю лемків, – переконував Горбаль, – але замовчування їх історії є аморальним.

На своєму третьому всесвітньому конґресі лемки не тільки спілкувались, слухали наукові доповіді і звіти з діяльности складових організацій федерації, але й показали киянам на Хрещатику свою творчу самодіяльність і свою специфічну ношу.

А тим часом у Львові два слова перекреслили зустріч прзидентів Леоніда Кучми й Александра Кваснєвського. Міська рада не поступилася „за межу"– не погодилась, щоб напис на цвинтарі біля поховань „орлят", які загинули майже 85 років тому, включав слова „геройчно" полеглим і за „незалежність" Польщі. Батьки нині українського Львова, підтримані людьми, які називають себе „інтелігенцією Львова" припинили п'ятирічні переговори і зупинились на такому тексті напису на пам'ятник: „Невідомим солдатам, полеглим за Польщу у 1918-1920 роках". А польська сторона наполягала на тексті, узгодженим з Києвом: „Невідомим польським воякам, що полягли Польщу". І на цьому стало. Не допомогли переконування з боку високих посадовців Києва. Не допомогли заклики української громади Польщі до членів міської ради бути виваженими і зробити крок у сторону поляків. Не допомогла просьба нового мера Львова Любомира Буняка не псувати українсько-польські стосунки через два слова. Не помогла заява улюбленого політика львів'ян, голови фракції „Наша Україна" у Верховній Раді Віктора Ющенка, в якій він висловив надію, що емоції і стереотипи уступлять дорогу виваженості, політичній відвазі, і що українська сторона виявить необхідні мужність і розуміння ціни компромісу. Не помогли старання нового губернатора Львівської области, а донедавна українського дипломата в Польщі Мирона Янкова, переконати членів міської ради не зривати запланованої зустрічі президентів двох країн у Львові. (Згідно з пресовими повідомленнями, він назвав львівських радикалів, які прикрились верховенством місцевого самоврядування й історичної справедливости „інтелектуалами в лапках").

Це правда, в даному випадку, як колись любили писати совєтські публіцисти, були „об'єктивні причини" на львівський варіянт „багато галасу з нічого". У 1918 році Польща відірвала Львів і Східню Галичину від українців і нехтувала їхніми правами, а европейські переможці і США дивились на це крізь пальці. (Нині про це сказали б, що Польща мала тоді кращий „пі-ар".) А вже в наш час Польща виявилась меткішою у відновленні своїх пам'яток в Україні, в тому числі і львівського цвинтаря „орлят". Також є правдою, що нині в Польщі з дрібними торгівцями з України і заробітчанами-нелегалами часто-густо поводяться брутально, а то й убивають їх.

Але на державному рівні Польща є найбільшим другом України (так, навіть більшим – бо ближчим, – ніж США). У Варшаві поховання вояків Української Народньої Республіки були упорядковані і відновлені ще три роки тому, і обидва президенти взяли участь у церемонії відкриття кладовища. Цього року у Варшаві відкрили пам'ятник Тарасові Шевченкові на сквері його імени, біля одної з головних магістралей столиці. Римо-католицька Церква в Україні – це вже не польська-польонізуюча установа, як колись, а одна із українських Церков. Польща Кваснєвського – це ні в якому разі не Польща Дмовського. Кваснєвський вибачився за Акцію „Вісла", а у квітні, в архіві Варшави, відкрилась виставка про цю ганебну подію, де серед експонатів є й зразки забріханих пропагандивних видань, писаних на замовлення комуністичної влади, і ці речі так ідентифіковані на виставці – „Пропаганда".

А у Львові ті поляки, які ще там живуть, лояльні до України, на відміну від чимало імперсько-налаштованих росіян і „рускоязичного" шумовиння.

„Львівська інтелігенція" не поступилася, не посунула межі на два слова. І схоже, не задумалася, кому вигідно, щоб між українцями й поляками точились сварки „за межу", щоб унеможливити все тепліші стосунки між модерною Україною й модерною Польщею.

Новий етап, новий досвід

Як життя кожної людини, так само й історія кожного народу, кожної громади постає перед очима пізніших дослідників звивистою дорогою, яка біжить то вгору, то вниз. Певна річ, бувають також періоди стабільности, іноді досить тривалі, і вони завжди пов'язані з попередніми зусиллями і виваженими, відповідальними рішеннями, яких вимагає кожен початок дороги – в ім'я того, щоб вона пішла вгору, а не вниз. Історики, та й не тільки вони, особливо уважні саме до моментів піднесень і спадів. Чому вони стаються? І в який спосіб можна вирівняти шлях у майбутнє, запевнити спокійний, стабільний розвиток?

В цьому сенсі є дуже повчальною історія західньої української еміграції, зокрема понадсторічна історія Українського Народного Союзу, на плечі якого доля поклала дві нібито протилежні, а насправді органічно поєднані функції: з одного боку – допомагати прибульцям інтегруватися в американське життя, ставати повноцінними громадянами прибраної батьківщини, а з другого – зберігати українську тотожність, відповідально передавати її від покоління до покоління. Складність цього завдання полягала в тому, що всі еміграційні хвилі значно різнилися між собою і кожна з них потребувала цілком іншого підходу. Таким чином перша хвиля набула свого досвіду, друга – свого, третя – ще інакшого, і загалом це унікальне явище, без перебільшення, вартує включення у шкільні підручники з новітньої української історії. Що повторювалося – то це очікуваність перших трьох хвиль, оскільки вони були зумовлені певними історичними, незалежними від людської волі обставинами, подіями загальноєвропейської або й світової ваги.

Інакше сталося з четвертою хвилею. Ніхто з нас не міг навіть передбачити, що постання незалежної Української держави пов'яжеться з масовою еміграцією українців у різні країни світу, зокрема і особливо – на північно-американський континент. Це було великою і не дуже приємною несподіванкою не тільки для нашої громади в США, яка сприйняла унезалежнення України, як початок великого піднесення нашого народу в усіх без вийнятку ділянках життя, – це було нечеканим і для самого народу в Україні, який, замість поліпшення щоденного матеріяльного буття, опинився у фінансово-економічній скруті. Про причини тут не говоримо, бо вони добре відомі. Для нас важливішим є аспект самої зустрічі нашої громади і найновіших прибульців. Чому ця зустріч від самого її початку не стала для обох сторін взаємно корисною, змістовною, яким, наприклад, було масове входження в союзове життя третьої хвилі? У зв'язку з цим перед УНСоюзом як братською організацією стоїть велике завдання – усвідомити, що й чому сталося, зробити найповажнішу спробу розглянути четверту хвилю як потенційне наше членство. Це потрібно не лише для Українського Народного Союзу – це дуже потрібне й для нових емігрантів. Якщо вони засвоять досвід нашого сторічного життя в цій країні, то „відкриватимуть" Америку швидше і безпомильніше, без зайвого болю. У цей наш тяжко здобутий досвід вони повинні повірити, він цього вартий: однією половинкою серця прийняти Америку, бути чесними, законопослушними її громадянами, а другою половинкою – завжди зберігати святий зв'язок зі своїм родом і народом.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про травневі політичні убивства

Минуло вже два тижні від убивства в Роттердамі данського популярного політичного активіста Піма Фортаяна, що пропагував національні ідеї і був ворогом напливу еміграції та здобув велику більшість у недавніх міських виборах, але ця тема не сходить зі сторінок світової та американської преси. Це, правдоподібно, тому, що в спокійній та повній добробуту Голяндії не мають досвіду таких політичних завірюх. Ця подія дала причину до ряду статтей на тему політичних убивств.

Недільний „Нью-Йорк Таймс" вмістив довгу аналітичну статтю на тему політичних атентатів в Европі у XX столітті, починаючи від архикнязя Франца Фердинанда, а кінчаючи саме на Фортаяні, якого німецька преса називає першим „зовсім повним постмодерним популістом". „Економіст" з датою 11 травня вмістив також докладну статтю про значення і наслідки убивства популярного політика, яким став в останньому часі Пім Фортаян. При тому автор статті допустився помилки, стверджуючи, що політичне убивство було першим у Роттердамі, як і взагалі у цій країні, від XVII століття.

Розуміється, це ствердження мусить викликати спротив у нас, українців, для яких виразно політичне убивство провідника українських націоналістів полковника Євгена Коновальця 23 травня 1938 року саме на вулицях Роттердаму було і назавжди залишиться незабутньою історичною подією. Тому з приємністю дізналася я, що на цю історичну неточність негайно зареагував один із тут уже народжених українців, якого ця неправда помітно заболіла. Мабуть, і на статтю в „Нью-Йорк Таймсі" треба б було відповісти та пінформувати автора про цілий ряд політичних убивств у XX столітті серед провідних мужів на сході Европи, а не тільки в Росії.

Але здається, що ми паки і паки мусимо впоминати західній світ та його журналістів, що вони повинні знати історію України, а не тільки Росії, і що події на українському відтинку мають не менше значення, як в інших країнах Східньої Европи. Але чи тільки чужих журналістів мусимо впоминати, а то й навчати нашої історії? Чи не завважуємо, особливо в останніх роках, незнання подій із нашої історії у поколінь українців, що виросли на совєтському вихованні? Тут немає чого дивуватися, але здається мені, що нашим святим обов'язком є зробити все можливе, щоб заповнити у незнаючих прогалини з історії України.

Ось саме коли пишу ці рядки, зближається тиждень травневих роковин, які для кожного українця повинні бути дорогі, а принайменше добре знані. У цьому тижні припадають роковини убивств із ворожої руки двох світлих постатей наших визвольних змагань – Симона Петлюри і Євгена Коновальця. Правда, це не є „рівні" річниці – то ж ніби немає гострої потреби їх згадувати на сторінках нашого часопису. Але чи не годиться згадати принаймні для того, щоб пригадати про їхню жертву життя та їхнє значення в нашій історії, а може і на те, щоб декому із молодших поколінь пояснити, чому саме їх уважаємо та відзначаємо в нашій історії та чому вони повинні б бути також серед ряду славних жертв політичних убивств XX століття?

Це є святим обов'язком нашого покоління і молодшого, яке від нас навчилося історії наших визвольних змагань і готове передати її іншим. То, може, колись поруч плеяди жертв політичних убивств стануть також і наші жертви, і не будуть писати в пресі, що від XVII століття не було таких убивств у Роттердамі?

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Книжка іде поміж люди

Через тижневик „Свобода" хочу звернутися до дорогого друга з Америки Мирона Миця.

Щиро вітаю тебе від усього нашого воїнства упівського і від колишніх політв'язнів. Вибори в Україні продемонстрували перемогу національно-демократичних сил на чолі з Віктором Ющенком.

Проте мову в своєму листі хочу повести про книгу письменника Михайла Андрусяка „Брати грому", в якій мені випала роля головного героя. Почну зі слів вдячності тобі, друже, і всім тим жертводавцям, які спричинилися фінансово до з'яви нашої книжки. Завдяки вашій допомозі сотні й сотні українців мають змогу ознайомитися з правдивою історією національно-визвольних змагань в Україні. Книжка набула широкого розголосу й дуже швидко розходиться поміж люди, тому думаємо про перевидання „Братів грому". Може, з Божою поміччю, зуміємо це зробити ще до 60-річчя УПА.

Ми з Михайлом Андрусяком побували на зустрічах з читачами в Косові, Городенці, Івано-Франківську, Коломиї, Кам'янці-Подільському... Скрізь переповнені залі, скрізь непідробне зацікавлення, особливо серед молоді. І це радує. Отже, друже „Дух", наша з тобою справа, за яку ми боролися зі зброєю в руках, за яку каралися по комуністичних тюрмах, за яку наклали головами мільйони українців, не пропала. Україна є! І ми її зробимо сильною, цивілізованою державою. Поважну ролю у цій справі мають відіграти такі книжки, як „Брати грому".

Іще раз низько кланяюсь тобі і всім жертводавцям за океаном і в Україні.

Слава Україні! Героям слава!

Мирослав Симчич-Кривоніс,
Коломия, Україна

Щоб якнайшвидше ввійти в українське життя

Я дуже дякую за надісланий мені „Альманах" і був би тисячу разів більш вдячний за розповіді у „Свободі" про діяльність україн-ських організацій у США і Канаді. Запевняю вас, що новоприбулі українці („четверта хвиля") в загальному не гірші від попередніх хвиль. Серед них є тисячі освічених і висококваліфікованих вчених, інженерів, біологів, педагогів та інших спеціялістів майже з усіх галузей народного господарства. Вони можуть збагатити і прославити українську діяспору. А зараз ми чекаємо допомоги, щоб якнайшвидше ввійти в американське життя, в українську громаду.

Ми, українці, з останньої хвилі еміґрації, дуже мало знаємо про нашу рідну діяспору. Нас цікавить все – технологічні заклади і церковне життя; науково-дослідні і наукові установи, товариства патентознавців, юристи і їхні офіси; культурні заклади – клюби, театри, окремі гуртки; освітні заклади – школи, інститути, відділи університетів. Нас цікавить все без винятку.

Володимир Кушнір,
Бруклин, Н. Й.

Про мову і про гимн

З великим зацікавленням прочитав я у „Свободі" з 5 квітня статтю під рубрикою „Мандрівка в історію мови".

Шевченко мав рацію, що мова – це дар від Бога, „І ввесь людський рід Він з одного створив, щоб замешкали всю поверхню землі, і призначив окреслені доби й границі замешкання їх, щоб Бога шукали вони, чи Його не відчують і не знайдуть, хоч Він недалеко від кожного з нас". (Дії Ап. 17:26–27).

Кожній людині дорога її мова та її народ. І на світі ще є досить місця й хліба для прожитку. Але біда в тому, що династія імперіялістів ще не закінчилась, і сильніші диктатори хочуть панувати над іншими, їх експлуатувати і їм диктувати. Нема любови й справедливости. „Нема миру безбожним".

У цьому ж числі „Свободи" прочитав я „До історії українського державного гимну" Любомира Калинича. Я поділяю його опінію і, глибоко поважаючи покійного автора гимну Павла Чубинського, вважаю, що жодна жива мова не стоїть на місці, а проґресує, вдосконалюється. Незважаючи на відповідь пана О. Коновала, наші вчені історики й мовознавці, повинні б взяти до уваги цю важливу річ.

Я не поет, композитор чи мовознавець, але наважуюся подати мою скромну ідею щодо ревізії Державного гимну.

Отже, мій проєкт:

Україна буде жити,
поки ми живемо,
Її славу, волю й долю
повік збережемо.
Вороги наші загинуть
як від сонця тіні,
Запануєм і ми, браття,
в нашій Україні.
Життя наше ми положим
за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття,
з козацького роду.

Дмитро Марійчук,
Аврора, Огайо

Слово до Василя Барки

Сільська вчителька Наталія Кушнір з села Світлогірського на Полтавщині разом з грошовою допомогою на операцію катаракти, яку їй надала громада Української євангельської церкви в м. Юніоні, Н. Дж., дістала примірник „Свободи", який читали усім селом. У тому числі був опублікований есей Василя Барки, який заохотив Наталію Кушнір звернутися до письменника з листом:

З нагоди Воскресіння Христового я, учителька-пенсіонерка з далекої України, шлю щире привітання письменникові, поетові, просто добрій людині Василеві Барці. На превеликий жаль, мені не довелося читати Ваші твори, хоч є таке бажання, але я отримала газету „Свобода", за п'ятницю, 29 березня, у якій зі задоволенням прочитала Вашу розповідь „Американська весна" і побажання, яке написав Роман Ричок.

Читаючи статтю, я насолоджувалась тонкощами і глибиною проникнення автора в різноманітні природні явища. Прочитала, що сосни, дуби і клени так само розкішно ростуть в Америці, як і в Україні, так само під будинками зоріють фіялки, а в середині квітня починає прокидатися природа, бузок і конвалії розкривають свої квіти, що йдуть такі ж прохолодні весняні дощі, але після втоми розкривається синє-синє небо, ніби над Полтавськими степами чи верхогір'ями Донбасу. Для мене це надзвичайно цікаво і разом з тим миле моєму серцю, адже весь опис йде в порівнянні з Україною, зокрема з Полтавським краєм, з прекрасними її краєвидами.

Я дивуюсь такому природному дарові, такому таланту людини, яка так уміє спостерігати і вловлювати всі тонкощі природного відтінку для того, щоб все викласти на папері і довести його до людського ока, до людського розуму. Я дякую Вам за велике моральне задоволення, за спокій душі під час читання Вами написаного.

Шановний письменнику, вибачте мені, що я написала Вам листа і висловила подяку за Вашу таку потрібну людям працю. Читаючи газету „Свобода", скористалась правом шанувальника Ваших творів. Від глибини свого серця бажаю Вам здоров'я, здоров'я і ще раз здоров'я. Після моїх побажань у Вас буде гарний, оптимістичний настрій, бажання нести і творити свої задуми, адже мої побажання написані серцем. Ще раз Вам здоров'я і снаги, хай Господь допоможе Вам у цьому. Оскільки я люблю поезію і прозу, висилаю Вам куплет свого вірша:

Ми пам'ятаєм Вас усіх,
Які родились тут, любили,
І не для щастя, не для втіх,
Лишили матір Україну...

Вибачайте за мою писанину. Я погано бачу, маю хворі очі.

Вже є зміни на краще...

Щиро дякую „Свободі" і її читачам за те, що звернули увагу на мого хворого сина Антона. Нам дуже приємно, що є у світі люди, яким не байдужа чужа біда.

У нашій країні на неї ніхто не звертає уваги, хоча Антон – єдина дитина, хвора на синдром Ландау-Кліфнера. Особливо ми вдячні Михайлові Дзіману, який безпосередньо нам допомагає. У листопаді ми відвідали лікарів Санкт-Петербурґу, які призначили гормональне лікування. Вже є зміни на краще.

Вірю, мій син колись сам зможе подякувати добродіям з Америки.

О. Абрамів,
м. Красний Луч, Луганської обл.

„Свобода": від Конвенції до Конвенції (1998-2002)

Своєрідний літопис повсякденного життя УНСоюзу, української спільноти в еміграції, народу України веде тиждень за тижнем „Свобода". Швидкість переходу часу між конвенціями віддзекалюється у подіях. Напередодні 35 Конвенції пропонуємо читачам уривки окремих статтей, узятих з архіву „Свободи" за час, що минув від попередньої Конвенції УНСоюзу. Добірку підготували редактори Л. Хмельковський, П. Часто, X. Ференцевич, О. Кузьмович.

1998-ий рік

17 січня

Дж. Ґленн знову полетить в орбіту

ВАШІНҐТОН. – Офіційні чинники Крайового управління аеронавтики і дослідження космосу (НАСА) підтвердили, що теперішній сенатор Джан Ґленн, а для Америки і цілого світу колишній перший американець, котрий в 1962 році тричі здійснив крутобіг довкруги Землі, знову полетить у космос...

Сенаторові Дж. Ґленнові тепер 76 років, але його зовнішній вигляд, черствість і стан здоров'я в такому стані, що в нікого не залишає сумніву про здійснення, цього ним запропонованого полету, котрий має відбутися осінню і триватиме 10 днів, а тим часом сенаторові Дж. Ґленнові у липні сповниться 77 років.

28 січня

Криза в Білому Домі

ВАШІНҐТОН. – Найновіший скандал з приводу непристойної поведінки Президента Билла Клінтона з Монікою Левінскою, молоденькою працівницею Білого Дому тому три роки, котрий виник у наслідок слідства в справі земельного торгу Вайтвотер незалежним прокуратором Кеннетом Старром, значно захитав стабільність Уряду і самого Президента. Не зважаючи на це, штаб Білого Дому відразу змобілізував усі доступні їм сили та засоби, щоб стримати ці нові зовсім небажані звинувачення в сторону Президента...

Все ж таки, ця справа набрала такого значення, що заглушує інші важливі події.

13 лютого

80-річчя бою під Крутами відзначено гідно

КИЇВ. – 30 січня відбулася ранком збірка учасників коло Арсеналу. Прибули військові відділи та школи, ветерани, молодь, громадянство і спільно проведено святочний похід на Аскольдову могилу, де поховані герої Крут. Там католицьке священство на чолі з двома єпископами відправило Панахиду, а святочну програму відкрив П. Мовчан. Військова оркестра відіграла національний гимн...

Тепер на цьому місці стоїть могила-курган, що її поставлено в 1996 році заходами і на пропозицію галицького Братства колишніх вояків І-ої УД-УНА станиці Дрогобича, кошти якого покрило Братство Охорони Воєнних Могил, „Броди-Лев" в Нью-Йорку.

15 травня

Переломова конвенція УНСоюзу *(з редакційної статті)*

Як правило, конвенції УНСоюзу завжди становили перекрій наших громад під оглядом політичних поглядів, релігійних віросповідань, реґіональних і вікових груп. Такою й є ця 34-та Конвенція. Треба сподіватися, що цей наскрізь позитивний репрезентативний амальгам окрилюватиме дебати, дискусії, пропозиції і рішення Конвенції та викристалізує дух оновлення і творчого динамізму. Тоді ця 34-та Конвенція ввійде в історію як справді переломова і історична.

17 червня

Відзначили 60-річчя трагічної смерти Є. Коновальця

КИЇВ. – Тут у вівторок, 19 травня, відзначено урочисто 60-ті роковини з дня загибелі голови Проводу Українських Націоналістів полковника Євгена Коновальця. в репрезентаційному Будинку Центральної Ради... (Виступали) голова Конґресу Українських Націоналістів Слава Стецько... голова Проводу Організації Українських Націоналістів Микола Плав'юк... племінниця Є. Коновальця Ольга Кузьмович.

24 червня

Попрощали свого довголітнього головного редактора

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У четвер, 18-го червня, всі члени редакції „Свободи" і „Українського Тижневика", адміністрації, верстальники і складачі обох газет зібралися разом, щоб попрощати дружньо із відходом з довголітньої праці головного редактора „Свободи" Зенона Снилика.

Вісімнадцять років стояв він на тому відповідальному пості у „Свободі" і таку саму кількість років в „Українському Тижневику", тож видаються просто неправдоподібним, що він тепер залишає це, що так довго було змістом його життя.

15 травня

34 Конвенція УНСоюзу

ТОРОНТО.– Тут відкрилась п'ятиденна Конвенція Українського Народного Союзу, першої і найбільшої української установи в західньому світі. Ця 34-та Конвенція УНСоюзу має історичну закраску, бо відбувається вона вперше у понад 104-річній історії цієї організації на території Канади, в місті, де в 1916 році постав перший в Канаді, 49-ий, Відділ УНСоюзу.

Це відзначила предсідник Уляна Дячук, відкриваючи Конвенцію в год. 9-ій ранку, започатковуючи коротку, але змістовну церемонію, яка віддзеркалювала унікальність події.

Довголітнє духове пов'язання УНСоюзу з Україною, а від часу відновлення її незалежности в 1991 році – конкретні фізичні зв'язки, знайшло свою вимову у привіті Президента Леоніда Кучми, що його відчитав амбасадор України в Канаді В. Фуркало. У Конвенції взяли участь 192 делегати, 25 членів Головного Уряду і 10 почесних членів цього ж Уряду.

3 липня

Шановні читачі і члени УНСоюзу!

Цим першим числом тижневика „Свобода" започатковуємо перехід газети зі щоденника на тижневик, згідно з рішенням 34-ої Конвенції Українського Народного Союзу. Надіємося і твердо віримо, що приймете тижневик „Свобода" з таким самим зацікавленням і довір'ям та доброзичливою критикою, як ставилися ви до щоденника. „Свобода" – тижневик виконуватиме ті самі завдання, які до цього часу виконував щоденник.

Газета залишається інформатором про події в Україні, в Америці, у світі; вона далі буде тою силою, що єднатиме українців у діяспорі та українську громаду на американському континенті; вона залишається офіційним інформатором про УНСоюз, його діяльність, працю відділів і округ та друкуватиме всі звіти і повідомлення.

Редакція „Свободи" виробила систему різних заходів для того, щоб газета була цікавою для всіх читачів, для тих, що впродовж довгих років завжди з нетерпінням очікували кожне її свіже число, і для тих, хто поселився тут, за океаном, вже й зовсім недавно.

Уляна Дячук,
предсідник УНС

9 жовтня

Навчити вчителів

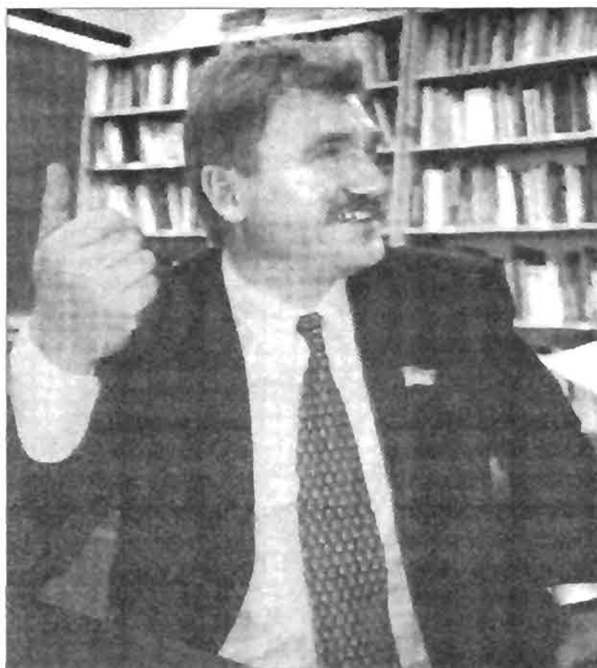
...В Острозі ми зустрічались з професорами і студентами Академії та місцевими жителями. Нас глибоко вразила їхня відданість ідеї відродження, і ми відразу відчули великі можливості для співпраці. В 1996 році ми знову повернулися в Україну і провели анонімне опитування 250 вчителів Рівенської та Київської областей. Метою нашого дослідження було довідатись, як педагоги, що виховують еліту української нації, сприймають демократичні процеси і як незалежність України впливає на їхніх учнів. Висліди були несподівані. Хоча більшість учителів і були знайомі з ідеями свободи слова, релігії, зібрання чи преси, лише окремі з них вірили, що ці ідеї допоможуть збудувати громадянське суспільство в Україні. Коли ми отримали ці висліди, зібрані доктором Макріді, директором Інституту з вивчення громадської думки при Північно-Іллинойському університеті, то усвідомили собі, що малоймовірним є, щоб вчителі, які не переконані в перемозі демократії, змогли виховати майбутню демократичну еліту України. Ми прийшли до висновку, що вирішити цю проблему зможуть лише тривалі зусилля.

Вирішення проблеми ми бачили в створенні магістерської програми з основ демократизації освіти при Північно-Іллинойському університеті. Знайти підтримку нашої ідеї було нелегко. Завдяки американсько-українському публіцистові Ростиславові Хом'якові ми зустрілись з представниками різних фундацій та урядових аґенцій, але бажаної підтримки не отримали. Марта Коломиєць запропонувала звернутись до Фундації Евразії як можливого джерела коштів. Вона погодилась взяти наш проєкт до Києва і клопотатися там від нашого імени. Її зусилля принесли вислід – у великій мірі завдяки Миколі Дейчаківському, який зумів гідно оцінити нашу ідею, ми отримали ґрент.

Мирон Куропась

4 грудня

Михайло Сирота: „Україна є і буде!"

Народний депутат України Михайло Сирота в редакції „Свободи".

Коли у 1994 році була обрана нова Верховна Рада, то відразу ж зформували Конституційну комісію, яку очолювали Президент України Леонід Кучма і голова Верховної Ради Олександер Мороз. Ця комісія працювала досить довго, і в лютому 1996 року подала закінчений проєкт до Верховної Ради України. Близько 80 депутатів підтримували той проєкт, тоді як для прийняття Конституції треба було не менше 300 голосів. Почався завершальний етап надзвичайної боротьби за прийняття Конституції і протистояння цьому. Ми практично майже повністю переробили проєкт Конституції і на початку травня внесли цей проєкт на розгляд Верховної Ради України.

Коли за її прийняття в першому читанні проголосувало 240 осіб, це був шок для тих, хто не хотів цього. Сам Олександер Мороз в першому читанні голосував проти, не підтримуючи її, і лише коли зрозумів, що Конституція буде прийнята і без нього, став брати участь у цій роботі. Коли було прийнято проєкт в першому читанні, Верховна Рада визначила два тижні, щоб ми доопрацювали його. Комуністи поміняли тактику боротьби і вирішили дати нам стільки зауважень, щоб ми просто не змогли їх опрацювати, – більше 7 тисяч поправок і змін. То була боротьба добра й зла... Коли о сьомій годині дві хвилини було подано 301 голос за державні символи України, я зрозумів, що Україна матиме Конституцію!

18 вересня

Ім'я Ольги Кузьмович не сходить зі сторінок „Свободи" майже 50 років. І хоч журналістка вже переступила межу свого 80-ліття, її перо і досі гостре, думка свіжа, а працьовитости позаздрити можна. Ольга Кузьмович – це прапор „Свободи". На численні прохання читачів сьогодні журналістка ділиться спогадами про свою працю в газеті.

... Звичайно, критиків завжди чути голосніше, а похвали звучать скромніше, але вони приносять вдоволення працею і вносять тиху радість в життя. Дивно, але ще й сьогодні, після стількох років, дехто пригадує мій допис „Сліди на снігу" – про важке відчуття самоти, яке переживається після відходу найближчої людини. „Про це і те" постало дійсно під враженням пережитого, а свобода тем, на які беззастережно давав мені вільну руку довголітній мій „бос" Зенон Снилик, дозволяла порушувати десятки приємних і менш приємних переживань.

12 листопада

Стихійне лихо в Україні

5 листопада ц. р. у Закарпатській області України розпочалася повінь, яка призвела до трагічної загибелі дев'яти осіб (з них двоє дітей). Під водою опинилася територія, на якій проживає понад 300 тисяч громадян, затоплено 6,754 будинки у 118 населених пунктах, повністю зруйновано 795 будинків та 20 мостів. Пошкоджено 174 кілометрів дамб та 39 кілометрів доріг. Із затоплених районів тимчасово відселено вже 24,340 жителів. Майже 63 тисячі потерпілих пройшли медичний огляд, серед них виявлено понад 3 тисячі хворих з діягнозом переохолодження.

У зв'язку з повінню Міністерство закордонних справ України здійснює кроки по залученню міжнародної допомоги постраждалим від стихійного лиха. Зокрема, міністер закордонних справ України Борис Тарасюк звернувся з особливим листом до Генерального секретаря ООН Кофі Ананна з проханням сприяти у виділенні допомоги ООН реґіонам України, які постраждали від повені.

18 грудня

Крила допомоги

У листопаді велетенський український літак Ан-124 „Руслан" привіз до міжнародного летовища Бориспіль у Києві 70 тонн гуманітарної допомоги вартістю 3,5 мільйона долярів США від Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля (ФДДЧ) з Америки. Це вже двадцятий рейс подарунків фонду для України. У зв'язку з надзвичайною ситуацією, що склалася у Закарпатті, частину гуманітарної допомоги вирішили передати лікарням в Мукачеві та Ужгороді, щоб допомогти жертвам катастрофічної повені.

Допомога мешканцям Закарпаття оцінюється у близько 400 тисяч долярів. Це – 27 контейнерів з речами першої необхідности – аптечки, одноразові шприці та хірургічні рукавиці, антибіотики, знеболюючі таблетки, ланцетки для аналізів крови, вітаміни. Решту доставлених подарунків передано лікарням у Вінниці, Світловодському, Луцьку, Дніпропетровському, Донецькому, Львові.

Заступник голови Верховної Ради України Дмитро Шуст запросив провідників ФДДЧ відвідати райони лиха. З цією метою до Закарпаття вилетіли представники фонду – д-р Зенон Матківський, президент ФДДЧ, Валерія Бурачинська – координатор вантажів, Надія Матківська, виконавчий директор фонду, і Таня Фесенко-Віна – директор фінансів. Делеґація відвідала багато селищ, які були знищені повінню, і три лікарні в околиці Мукачева, які були пошкоджені потопом.

На фото вгорі – повінь у Закарпатті; праворуч – доставлено найпершу допомогу для потерпілих. Фото: Ф. Хмельковський.

1999-ий рік

15 січн

Союзівка

... До сих пір Український Народний Союз мав можливість давати дотації для утримання Союзівки. Але як довго це може продовжуватися? У висліді – будучність Союзівки знаходиться в справжній небезпеці. Ми не можемо загубити Союзівку! Я заохочую кожного з вас подумати про те, як знайти вихід з цього становища...

19 березня

... Щиро дякую всім читачам, які відгукнулися на висловлене мною прохання („Питаєте, чому Союзівка не є прибутковою?", „Свобода" з 15 січня ц. р., ч. 3) подати нові ідеї з метою підтримки і дальшого розвитку Союзівки.

Багато відповіло, що хочуть більше програм, зокрема спеціяльно контрольованих програм для дітей. Були також пропозиції щодо „куштування вин". Інші думки – це організування курсів української кухні, вишивання, писання писанок і різьблення. Кілька осіб пропонувало організувати річні фестивалі, які будуть притягати нову еміґрацію, а також щоб мати більше реклям про Союзівку.

Більшість листів була дуже позитивна. Кілька було критичних і неґативних. Найважливіше, що наші члени турбуються цим, дбають про Союзівку, щиро діляться своїми думками у листах.

Тепер ці пропозиція будуть одніє з найважливіших справ, які Екзекутивний комітет і Головний Уряд Українського Народного Союзу візьмуть до уваги.

Володимир Корчинський,
радний УНСоюзу

Могила засновника УНС о. Григорія Грушки в селі Пеняках.

19 лютого

105-та річниця УНСоюзу

... Дня 22 лютого припадає 105-та річниця заснування УНСоюзу – організації, яка впродовж десятиріч формувала національне обличчя українського еміґранта і дала організаційний стрижень новим поселенцям.

Наша подяка належиться всім, хто трудився задля збільшення членства УНСоюзу, бо без членів не може існувати організація. Історія постійно повторюється. І ось при кінці XX століття ми є знову свідками нової хвилі еміґрантів, вже з вільної України. І їм знову потрібна велика українська установа, з широкою видавничою працею. Тому УНСоюз продовжує видавати дві газети – „Свободу" і „Український Тижневик" та річні Альманахи, дбає про молодь, уділяючи їй річні стипендії, і вдержує оселю „Союзівка" та різні табори і курси для молоді.

Уляна Дячук,
предсідник УНСоюзу

23 квітня

... Українська Народна Фундація при УНСоюзі започатковує допомогову акцію, пов'язану з потребами попередньої підготовки здібних дітей з українських сіл до вступу в Національний Університет „Києво-Могилянська Академія". Саме з такою метою при НАУКМА недавно створено спеціяльний Департамент попередньої підготовки до навчання у цьому престижевому навчальному закладі незалежної України.

28 травня

... Організаційні осяги УНС за перший квартал 1999 року хоч не надзвичайні, однак свідчать прп послідовну працю секретарів та професійних продавців. УНСоюз має 27 Округ та 259 Відділів. Цього року в першому кварталі дев'ятнадцять Округ приєднали нових членів. За три місяці продано 129 поліс на загальну суму забезпечення 1,106,562 дол. Перше місце здобула Округа Північного Нью-Джерзі, де продано 34 поліси на 278,562 дол., на другому місці – Округа Конектикату, а третє місце здобула Округа Балтимору. На жаль, вісім Округ не здобули ні одного члена. Це буде мати поганий вплив на осягнення річної квоти цих Округ.

Марта Лисько,
головний секретар УНСоюзу

Похорон Вячеслава Чорновола.

Фото: І. Яросевич

2 квітня

У четвер, 25 березня, в автокатастрофі загинув провідник народного Руху України, народний депутат Верховної Ради, голова фракції НРУ Вячеслав Чорновіл. Трагедія сталася о 23 год. 30 хв. поблизу селища Городище Бориспільського району, на автошляху Бориспіль – Золотоноша. В результаті зіткнення легкового автомобіля „Тойота"з вантажним автомобілем КамАЗ загинули голова НРУ Вячеслав Чорновіл та його водій і помічник-консультант Євген Павлов. Прес-секретаря Дмитра Панамарчука, що також перебував в авті, госпіталізовано...

Будинок вчителя на Володимирській потонув у квітах і вінках. А велетенська людська колона не зменшувалась, хвіст її губився десь аж біля Хрещатика. Були моменти, коли потрійного міліцейського кордону здавалося замало, аби стримати натиск людського потоку: всім хотілося попрощатися з Вячеславом Максимовичем, і заради цього дехто подолав сотні кілометрів...

Процесія, розтягнувшись більш ніж на кілометр , вирушила до собору Святого Володимира, де було відслужено Панахиду...

14–15 серпня

Центральною подією вікенду на Союзівці було обрання „Міс Союзівки – 2000". В основному заради цього на відпочинкову оселю УКраїнського Народного Союзу з'їхалося тисячі гостей з багатьох штатів Америки, серед яких було чимало молоді. Близько опівночі, незважаючи на дощ, гості зібралися на майданчику „Веселки" в очікуванні повідомлення про те, хто ж українських дівчат здобуде звання „Міс Союзівка – 2000".

Переможницю конкурсу визначали не лише за вродою, а й за знанням сучасної ситуації в Україні, історії УНС і Союзівки, культури, музики. Обов'язковою умовою було членство у УНСоюзі.

„Міс Союзівці – 2000" Марії Лунь 23 роки, вона щойно закінчика Мейнор Джуніор коледж і плянує продовжити навчання в університеті Темпл у Філядельфії, де буде вивчати графічний дизайн. Цього літа вона працює на Союзівці.

Марія Лунь (друга зліва) і королева фестивалю „Вишневий квіт" японка Міо Кавабата (третя зліва).

До багатьох шкіл Укаріни було вислано з УНСоюзу дитячі журнали „Веселка“.

29 жовтня

50-річчя Пласту

В суботу-неділю, 23–24 жовтня, відбувся на „Союзівці“ багатолюдний, XXIV з черги, крайовий з'їзд Пласту: його членство з ентузіязмом відзначало 50 років активної праці на терені США. 132 делеґати з усіх штатів країни, де працюють пластові станиці і групи, та біля сотні гостей з рядів Пласту виповнили молодечим гамором прибрану осіннім золотом оселю УНС, і було особливо радісно бачити серед них стільки юнацтва та старшого пластунства, відсвіжити душу жвавою „золотоювілейною“ програмою, яка пройшла з повним успіхом в часі святочної вечері.

5 листопада

Вінницька газета „Віта“ розповіла про цю добродійну працю вчителів США в рамках програми УНС. Нижче передруковуємо її у скороченні: Ось уже шостий рік поспіль проводяться у Вінниці курси англійської розмовної мови, які ведуть викладачі з США. Ініціятором проведення цих занять є Український Народний Союз та Всеукраїнське товариство „Просвіта“ ім. Т. Г. Шевченка.

Олег Колесницький,
доцент ВДТУ

5 листопада

Л. Кучма переміг на виборах

КИЇВ. – Вперше в Україні попередні результати виборів Центральна Виборча Комісія оприлюднила в такий короткий термін – за 12 днів після закінчення голосування. Центр паралельного підрахунку голосів оприлюднив інформацію, яка надійшла 1 листопада на 8 год. 40 хв. Голоси розподілилися т аким чином:

Кучма – 39.41 відс. – Симоненко – 19.09 відс. – Мороз – 14.54 відс. – Марчук – 9.21 відс. – Вітренко – 9.13 відс. – Костенко – 3 відс. – Удовенко – 1.46 відс. – Онопенко – 0.47 відс. – Ржавський – 0.37 відс. – Кармазін – 0.35 відс. – Кононов – 0.3 відс. – Габер – 0.12 відс. – Базилюк – 0.12 відс.

Проти всіх кандидатів у президенти проголосувало 2.01 відс. виборців.

26 листопада

Вшанування жертв Великого голоду

... Близько 3 тисяч українців Америки взяли участь в акції вшанування пам'яті замордованих Голодомором від 7 до 10 мільйонів мешканців України в 1932–33 роках. Вперше, завдяки організації УАКРади та УККА, 66-та річниця була відзначена жалібним походом вулицями Нью-Йорку.

Колона пройшла від української греко-католицької церкви святого Юра до найбільшого собору святого Патрика.

З православними і греко-католицькими хрестами, хоругвами, національними прапорами, гаслами, засуджуючими дії комуністичної Росії проти українського народу, збільшеними фотографіями зморених голодом дітей, вулицями Нью-Йорку пройшла демонстрація, в якій, за приблизними оцінками організаторів і поліції, взяло участь від півтори до двох тисяч українців.

3 грудня

... Сьогодні я краще, повніше знаю, що і як треба робити. І чого робити не слід. Ця впевненість у своїх силах і можливостях, силах і можливостях українського народу дає мені підстави сказати: перед вами постане новий Президент.

(З інавґураційної промови Президента Леоніда Кучми)

3 грудня

У висліді мозольної і безкорисливої праці, за неповних шість місяців виросла нова будівля на „Тризубівці“ (недалеко Філядельфії). Поширений будинок з новою залею, модерним рестораном-барою і чудовими бальконами включає також у підвалі розвагову залю для потреб молоді, зокрема для футбольних дружин „Тризуба“. Цих дружин є тепер аж 14, 9 хлоп'ячих і 4 дівочі та одна репрезентативна дружина „Тризуба“. Всі вони дуже активні і займають чолові місця у своїх лігах.

10 грудня

Братська діяльність – головна тема нарад

Річні наради Головного Уряду УНС відбулися на „Союзівці“ минулої п'ятниці, 3 грудня. Вранці, перед початком нарад, за традицією жінки-учасниці поклали вінок до пам'ятника Тараса Шевченка – патрона УНС, а головна радна Текля Мороз виголосила слово на честь Кобзаря. Гаряча дискусія розгорнулася над обговоренням братської діяльності, зокрема про вартість пресового бюра в Києві, уділення стипендій, нагороди матурантам Шкіл Українознавства, курси на „Союзівці“ учителів цих шкіл. Розглядали діяльність відділів та можливість переходу на пряму збірку (direct billing), а також вибір місця Конвенції 2002 року. Багато часу і серіозної праці було присвячено обговоренню змін до Статуту, які полягають у створенні альтернативної форми керівництва УНСоюзом, а саме – створення Ради директорів, яка мала б виконувати функції нині діючої Екзекутиви і Головного Уряду. Останнього дня нарад, у неділю, відбулося обговорення й затвердження бюджету на 2000 рік, а також вирішення інших поточних питань. Наради прийняли ряд рішень, а саме: надальше підтримувати бюро УНС у Києві; підтримувати обидві публікації УНС – „Свободу“ і „The Ukrainian Weekly“, приймати передплати кредитними картками; створити статутову підкомісію для розгляду зміни Статуту та запропонувати їх для дискусій делеґатам 35-ої Конвенції; підтримувати „Союзівку“ та шукати фондів для дальшого розвитку...

31 грудня

Людство зустрічає 2000-ий рік

За добрим звичаєм, варто на порозі озирнутися на пройдений шлях, щоб у подальшому скористатися набутим досвідом. 2000 рік уповажнює до такої аналізи стосовно усього століття. А було воно обтяжене великими війнами, які привели до розпаду колоніяльних імперій, революціями, які завершилися повною компрометацією двох потужних ідеологій – комунізму і націонал-соціялізму. XX століття збагатило людство нечуваними технологіями, виходом людини за сферу земного тяжіння, бурхливим піднесенням культури, освіти, охорони здоров'я. Виникали і занепадали спільноти, але одна зі спільнот, а саме Церква Христова, була непорушною. І саме завдяки їй у жорстокостях часу міцніє і шириться терпимість, любов і примирення між людьми.

31 грудня

З перших років свого існування УНС почав видавати альманахи. З 1897 по 1999 рік вийшло 89 річників, в яких подано різноманітні за тематикою і і практично корисні матеріяли інформаційного характеру, зокрема про УНС і його працю, наукові, історичні і літературно-критичні статті, художні твори тощо. Календарі та альманахи УНС є цінним і часто єдиним джерелом для вивчення історії української еміґрації в Північній та Південній Америці, малодослідженого українського оригінального літературного процесу у США та Канаді.

Богдан Ясінський,
Европейський відділ Бібліотеки Конґресу США
Тетяна Добко,
Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

24 грудня

Віктор Ющенко – прем'єр України

КИЇВ. – Верховна Рада України 296 голосами „за“ дала згоду на призначення Віктора Ющенка Прем'єр-міністром України.

Найвизначнішими досягненнями В. Ющенка вважаються: зниження темпів інфляції майже в 300 разів (1993 року вона становила 10 тисяч відсотків, 1997-го – близько 30 відсотків), віртуозне проведення грошової реформи (запровадження у вересні 1996-го національної валюти – гривні з курсом 1.75 доляра США), пожвавлення кредитних потоків в Україну. Віктор Ющенко має високий авторитет у міжнародних фінансових колах.

Віктор Ющенко

2000-ий рік

6 січня

З нагоди закінчення 1999 р. та з переходом у XXI століття, пересилаємо щирі побажання всього найкращого всім членам Українського Народного Союзу та читачам тижневика „Свобода".

Сила УНСоюзу впродовж його 106-річного існування була і далі є в його активнім проводі, в його кількасотних відділах, очолюваних секретарями, предсідниками і касирами, які заразом є церковними чи громадськими діячами у своїх місцевостях. Вони постійно збагачували організацію і свої відділи новими членами і дальше з великим почуттям обов'язку цю працю виконують. Цілеспрямованість їх дій буде та сама, що була колись, а вона є подана у причинах існування УНСоюзу, а саме: поширювання принципів братської діяльности, збереження українсько-американської і українсько-канадської спадщини і культури; надання своїм членам високоякісних фінансових послуг і продуктів, реінвестування своїх прибутків для добра своїх членів і української громади.

Уляна Дячук,
предсідник УНСоюзу

31 березня

Літом 2000 року д-р В. Селезінка зі своїми помічниками плянує проводити в Івано-Франківську курси лікування ґлаукоми. Про д-ра В. Селезінку вже не один раз писала „Свобода". Добре знають його і в Україні. Цього року він поїде туди сьомий раз, щоб рятувати людей від найпоширеніших очних недуг.

21 квітня

До 50-річчя СУМ в Нью-Йорку

У вересні 1949 року Іван Кобаса, Роман Барановський, Теодор Жовтий, Микола Скасків, Володимир Стойко, Осип Пайончківський, Іван Гірняк та Наталія Яворська заініціювали створення Осередку СУМ в Нью-Йорку, але ніхто не мріяв, що зерно заплідниться та дасть добрі і рясні плоди. Й ось уже минуло 50 років від того часу, коли група ідейних членів СУМ, відновленого у 1946 році в Авґзбурзі, Німеччина, прибула до Нью-Йорку та заснувала тут Осередок ім. ген. Тараса Чупринки. 20 листопада 1999 року Управа осередку відсвяткувала свій Золотий ювілей.

5 травня

УРДП-УДРП припинила діяльність

23 квітня ц. р. в Чикаґо відбувся 12-ий з'їзд УРДП-УДРП, який прийняв рішення з кінцем травня припинити діяльність УРДП-УДРП. Фундація ім. І. Багряного, прийнявши рішення припинити видання „Українських вістей" і шукаючи за газетою, в яку можна було б влитися, вибрала „Свободу" з-поміж усіх українських видань діяспори.

12 травня

Перша візита В. Ющенка в США

ВАШІНҐТОН. – Прем'єр-міністер України Віктор Ющенко прибув до Вашінґтону 7 травня зі запасом економічних і політичних показників, які мають на меті запевнити його американських і міжнародних співбесідників в тому, що „Україна сьогодні має шанс". Офіційний Вашінґтон, зі свого боку, знайшов час, щоб зустрітися з новим керівником уряду України на найвищих рівнях.

26 травня

Л. Онишкевич - голова НТШ

В суботу, 20 травня, відбулися в Нью-Йорку, в домі Наукового Товариства ім. Шевченка, 16-ті звичайні загальні збори. У висліді голосування обрано головою Управи НТШ д-ра Ларису Онишкевич, а її заступниками – проф. Романа Андрушкова, д-ра Святослава Трофименка, проф. Анну Процик і д-ра Василя Маркуся.

50-ліття смерти Тараса Чупринки

6 травня в Йонкерсі, що поблизу Нью-Йорку, відбувся XXIII з'їзд Товариства вояків Української Повстанської Армії ім. генерала-хорунжого Романа Шухевича-Тараса Чупринки. Цей з'їзд знаменний тим, що в цьому році Товариство святкує своє 50-ліття та 50-ліття геройської смерти леґендарного командира УПА.

22 вересня

Братству дивізійників - 50 років

Братство колишніх вояків І-ої Української Дивізії Української Національної Армії в США відзначило своє 50-ліття 2 і 3 вересня 2000 року на оселі Українського Братського Союзу „Верховина". Братство почало свою діяльність при кінці 40-их років в Німеччині, де було засновано дев'ять станиць. Під сучасну пору Братство діє в Австралії, Арґентині, Німеччині, Канаді і США. У 1992 році засновано Галицьке братство у Львові. Осідком Головної управи Братства є Торонто, Канада.

Митрополит Мефодій став новим главою УАПЦ

КИЇВ. – 14 вересня Помісний собор Української Автокефальної Православної Церкви обрав предстоятелем Митрополита Тернопільського і Подільського Мефодія – на час до проведення Всеукраїнського помісного собору. Духовним опікуном УАПЦ призначено Митрополита УПЦ в США та УАПЦ в діяспорі Константина.

„Єпископат нашої Церкви хоче, щоб представники інших православних Церков зрозуміли наше прагнення до об'єднання, до канонічного визнання нашої Церкви. Ми втомилися від чвар і непорозумінь, наші архієреї готові до компромісу, залюбки поступляться будь-якими власними амбіціями заради створення в державі визнаної православним світом єдиної помісної Православної Церкви".

9 червня

Б. Клінтон в Києві

Останнє европейське турне Президента США Билла Клінтона завершилося 5 червня в Україні. Це третя візита американського Президента в Україну і, за словами офіційних осіб, вона покликана зміцнити стратегічне партнерство між Києвом та Вашінґтоном.

29 вересня

50-річчя першої в Америці пластової оселі

У суботу, 22 липня ц. р., почалася ювілейна ватра з нагоди 50-річчя пластової оселі „Новий Сокіл", недалеко міста Бафало. Запалили її ст. пл. Данило Бутенко – голова святкувань, пл. сен. Ярослав Пришляк і представники всіх уладів. В неділю, 23 липня, відбулася парада перед провідниками ГПБ і КПС та сеніорами, які прибули на наші святкування не лише з Бафало, але і з віддалених міст США і Канади.

13 жовтня

Освячення пам'ятника д-рові Ю. Старосольському

В суботу, 7 жовтня, зібралася пластова громада, щоб разом із родиною Начального Пластуна проф. д-ра Юрія Старосольського взяти участь у посвяченні пам'ятника на його могилі. Віщі слова із його широко відомої пластової пісні „При ватрі" вкарбувалися не тільки в нагробний камінь, але сколихнули серця усіх присутніх.

27 жовтня

Головний редактор „Свободи" - І. Яросевич

Предсідник Українського Народного Союзу Уляна Дячук від імені Екзекутивного комітету УНСоюзу повідомила, що Ірена Яросевич призначена головним редактором „Свободи", офіційного органу УНСоюзу, і починає виконувати свої обов'язки з 9 листопада.

10 листопада

Срібний ювілей КУМФ

Канадсько-Українська Мистецька Фундація (КУМФ) в Торонто святкуватиме срібний ювілей – 25-ліття мистецько-культурної діяльности.

КУМФ розпочала свою діяльність 30 листопада 1975 року. Засновниками і фундаторами були Михайло і Ярослава Шафранюки. Їхня приватна збірка творів українських мистців, біля 120 праць, стала основою постійної колекції, що тепер нараховує понад 650 експонатів малярства, графіки, скульптури і кераміки.

15 вересня

Президент України в ООН

6 вересня у Нью-Йорку відкрилася 55 сесія Генеральної Асамблеї ООН, в рамках якої відбулася „Зустріч Тисячоліття" за участю провідників 188 держав. На пленарному засіданні зустрічі виступив Президент України Леонід Кучма.

Президент України Л. Кучма виступає на пленарній зустрічі в ООН. Фото: UNDPI

17 листопада

Пів століття шляхетних зусиль

Українському Лікарському Товариству Північної Америки – 50 років. З цієї нагоди відбувся вечір-бенкет у Мангетені 4 листопада ц. р. Засновуючи в Нью-Йорку у 1950 році УЛТПА, його ініціятори і активісти заклали ясні і далекосяжні ідеологічні підвалини, на яких ця професійна спілка стала діяльним засобом моральної і матеріяльної взаємодопомоги в українському середовищі.

1 грудня

Вперше в Україні

У Києві від 9 до 12 листопада у приміщенні Національного університету ім. Т. Шевченка відбулися – вперше в Україні – XIV збори Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО), на які прибули 99 делеґатів з пластових осередків Австралії, Аргентини, Великобританії, Канади, Німеччини, Польщі, Словаччини, США та України, і понад 50 гостей. Серед відомих пластових провідників був також Начальний Пластун пл. сен. Любомир Романків. З радістю пластуни зустріли на своїх зборах прем'єр-міністра України Віктора Ющенка.

8 грудня

Стефан Сорока – Митрополит в США

Апостольський нунцій в США Архиєпископ в США Архиєпископ Ґабріел Монталва, повідомив 29 листопада, що Верховний Архиєпископ Вселенської Церкви Іван-Павло II прийняв резиґнацію Митрополита Стефана Сулика, Архиєпархії в США, і призначив на його місце Владику Стефана Сороку, який дотепер був Єпископом-помічником Архиєпархії Української Католицької Церкви у Вінніпеґу, Канада.

15 грудня

СУА – 75 років

У 1925 році в Нью-Йорку п'ять жіночих товариств Нью-Йорку і околиць заснували Союз Українок Америки (СУА). Серед засновників СУА була, зокрема, створена ще у 1921 році „Жіноча громада", яка стала першим відділом СУА, котрий існує і досі.

29 грудня

УВАН відзначила 50-річчя

НЬЮ-ЙОРК. – 50-ліття Української Вільної Академії Наук урочисто відзначено 5 листопада у приміщенні Українського Інституту Америки. Відкриваючи свято, президент УВАН д-р Олекса Біланюк привітав почесних гостей, зокрема колишнього президента УВАН проф. Юрія Шевельова, та усіх присутніх.

7 липня

Діяспорна Олімпіяда: традиція живе!

Історія діяспорних олімпійських ігор не така вже й багата: перша Олімпіяда відбулася 1936 року, друга – 1988-го, і ось третя, Олімпіяда-2000. Всі три олімпіяди проводиилсь у Горшам поблизу Філядельфії, де знаходиться український спортивний центр „Тризубівка", вже набув собі ім'я столиці українських діяспорних олімпіяд. Саме тут, на „Тризубівці", з 1 по 4 липня проходили змагання діяспорних спортовців – Олімпіяда-2000.

На параді – Товариство „Тризуб".

31 березня

Комуністична символіка знімається

КИЇВ. - 4 березня було знято комуністичну символіку з будинку Верховної Ради України, чого довгі роки домагалися національно свідомі сили як в державі так і за її межами. Однак з цього приводу в уряді України виникли гострі суперечки і протести з боку лівих. Фракція Компартії України у п'ятницю вранці, 24 березня, бльокувала трибуну парламенту на знак протесту проти початку робіт зі зміни символіки на фасаді будинку ВР...

29 грудня

Президентом США буде Джордж Буш-мол.

У середу, 13 грудня, кандидат від Демократичної партії віце-президент Ал Ґор визнав свою поразку у виборах на пост Президента США, поздоровив переможця – кандидата від Республіканської партії, тексаського губернатора Джорджа Буша-мол. і закликав країну підтримати новообраного Президента.

„Нехай Господь благословить його керування цією країною", – сказав віце-президент про новообраного Президента.

3,5 млн. долярів на Український Музей

НЬЮ-ЙОРК. – 11 грудня, в Українському музеї, голова Ради Ольга Гнатейко представила визначних меценатів – подружжя Євгена і Диймел Шклярів, від яких музей отримав надзвичайний дарунок – 3,5 млн. дол., призначених для спорудження нового будинку музею.

Є. і Д. Шклярі відомі також як засновники добродійної фундації у Каліфорнії. Їх місією є підтримувати і пропаґувати українську науку і культуру, зокрема неприбуткові освітні та медичні програми в Україні, Порто Ріко – батьківщині Д. Шкляр – та інших країнах світу.

Помер Мирослав-Іван Кардинал Любачівський

З глибоким сумом і болем сповіщаємо, що 14 грудня 2000 року о 4 год 45 хв. упокоївся в Господі Блаженніший Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Мирослав-Іван Кардинал Любачівський.

2001-ий рік

6 липня

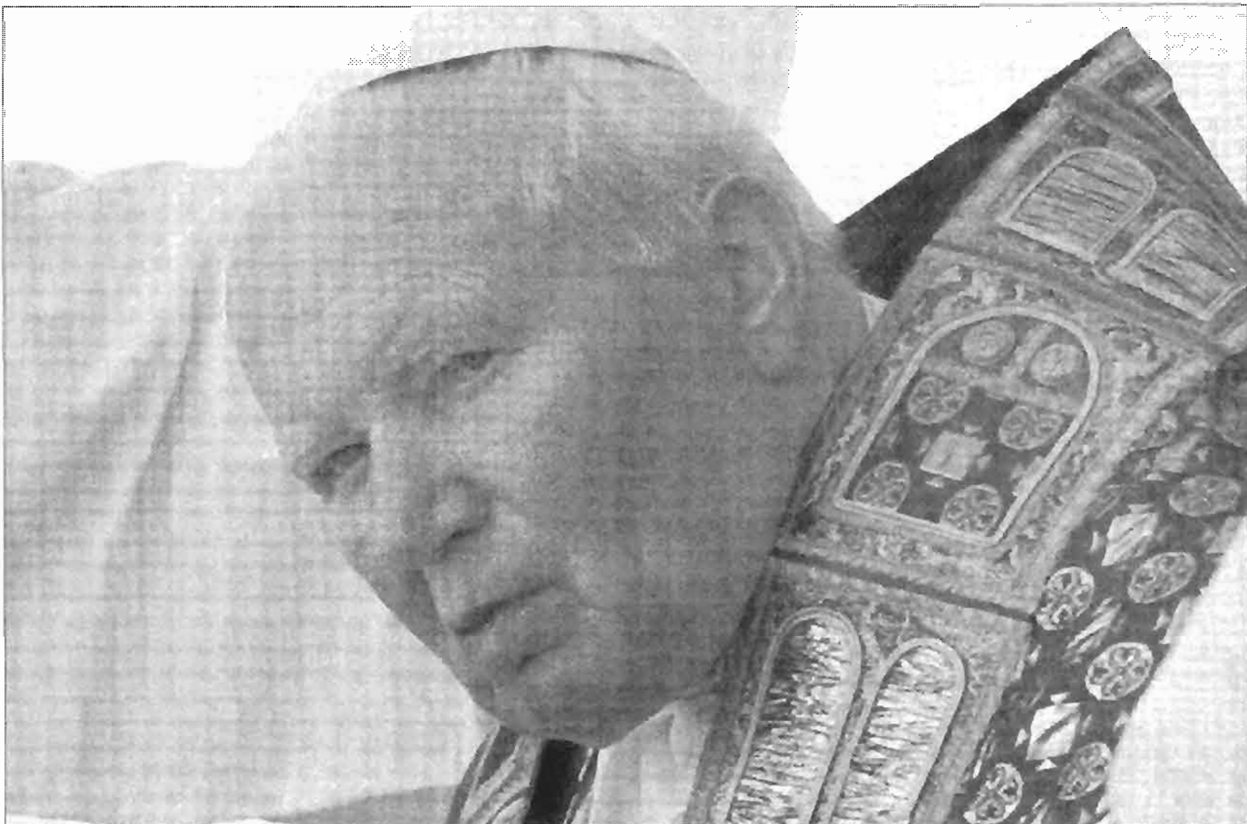
Візита Святішого Отця - крок України в майбутнє

КИЇВ. – Візита Папи Івана Павла II 23–27 червня залишила надзвичайно глибокі враження в усій Україні, яка за роки своєї незалежности вже приймала дуже високих гостей, але оце вперше переживала зустріч з діячем винятокового маштабу, високим авторитетом як духовного, так і соціяльно-політичного життя міжнародної спільноти.

Особливо сильне враження на всю Україну справило перебування Святішого Отця у Львові. Стало відомо, що протягом місяця перед приїздом Папи львів'яни мали можливість надсилати на адресу Інституту розвитку міста свої привітання і побажання Папі. Цих хвилюючих людських документів зібралося на два великі томи під назвою „Весь Львів вітає Папу". Обидві книги були вручені Іванові Павлові II після Літургії у візантійському обряді 27 червня. Копії усіх листів залишаться у Львові, у новоствоpюваному музеї історії міста. Ця візита, сколихнувши українські серця, мала дуже активний відгук у всьому світі, який уважно стежив за перебігом зустрічей з Папою і його знаменитими промовами і проповідями.

У вівторок, 3 липня, міністер закордонних справ Анатолій Зленко на прес-конференції підсумовував візиту Папи Івана Павла II так: „Це був успіх України на міжнародній арені". Він порівняв перебування Папи в Україні до того піднесення, яке сам пережив у серпні 91-го, назвав візиту „нашою спільною великою перемогою", яка „відкриє нову сторінку в історії України". Нав'язуючи до того, що телевізійні трансляції візити Папи передавали понад ста країн світу, а в Україні були акредитовані понад 1,900 журналістів, А. Зленко заявив: „Світ побачив справжню Україну. Папу приймала держава у справжньому розумінні того слова".

За підсумками Організаційного комітету, 300 тисяч осіб бачили Папу у Києві, два з половиною мільйони у Львові, при допомозі телебачення бачили мільйони людей по всьому світі, український кордон перетнуло 446 організованих груп паломників, в яких було понад 15 тисяч осіб з-за кордону

Папа Іван Павло II

У Києві, на вулицях, якими проїздив Папа, було більше міліціонерів – у їхніх нових, темносиніх уніформах – ніж громадян, які вийшли вітати гостя. Це тому, що точні маршрути „папамобіля" не були публіковані в пресі, тільки час і місце, яке Папа мав відвідати. А щоб уникнути зіткнень зі самозваними охоронцями з „української філії РПЦ", Папа вирішив не заходити до собору св. Софії, хоч хотів помолитись у цьому символі східнього християнства.

6 липня

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Виступаючи 29 червня перед прочанами, які зібралися у Ватикані на честь дня свв. Петра і Павла, Папа Іван Павло II назвав свою недавню візиту 23–27 червня в Україну частиною Божественного пляну повернення Европи в лоно християнства.

„Візита в Україну, що є історичним мостом між Сходом і Заходом, була моєю давньою мрією, про здійснення якої я просив у своїх молитвах, – сказав Папа перед полуденною проповіддю на площі Святого Петра. – Здійснення цієї мрії стало потвердженням Божественного промислу: Церква в Европі має знову дихнути повними грудьми, а сам континент – повернутися в лоно християнства".

Іван Павло II підкреслив гостинність зустрічі, яку йому влаштували 2 мільйони українців, прийшовши на „теплі і зворушливі" Богослуження в Києві і Львові. „Хочу висловити всім українцям свою щиру подяку за їхню гостинність", – додав понтифік.

Знаменною слід вважати акцію 26 червня, коли Папа, на прохання ректора Львівської Богословської Академії д-ра о. Бориса Ґудзяка, посвятив землі і будинок майбутнього Українського католицького університету. На пам'ять про цю далекосяжну подію д-р о. Ґудзяк подарував Святішому Отцеві маленький вівтар з чашею і дискосом, на якому правили ісповідники віри в часи катакомбного існування Української Греко-католицької Церкви.

2 лютого

Єпископові Любомирові Гузарові надано титул Кардинала

25 січня Синод єпископів УКЦ одностайно обрав Єпископа Любомира Гузара новим Главою Української Греко-Католицької Церкви з титулом Верховного Архиєпископа Львівського. 26 січня Папа Іван Павло II затвердив рішення Синоду, а в день інтронізації, в неділю, 28 січня, Папа іменував Архиєпископа Любомира Гузара Кардиналом.

Синод єпископів Української Католицької Церкви розпочався у Львові 24 січня, у 40-ий день після смерти Патріярха Мирослава-Івана Кардинала Любачівського, а закінчився 28 січня інтронізацією Владики Любомира Гузара, нового духовного провідника семи мільйонів українських католиків по всьому світі.

Інтронізацію нового глави УГКЦ в неділю, 28 січня, після ранкової Служби Божої в соборі св. Юра у Львові проводили від імені Синоду Митрополити Стефан Сулик (США), Михайло Бздель (Канада) і Іван Мартиняк (Польща).

Того ж недільного дня, 28 січня, після інтронізації в соборі св. Юра, Апостольський нунцій Микола Етерович оголосив, що Папа Іван Павло II іменував Верховного Архиєпископа Любомира Гузара Кардиналом, разом з шістьма іншими новими кардиналами. Серед них і римо-католицький Архиєпископ Львова Мар'ян Яворський. Тиждень перед Синодом Папа призначив 37 нових кардиналів, але з сімома останніми, як стало відомо з поінформованих джерел, Папа чекав до часу Синоду, щоб проголосити це після інтронізації Владики Любомира Гузара.

Церемонія введення Архиєпископа Любомира Гузара в сан Кардинала відбудеться у Ватикані 21 лютого цього року.

15 червня

Св. п. д-р Іван Флис

В п'ятницю, 8 червня, відійшов у вічність, на 79-му році життя, після довгої і важкої недуги, довголітній предсідник УНС та відомий громадський діяч в США адвокат д-р Іван Флис.

25 травня

Св. п. Володимир Сохан

У середу, 23 травня, у ранкові години наспіла сумна вістка, що довголітній Головний секретар Українського Народного Союзу Володимир Сохан помер у лікарні після короткої тяжкої недуги, на 78-му році життя. Покійний залишив у великому горі дружину Неонілю, доньку Рому Сохан-Гадзевич з чоловіком Андрієм і синами Марком та Павлусем, сина Тараса-Юрія, братів Олега та Ігоря з родинами. Також уся союзова родина глибоко сумує з приводу несподіваної смерти відданого союзовця, невтомного громадського діяча, почесного члена Головного уряду УНСоюзу Володимира Сохана.

17 серпня

В суботу, 11 серпня, надійшла з Чикаго сумна вістка, що там відійшов у вічність найстарший активний член УНСоюзу інж. Степан Куропась, 100-річчя від дня народження якого відзначала українська громада у жовтні 2000 року.

Св. п. Степан Куропась

24 серпня

З нагоди 10-ої річниці незалежности України

Десять літ тому, при розпаді Радянського Союзу, на карті Европи з'явилася нова держава, Україна. Хоча для світу цей факт був несподіванкою, Акт проголошення Незалежности України Верховною Радою підтвердив, що ним „продовжено тисячолітню традицію державотворення в Україні". Цим Актом завершилася тисячолітня боротьба незліченних борців за незалежність української держави і окремішність української нації, за її історію, культуру і за її довголітні осяги. Українська діяспора раділа, що і її постійне інформування західніх країн світу про намагання і боротьбу української нації за волю і незалежність увінчалося успіхом. Увінчалася успіхом також історична і моральна справедливість, що кожний нарід має право жити вільно і вирішувати про свою долю.

Хоча десять літ в історії країни – це недовгий час для молодої держави, яка успадкувала тягар наслідків вибуху Чорнобильського АЕС, майже мільйонову армію, промисловість, спрямовану на продукування озброєння, і командно-адміністративну економіку, це був час багатьох зусиль і випробування.

У десяту річницю відновлення незалежности Україна втішається значними успіхами у дипломатії. Її визнало понад сто держав світу, вона нав'язала взаємини з такими провідними міжнародними установами, як Европейський Союз і НАТО, а в Організації Об'єднаних Націй вона відіграє чільну ролю між державами Східньої Европи.

Український Народний Союз вітає український народ з цим значним ювілеєм і бажає йому миру, добробуту і постійних успіхів у будові демократичної і правової держави.

Український Народний Союз вітає ієрархів українських Церков, Президента України, уряд України на чолі з прем'єр-міністром, членів Верховної Ради, і всіх тих, хто працює для добра своєї нації і держави.

За Екзекутивний комітет:

Уляна Дячук,
предсідник УНС

21 вересня

Удар в спину
(з редакційної статті)

50 останніх років Америка є взірцем свободи і захисту людини, її прав, її чести, здоров'я і добробуту.

Українці, тікаючи із неньки-України 100, 50 і 5 років тому, мали різні причини і стимули: від неминучої смерти і ГУЛагу – до бажання вижити, дати раду собі і своїм дітям. Але спільним для всіх, хто приїхав до далекої Америки, було бажання бути вільною і незалежною людиною. І ми це отримали в Америці, за що ми їй безмежно вдячні.

Для тих, котрі тут народилися, рідна мова – англійська, світогляд – американський. Батьки виховали своїх дітей в любові і пошані до своєї історичної батьківщини – України. Багато років вони жили мрією про незалежну країну, і передали цю спрагу. Та тільки Америка всім нам дала життя, свободу і свою землю. Вона нам рідна, і 11 вересня терористи вдарили не лише в будинки, але і в наші серця.

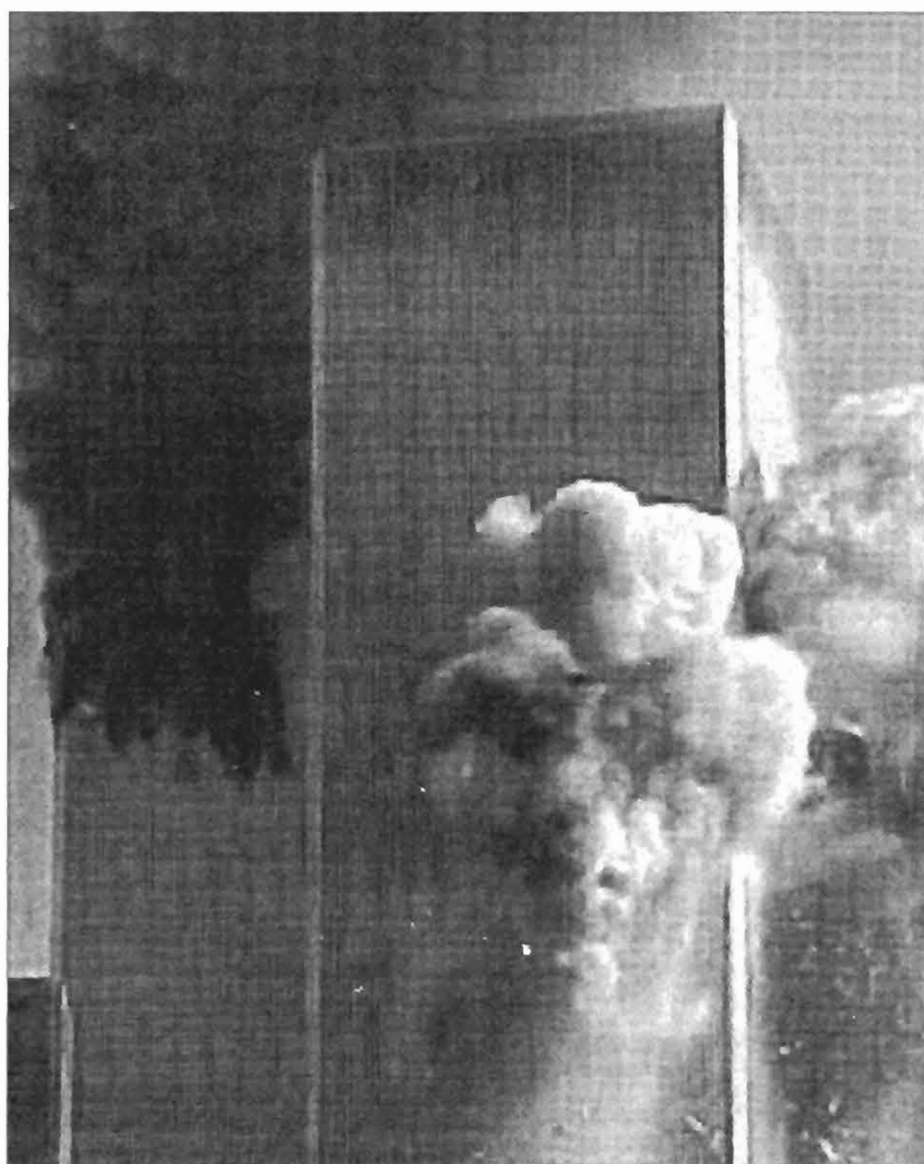
За 10 років війни в Афганістані СССР втратив 13,000 вояків. За 1 годину підступної атаки на Нью-Йорк Америка втратила половину цієї кількости, але – цивільних громадян. Оплакуємо їхню смерть, співчуваємо родинам, яких торкнулися непоправні втрати.

Америка готова себе надійно захистити від будь-якої зовнішньої збройної атаки, але виявилася беззахисною перед прихованим і підлим ударом в спину: ударом заздрости, ударом ненависти. Нелюди спроможні були це зробити не тому, що такі „геніяльні", а саме тому, на жаль, що в повній мірі скористалися свободою і демократією, які гарантує Америка всім своїм громадянам.

Тепер ми інші. Життя сьогодні вимагає бути іншими, якщо хочемо вижити в цих умовах. Відверті і щирі американці, яких інші часто вважали „наївними", повинні стати твердими і непохитними до ворогів людства, інакше ми втратимо ту волю і силу, які дозволяли спиратися на нас знедоленим людям з усіх країн світу.

Сьогодні Америка для кожної людини – останній міцний оплот особистої свободи, поєднаної із демократією суспільства в цілому. І світ це розуміє: від Росії – до Ізраїлю, і від Японії – до Канади.

Після цієї атаки змінилися не тільки ми, весь світ став іншим. Питання стоїть так: демократичне суспільство і свобода людини, чи тероризм, фанатизм і Третя світова війна. І від того, як світ зреагує на події, залежить, в першу чергу, не стільки доля Америки, скільки доля всіх країн світу.

Коли варто бути письменником...

28 травня – день смерти Івана Франка

Роман Горак – автор понад 25 книг і близько 400 солідних досліджень, але найбільше уваги і часу присвятив Роман Горак Іванові Франкові. Він – директор Меморіяльного музею Івана Франка у Львові, і також чимало сил поклав на те, щоб у Нагуєвичах, в рідному селі Івана Франка, було належно пошановано Великого сина України. Роман Горак має багато недругів, бо, як і Франко, не може терпіти фальші, неправди. У свої шістдесят він – по-дитинному чиста людина. Хемік за освітою, він за інтелектуальним рівнем полишив далеко позаду багатьох письменників, бо окрім дару Божого, має глибочезні історичні знання. Тому я певен, що уривки моїх розмов з Романом Гораком, які я пропоную „Свободі", виявляться цікавими і для україномовних читачів Америки.

Богдан Залізняк,
доцент факультету журналістики Львівського національного університету ім. І. Франка.

– Романе, як ти вважаєш, нині Франкові було б легше дивитися на цей світ, ніж тоді, коли він жив?

– Як тоді, так тепер.

– Чому?

– Бо не бачу великої різниці між нашим і його часом. Теперішня влада не сприймає його, як і тодішня. Голос народу і голос держави в нас завжди – різні речі. І тому Франка постійно обтинали, „прикладали" – як за радянської влади, так і тепер. Якби були щирі, якби були добрі до пам'яті Франка, то випустили б обтяте за тамтих часів. Тільки тепер вдалося запустити в працю один (!) том – „Мозаїка", який був готовий ще за життя Зиновією Тарасівною Франко. Бо ні Інститут літератури, ні літературознавці не бралися за це, боялися. Тепер читач побачить, чого ми боялися тоді і чого тепер боїмося. Франкові належать слова, які тепер обминають: якщо державу побудувати без бажання кожного індивідуума, то буде страшна біда, бо не зуміємо її зберегти. І ще: українцеві однаково – з ласки яких панів він буде вмирати – своїх чи чужих.

– Романе, тема панів в Україні – безмежна...

– Так. Якщо казати чесно, то Франко був би й нині таким самим дисидентом, як і тоді. Як і тоді, рідний народ кидав би за ним камінням, як і тоді – провалював би на виборах... А хіба це повага до Франка: при такій скруті в українській культурі перейменувати Львівський театр опери та балету з імені Франка на ім'я Соломії Крушельницької? Тоді й Київський треба перейменувати, бо й Шевченко не писав опер.

– Як ти прийшов до Франка?

– Не знаю. Мені дуже хотілось оповісти про той час – початок XX – кінець XIX століття. Бо все ж було спотворене. А Франко – це та постать, через яку можна висвітлити все минуле. Зокрема через есеїстику. Я мусів говорити езопівською мовою, то дуже швидко зауважили.

– Ти що закінчив – філологію?

– Хемічний факультет Львівського університету. Цим я абсолютно нічого не втратив, бо що вчили тоді на філологічному чи історичному? Згадай, філологи завжди були під прицілом. А на фізиків, хеміків ніколи не звертали уваги. Я студентом читав, що хотів: історію Михайла Грушевського, Лепкого. В академічній бібліотеці – в читальному залі. Хто боявся брати, а хто – брав. Крім того, я виростав в середовищі письменників, завдяки Ірині Вільде. Я бачив те середовище зісередини. Бачив, як ледве не кожен хотів, щоб його нагородили, похвалили... Може, тому я так запізно прийшов у літературу.

– Прошу, поясни оце „завдяки Ірині Вільде".

– У 1959 році, коли я став студентом університету, потрапив в її родину. Я мав допомагати в навчанні її молодшому синові Максимові, який вчився в одній групі зі мною, і бути для нього, кажучи теперішньою мовою, охоронцем. Ні тим, ні другим я так і не став... Я став тим, хто був потрібен їй (Ирина Вільде. – Б. З) для вирішення різних домашніх, родинних і громадських справ... І в той час мав можливість побачити, що це таке – український письменник, хоч я розумів, що це лише радянський український письменник, який боявся не тільки говорити, але й думати... Вражало їхнє самолюбство, чванство, нарцисизм, самозадоволення, примітивізм. Я не бачив там інтелігенції... Ніколи до того, ні опісля письменник не мав таких грошей від влади, не мав такої опіки, не мав таких гонорарів, привілеїв, як тоді. Вимагалось за все це лише вірної служби. І служили, ще й як служили. Горло готові були один одному перегризти...

– Тобі вдалося стояти осторонь цього всього?

– Мені помогло те, що я навчався на хемічному, а не на філологічному. Це були часи Хрущова, коли почалося бродіння. Я вчився шість років. Від третього курсу почав займатися самоосвітою: етика, естетика, літературознавство, музика. Займався загальноосвітніми речами. З музики я аналізував Четверту симфонію Чайковського. Скажи мені: де тепер студенти це роблять? Ще коли я пас корову – встиг всю бібліотеку району перечитати. Як їхав до Львова, то вже щось мав за душею. Якось ми йшли з Ириною Вільде Личаківським цвинтарем, і біля могили Сімовича я видав стільки інформації, що Дарина Дмитрівна була вражена. Та й студентське середовище було таке, що сприяло вдосконаленню. Не відвідати бібліотеку – це означало не так як треба прожити день. Осяги клясики були тоді на порядку денному. Та й іще: сама система сприяла, щоб вчитися і дати їй в пику. Вона провокувала тебе вдосконалюватися, шукати. Ти бачив її брехливість, недосконалість – і хотів зрозуміти, що є її підпорою... А нині наша влада настільки байдужа до своїх громадян, що людина не має на це ніякої ради. Колись пульсувала певна громадська думка, тепер усім усе „до фені". Скажімо, голова Обласної державної адміністрації міг прийти сюди з тим, щоб сказати, що забере одне з наших приміщень Музею Івана Франка!

– Старе наше хрунівство...

– Ні, хрунівство удосконалюється, хоч наші владці ніколи не переставали бути хрунями. Якби змінилася ситуація, – впали б на коліна, перехрестилися, і були б прощені. Хрунізм галицький був вигідний будь-якій системі. Свого часу, після створення радикальної партії, йшлося про те, що українці домагатимуться автономії. Як тільки галичани стали послами до австрійського парляменту, – одразу про все забули. З радикальної партії утворилося стільки партій, що деякі з них виступили на Конституанті проти самостійности. З часів Франка ми відразу навчилися будувати Україну у власній кишені.

– Як музей співпрацює з владою?

– А так, що на квіти в Нагуєвичах (на відзначення роковин Івана Франка на урядовому рівні в 2001 році – Б. З.) виділили 13 тисяч гривень, на консультації „спеціялістів" – стільки ж, а тут, у музеї Івана Франка, паркан падає, дах проломився... а взимку всі квіти в музеї змерзають.

– Чому?

– Бо ми опалюємось від Політехніки... У 2002 році буде цьому будинкові 100 років. В Україні жоден український письменник не мав такого дому, як Франко. А збудував йому його народ. З біржі безробітні прийшли і підправили Франкові будинок, паркан, сходи. Без жодних затрат. І пам'ятник Франкові на Личакові споруджено безкоштовно. Жодна влада не давала грошей. За десять років влада не затратила копійки на музей. А на його ж основі створено музей С. Крушельницької, музей Михайла Грушевського, музей Івана Франка в Нагуєвичах, музей Ст. Коваліва в Бориславі. Ми, по суті, заступили Літературний музей у Львові, про відкриття якого вже давно ведуться розмови. Здається, його у Львові і не буде. Ми готові відкрити музей Ирени Вільде, Ольги Дучимінської. Ми, до речі, сім разів відкривали музей Грушевського. Для паради багато слів було під час тих відкриттів: буде охоронна сигналізація, проведемо опалення... Начальник управління культури обіцянками потішив – але знову ми зі своїми проблемами наодинці. За зароблені копійки мусимо оплачувати внутрішні потреби. Не маємо грошей, щоб придбати рукописи Івана Франка, Лесі Українки, меморіяльні фото, особисті речі письменників.

– Багато треба грошей?

– Є можливість купити два листи Івана Франка – це 3 тисячі долярів, прижиттєвий портрет Івана Франка, який вкрали – 2 тисячі. Прийнято рішення про видання словника Франка.

Іван Франко

– За зразком „Шевченківського словника"?

– Так. Над Шевченківським працювала тьма людей, а тут – одна людина, Білинкевич з Коломиї, до речі – тесть Миколи Вінграновського. У нас джерелознавство франкознавче відсутнє взагалі. Нема в нас національної культурної політики XXI століття. Я б відрізняв працівників культури і культуру. Українська культура в жодної влади не була в фаворі. Ми кричимо, більше дбаємо за працівників бібліотечних установ і дискотек, які часто зовсім не є в українській культурі. У нас культура фінансується за залишковим принципом. Якщо десь станеться якась аварія, і потрібні негайно гроші, то звідки беруть? З культури. Культура об'єднує найбільш незахищених людей. Їм соромно домагатися свого. Це ж не шахтарі, що можуть касками стукати об асфальт. І не депутати.

– „Рід Якова" – прекрасна річ. Довго ти йшов до цієї книжки?

– То каторжна праця. Я її мусив написати, якщо її зараз не зробити, то ніхто потім не зробить. Бо ті документи знищаться, пропадуть при тій системі їх зберігання питання походження Франка – це абсолютно не другорядна річ.

– Чому?

– Бо Франко – наш найбільший інтелектуал. Шукають в ньому німецьку, жидівську, польську кров. Так, ніби українська нація не спроможна народити великого інтелектуала. Ніби вона біологічно недосконала.

– Мабуть, не дуже досконала, якщо наші політики на сторінках деяких газет намагаються обґрунтувати потребу відділення Галичини від Великої України. Це ж чиїсь гроші тут працюють, чи не так?

– Цю ідею-дурійку розбомбив свого часу ще Франко. Україна має бути єдиним організмом. Інакше Схід зжере Москва. А ми тут підпадемо під вплив денаціоналізації. Галичани це вміють краще робити, аніж великоукраїнці. Це тільки ідіот може собі таке уявити – відокремлення Галичини. А потім – що? Торгувати жінками по цілій Европі, по цілому світу?

– Скільки ти встиг написати?

– Навіть не знаю. Окремих книг – біля 25. Багато речей, що публікувалися в журналах, бо нема можливости видати. Щось близько 400 різних досліджень. Я люблю яскравих героїв, які є особистостями, які вбирають в себе час. Це Євген Коновалець і Степан Бандера, Іван Вигорський і Дмитро Вітовський. Я люблю писати про тих, про яких зовсім нічого не відомо – як про Леся Мартовича чи Маркіяна Шашкевича. Про Ольгу Дучимінську і Володимира Островського, Катрю Гриневичеву, Михайлину Рошкевич (сестру Ольги Рошкевич. – Б. З.), Василя Загаєвича.

– Що ти зараз стукаєш на машинці?

– Книгу про Шевченка, бо я „ісколєсіл" усі ті місця, де побував він. Про Шевченка мені добре пишеться, дивлячись на все, що відбувалося, очима Козачковського... Я назвав „Де Альта плаче". Шевченко був у Переяславі. „Заповіт" там написав – тоді, коли мав померти. Шевченко, власне, й перекреслив усі пункти Переяславської угоди.

МОВА ПРО МОВУ

Журнал „Критика" перейшов на правопис, відкинений владою

У висліді того, що урядова бюрократія в Україні виявляється байдужою до проблем відродження української національної культури, майже не залишається надії на узаконення проєкту найновішої редакції „Українського правопису", випрацюваного Інститутом української мови НАНУ та Державною правописною комісією.

Правопис, практичне значення якого полягає в поверненні українській мові найвластивіших, найприродніших її рис, зустрів шалений опір з боку сил, для яких українство все ще стоїть кісткою поперек горла.

Протестуючи проти цього навмисного загальмування позитивних процесів у науці про мову і в житті самої мови, декілька незалежних журналів і газет в Україні принципово почали дотримуватися не затвердженого урядом правопису. Пояснюючи цей перехід, головний редактор популярного в українських інтелектуальних колах журналу „Критика" проф. Григорій Грабович пише у січнево-лютневому числі:

„...В політичному протистоянні навколо цієї проблеми громадського консенсусу забракло. Але й забракло також інституційного державного вміння та волі знайти адекватне розв'язання сучасних правописних потреб – які також можна зарахувати до державних пріоритетів.

Найбільше спрацювала інерція та демагогічне залякування Заходом. Після завзятих боїв у пресі, де оперативним засобом для противників реформ (дуже часто не україномовних і мало зацікавлених українською мовою як такою) був заклик до „здорового глузду", тобто відкинення пропонованих змін як проявів „безглуздя" й іншування ініціяторів реформи як „діаспорників" (або їх поплентачів), „галичан" тощо, роботу правописної комісії припинено і, як показують найновіші події, змінено її склад й уповноваження. Постає сумнів, як триватиме й чи взагалі триватиме реформа українського правопису...

Для „Критики" правописна реформа – засадниче питання: мова є матерією, довкіллям і натненням нашого професійного спілкування, а загальна громадська ситуація, де відсутність правописної реформи – і, ширше беручи, справжньої мовної політики – посилює суржикізацію і в остаточному рахунку зневагу до української мови, не може нас не хвилювати.

Інтелектуальна, аналітична настанова іноді вимагає прямого заангажування в громадських процесах – адже сам вибір мови є найфундаментальнішим прикладом цього.

Від нинішнього числа „Критика" долучається до інших часописів („Сучасности", „І", „Кальміюса" тощо), які перейшли на основні позиції пропонованих правописних реформ. Сподіваємося в такий спосіб приспішити сам процес їх остаточної нормалізації...".

Правило і вийнятки з нього

Не подаючи наприкінці свого прізвища, автор критичного листа до редакції пише: „У „Свободі" дуже часто (*ці слова підкреслено* – **Ред.**)) неправильно вживається другий відмінок. Особливо у заголовках. У ч. 33, з 17 серпня 2001 року, знаходимо: „Цілуй руку, яку не можеш вкусити", а треба – „якої не можеш вкусити".

На наш погляд, тут годі бути категоричним. В „Нарисі сучасної української літераурної мови" Юрія Шереха (Шевельова), одного з найбільших українських мовознавців XX сторіччя, читаємо:

„При запереченні об'єкт переважно ставиться в родовому відмінку, напр.: „Штучний блиск нових оман не вигоїть сердечних ран" (Черк.). Якби не було заперечення, об'єкт стояв би у знахідному відмінку: „...вигоїть сердечні рани". Але і при запереченні досить часто, особливо в усній мові, лишається знахідний відмінок, напр.: „Ніколи, ніколи, ніколи не вгледиш кохану, юначе" (Малиш.); „Не вернеться чорнобривий, та не привітає, не розплете довгу косу, хустку не зав'яже" (Шевч.). Знахідний відмінок при запереченні загалом більше підкреслює сам об'єкт, навпаки, родовий відмінок висуває на перший плян заперечення як таке. Коли кажемо: „Він не читав книжки", то заперечуємо факт читання книжок взагалі; коли ж кажемо „Він не читав книжку", то заперечення звужується, стосується до якоїсь певної книжки". – **Ред.**

Самі доходьмо згоди

Відчуваємо обов'язок повернутися до відповідей на наш осінній опитник „Якої Ви думки про 'Свободу'?", вміщених у ч. 48, з 30 листопада 2001 року – саме до тих, що стосуються мови тижневика.

Відповіді ці – дуже різні і навіть протилежні: що один читач завзято обстоює, інший не менш завзято заперечує. На наш погляд, це звичайна річ, по-інакшому не буває, і ми далекі від того, щоб визначати, хто має рацію,членську грамоту Івана Дикого а хто – ні. Якоюсь мірою всі її мають. Мовні проблеми і дилеми, заки піднятися на теоретичний, академічний рівень, постають на рівні практичному, під впливом конкретних життєвих обставин, які формують нас у певний мовний спосіб.

„Свобода" повинна вдосконалювати мову", – вважає **Євген Снігур.** „Більше дбайте про чистоту мови", – закликає **читач**, не подаючи свого прізвища. „Хочу бачити у „Свободі" чисту українську мову, без русизмів", – пише **Василь Ковач.** На думку ж **Василя Василькова,** „в загальному „Свобода" добре редаґована, має грамотну мову". А **Ярослав Легкий** висловлює „велике признання редакторам за всі матеріяли, писані нашою милозвучною мовою". Такої ж гадки **п. Токар**: „Ви маєте добрих редакторів, кореспондентів, за рівнем мовної грамотности газета – не та, що була колись, отже, все читається зі задоволенням".

Словом, можна стверджувати, що в цілому „так" і „ні" у відповідях на опитник доволі врівноважуються. Самозрозуміло, це не означає, що ми вже досягнули вершка досконалости і більше нічого не треба робити. У відповідях порушено чимало гострих питань, над якими ми тепер б'ємося. Але знову ж таки – кого слухати? Така ось категорична вимога: „Перейдіть на правопис, чинний в Україні, дайте собі спокій з австрійсько-польським діалектом – це кажу вам як галичанин" (**Без підпису**). „Вживайте загальноукраїнську лексику, а не локальну. Відмовтеся від чудернацького правопису, якого вже не вживає жодна україномовна газета в Америці і Канаді" (**Без підпису**). А ось порада, яку взагалі тяжко здійснити: „Свобода" мусить відмовитися від московської абетки" (**Без підпису**).

„Не вживайте ненависного мені „США" – навіть там, де американські газети пишуть „Америка", – просить **Петро Грицак**. Наші читачі пам'ятають, що завжди раніше „Свобода" писала – „ЗСА". „США" увійшло у вжиток з тієї причини, що інформаційні матеріяли з Києва, в тому числі офіційні, урядові і президентські, вживають „США", то й ми змушені дотримуватися спільної з Україною форми. І все ж П. Грицак має правду. Догоджаючи панівній тенденції зросійщення нашої мови, тодішні провідні філологи, задля однакової з російською абревіятури – США – запропонували невдале означення „сполучені", хоч у буквальному перекладі російське „соєдіньонниє" на українську буде – „з'єднані", а не „сполучені". А не вернулися ми до „США", щоб уже не викликати враження непостійности, не шарпатися туди-сюди. Треба було вибрати відповідний момент, і ним уповні може стати наш опитник та відповіді на нього.

„Посол", а не „амбасадор" пишемо тому, що закордонні представники України офіційно називаються послами. А чому „Нью-Йорк" з м'яким знаком? Бо саме це написання пропонує словник Г. Голоскевича. Це справді тяжко зрозуміти, бо йотована „ю" успішно пом'якшує букву „н".

„Такі назви накинув нам „старший брат", а привезла їх „четверта хвиля", – пише **Зиновій Савицький**. Ні, не „четверта хвиля", а потік офіційної інформації з Києва. Інша річ, що слово „амбасадор" можна сміло вживати в позаукраїнському контексті.

„Читаю „Свободу", бо другої такої нема, але хотів би бачити її без „ляльолюкань", пише читач **В. Г.** Тобто він хоче план, клас, флот, а не плян, кляса, фльота. „Мені не подобається мова вашої газети. Такі слова, як „рекляма", „доляри" і т. д." (**Без підпису**). Ну, не знаю як буде щодо „реклями", але запевняю Вас, добродію, що чим довше ви проживете в Америці, тим більше будуть вам подобатися „доляри". Та ось – цілком супротивний погляд: „Відколи 'Говерля' має тверде 'л'?", – запитує **Андрій Макух**. Якраз оце м'яке і тверде 'л' є однією з найболючіших мовних незгод. Їх було б менше, якби уряд в Україні був затвердив проєкт найновішої (1999 року) редакції „Українського правопису". Великий жаль, що цього не сталося.

„На мою думку, коли в Україні буде прийнято остаточний варіянт українського правопису, „Свобода" також повинна перейти на нього", – радить у своїй відповіді на опитник наш постійний автор **Адольф Гладилович** з Канади. Ми так і збиралися вчинити, але от – не вийшло і, судячи з тут поданого коментаря проф. Г. Грабовича, вже й не вийде, бо ні влада в Україні, ні навіть загальнонаукове середовище не дозріло до розуміння, що нашій мові час повертатися до власної природи, час стерти з її прекрасного лиця грубі рубці русифікаторства. Втім, цей самий проєкт правопису, шельмований в Україні, як „діаспорний" і „ретроградний", не всім до вподоби й тут, в нашій українській громаді. Бо він, пропонуючи повернутися до втрачених нашою мовою важливих ознак, вважає неможливим повернення до „ляльолюкання": отже, таки остаточним мало б бути – план, клас, долар. Отже, й Говерла...

В цілому ситуація, замість прояснитися, стала ще заплутанішою. Мабуть, ми ще не один рік перебудемо у цих мовних суперечках, взявши один одного, як каже у своєму вірші Борис Олійник, „міцно, як брати, за петельки". То що будемо, дорогі читачі, змінювати і в який спосіб? Нам імпонує рішення головного редактора „Критики" проф. Г. Грабовича.

Це принциповий, відповідальний крок. Якби в Україні переважали справді незалежні і національно свідомі засоби масової інформації і якби усі вони пішли услід „Критиці", то це напевно змусило б уряд врешті-решт поступитися. Бо ясно одне: нашу мову не можна залишати на тому рівні, на який її зіпхали апологети „зближення" з російською.

Чи не випадає застосувати ще один опитник – щодо мови у „Свободі"? Але ж істини, в тому числі філологічні, не вирішуються більшістю голосів... Жаль, що читач не підписався під відповіддю, яка дозволяє нам трохи відітхнути: „Комусь подобається це, а мені – те, усіх неможливо задовольнити, тому нехай „Свобода" й далі буде такою, як є".

Петро Часто

Розділ „Мова про мову" веде ред. Петро Часто

Мовонько моя рідна!..

Свідоме життя – національно несвідоме без знання рідної мови.
В. Гілевич.

За ставленням людини до своєї мови можна судити про її громадську вартість.Байдужа до рідної мови людина – дикун.
К. Паустовський

Українська мова пройшла довгий тернистий шлях, поки стала державною мовою Незалежної України. Царський міністер Валуєв заявляв: „Украінского язика нє било, нєт і бить нє можєт. Только малороссійскоє нарєчіє". Для поляків українська мова галичан – „рускі єнзик".

1921 року вийшов друком перший скорочений український правопис. 1927 року його змінено з орієнтацією на мову „західняків". Вже на другий рік знову зміна, щоб далеко не відходити від мови „братнього російського народу". Після Другої світової війни український правопис зазнав п'ять змін.

Проголошення Незалежної України та її державною мовою – українську зобов'язало Інститут мовознавства ім. О. Потебні та Інститут української мови Національної Академії Наук остаточно упорядкувати „Орфографічний словник української мови" – для фунціонування в усіх сферах суспільного життя на всій території України (*Конституція України розділ І, стаття 10*).

Еміґрації різних народів вживають правопис, чинний на батьківщині. Українська еміґрація створила собі правописне розмаїття словниками Голоскевича, Синявського, Кисілевського і ще домашнього вжитку – „у нас так говорили і писали". Значна частина еміґрації вживає „Орфографічний словник української мови" (*Видавництво „Наукова Думка", Київ, 1975*).

Предтечею такого феномену у правописному размаїтті послужила Правописна конференція 1927 року у Харкові. Серед різних питань обговорювалось вживання літер „г", „ґ" і „л". Прихильники „г" і обмеженого вживання „ґ" доводили, що „ґ" більше властиве фонетиці російської мови (*ґород, ґенерал, ґаваріть*). І польської мови (*ґлова, ґура, Ґаліція*). Найдовша дискусія точилася стосовно вживання „л" – твердого (*план, лава, Клавдія*) і зм'якшеного „л".

Серед прихильників „г" і зм'якшеного „л" – чверть з етнічних реґіонів із вживання місцевої говірки. Кілька вчилися у Львові і „погаличанились". За зм'якшене „л" голосував також редактор партійної газети „Вісті" Касяненко-Ларик, солідаризуючись з братами-галичанами в КПЗУ (Компартія Західньої України). Не досягнувши загальної згоди, харківська Правописна конференція поспішно схвалила проект словника Голоскевича, як тимчасового. Словник вийшов друком кількатисячним тиражем. Ним не користувалися навчальні заклади України. Так він і залишився на полицях книгарень без загального вжитку. Після війни словник Голоскевича перевидано в Західній Німеччині кількома сотнями примірників. Частину вивезли еміґранти в різні країни.

Майже усі учасники Правописної конференції у Харкові загинули за рідну українську мову. Більшовики розстріляли Скрипника, Шумського, Косинку, Сологуба, Лебединського, Плужника, Куліша, Максимовича та ін. Загадковою смертю загинув Михайло Грушевський. У підвалах ГПУ збожеволів Олекса Грушевський. Покінчили життя самогубством Зеров, Хвильовий...

Скорботну пам'ять по їх душах занурила у Лету еміґрація, заклопотана єдиним в українській абетці „л". Воно ввижається дволиким Янусом, зображеним двома „л" – в російській та польській мовах. Своє однозначне „л" забувається. Багата народна мова, незалежна від „наукових обґрунтовань" конференцій, з'їздів, форумів – зберігає в пам'яті властиве самобутній культурі та східнослов'янській підгрупі мов – тверде „л". Кубанці-чорноморці, вихідці з України, називають подвір'я за хатою *ПЛАН*. Шевченко у вірші „Гетьман Дорошенко" пише:

У дві ЛАВИ задніпрянці
З москалями стали.

Гетьман Дорошенко писав у своїх Реґламентах: „Де пороги переправити ФЛОТИЛІЮ щогловими БЛОКАМИ... У лимані кінноту розгорнути ЛАВОЮ на турка".

Якщо нам, в діяспорі сущим, байдужий Великий Кобзар, живімо ще й у мовному розбраті...

Валерій Остапенко,
Вашінґтон

Все ж таки – транскрипція чи транслітерація?

Сторінку „Мова про мову" у „Свободі" ніколи не пропускаю, пильно перечитую і багато з неї користаю. Вже від довшого часу ношуся з думкою запитати, чи суворо слід дотримуватися правила транскрипції (чи, може, транслітерації?) на українську мову чужих слів, що мають подвійні приголосні? В одному з підручників правопису української мови подано правило: усі чужі слова, що мають подвійні приголосні між двома голосними, так з цим подвоєнням і переносяться в українську мову. Згідно з тим правилом, слід би писати, наприклад: *Norristown* – **Норріставн**; *Allentown* – **Аллентавн**, *Wessental* – **Вессенталь**. Однак такі слова, як *Ellwangen, Mannheim, Pittsburg* переносяться в українську мову лише з однією приголосною, бо не знаходяться між двома голосними: **Ельванґен, Манґайм, Пітсбурґ**. Отже, як правильно писати ці та їм подібні назви: *Елленвілл* чи **Еленвіл**, *Фініксвілл* чи **Фініксвіл**? Чи є якісь винятки? У деяких наших публікаціях можна запримітити свободу написання щодо поданих вище прикладів.

А що ви скажете про таку дивну транскрипцію на українську мову, яку я недавно зустрів в одній з наших газет (не у „Свободі"): **Хіґґінс** – від *Higgins*, і **Хейзелтон** – від *Hazelton*?

Володимир Колюбінський,
Phoenixville (бо не знаю, як написати правильно по-українськи), Па.

Шановний Авторе, заторкнуте Вами питання – одне з принципових і дискусійних, бо досі воно не розв'язане на рівні узаконеного правопису. Кажучи якнайкоротше, російський імперіялізм накинув українській мові етимологічний принцип, замість первісно властивого їй принципу фонетичного. Цей останній простий і ясний: пишемо так, як чуємо. Цим наша мова відрізняється від російської, яка базована на етимологічній основі і в перекладах застосовує транслітерацію. Транскрипція для нас, українців, є в такій мірі характеристичною, природною, що ми її вживаємо, іноді навіть не завважуючи. Ось, наприклад, Ви саме за цим принципом перекладаєте „Norristown" саме як „тавн" – бо так воно звучить. Перенесення в українську мову подвоєних приголосних у випадку, коли вони стоять між голосними, було тим правилом, яке мало безліч винятків. Наприклад, граматика з радянських часів пропонувала писати: бароко, інтермецо, алегорія, але чомусь зобов'язувала до подвоєнння у словах: тонна, імміграція, ірраціональний. Коментуючи проєкт найновішої редакції „Українського правопису" (поданий урядові на розгляд і відхилений Президентом Л. Кучмою під тиском „старої гвардії" в українському мовознавстві), директор Інституту української мови НАНУ д-р В. Німчук пише: „До мінімуму зведено випадки подвоєння приголосних в іншомовних словах: тона (замість тонна), мира (замість мірра), але – ванна, булла та ін.". Отже, винятки залишаються і вони пов'язані з тими чужомовними словами, у вимові яких подвоєння виразно чується. Щодо Хігінса і Хейзелтону, то таке написання перейняте з російської мови, у якій нема звука h, і росіяни замість нього вживають х.

– П.Ч.

І це називається „енциклопедією"?

„Українська мова. Енциклопедія". Київ. Видавництво „Українська енциклопедія". 2000, 752 стор.

У передмові до цієї енциклопедії подані відомості про українську мову та різні аспекти опису української мови – її будову, територіяльне поширення, її історичний розвиток, місце серед інших мов, пам'ятки української мови, її дослідження, історію і сучасний стан науки про українську мову. Подано відомості про мовознавців і письменників, які зробили значний внесок у розвиток української мови. Вміщено статті про установи і організації, які ведуть дослідження української мови. На жаль, енциклопедія не подала статтей, які освітлювали б такі аспекти: русифікацію, яка не припиняється і досі, поширення російськомовних газет, журналів, книжок.

У статті „Правопис" тільки зазначено, що український правопис 1933 року значно перероблено, але не сказано, що нові правописні правила вимагали, щоб цей перероблений правопис був наближений до російського правопису. У статті „Русизм" не зазначено, що сучасні українські письменники вживають часто форми Шевченку, Франку, Петру, а не Шевченкові, Франкові, Петрові. В енциклопедії немає відомостей про такі наукові установи, як УВАН, НТШ та Українське Історичне Товариство, які ведуть дослідження української мови.

У цій енциклопедії немає відомостей про мовознавців І. Дзюбу, І. Коляску, С. Караванського, Яра Славутича, В. Чапленка, А. Орла, Д. Нитченка, П. Одарченка, Д. Кислицю, А. Гумецьку, Є. Федоренка і Я. Гурського. Не згадані такі видатні праці: „Інтернаціоналізм чи русифікація" (1968 р.), „Вітчизна у нас одна" (1984 р.) І. Дзюби; „Освіта в Радянській Україні" І. Коляски; Англомовний підручник української мови (1959 р. і 4 видань 1973 р.), Англомовний підручник української мови (1962 р. і 5 видання 1975 р.) Яра Славутича; „Українська літературна мова" XVII ст. – 1917–1955), „Історія нової української літературної мови" XVII ст. – 1933–1970 В. Чапленка. В. Чапленко видав також цінну книжку „Мовна політика більшовиків на Україні 1959–60 рр.". П. Одарченко видав у Києві (вид. „Смолоскип")книжку „Про культуру української мови" та працю про русифікацію української мови (Лондон, 1986). Д. Нитченко видав „Правописний словник" та книжку „Як Москва русифікує Україну" англійською мовою (Мельбурн, 1983). А. Орел видав „Словник іншомовних слів". С. Караванський надрукував у Києві свою працю „Словник українських синонімів". А. Гумецька видала англомовний підручник української мови. Г. Кислиця видав підручник української мови. Мовознавець Я. Гурський досліджував власні імена.

Редактори енциклопедії знали про ці факти, але навмисне не подали про них.

Петро Одарченко,
Такома Парк, Мд

Словничок родинних зв'язків

Традиційне українське споріднення складається з двох груп: родичів і свояків, тобто родичів через шлюб. Назви, що відповідають схемі свояцтва, часто спричиняють труднощі. Сподіваюся, цей словничок стане у пригоді.

Отже, для дружини батько чоловіка – **свекор**, мати – **свекруха**; для чоловіка батько дружини – **тесть**, мати – **теща**. Чоловік доньки чи сестри зветься **зятем**; дружина сина для його батьків – **невістка**, дружина для чоловікового брата – також **невістка**. Поміж собою батьки і матері чоловіка і дружини – **свати** (сват і сваха). Брати чоловіка для його дружини – **дівери**, брати дружини для її чоловіка – **шурини**. Сестру дружини називають **своячкою**, її чоловіка – **свояком**. Батькового чи материного брата називають **дядьком**, сестру – **тіткою**. У західніх областях України збереглася традиція називати батькового брата **стрийком**, а материного – **вуйком**.

Надія Мичко,
Каліфорнія

Якщо хтось з наших читачів може удосконалити цей словничок чи доповнити, будемо вдячні. – Ред.

Іміґрація громадян України до США

Короткий огляд за період 1991-2000 років

Василь Лопух

Новий і широкомаштабний міграційний процес населення України розпочався в кінці 80-их на початку 90-их років, що спричинило до появи значних соціяльних, економічних та політичних проблем.

Оцінюючи загальний стан і характер міграції населення України, можна виділити дві основні групи міґрантів. До **першої групи** відносимо репатріянтів, які після проголошення незалежности вирішили повернутися на батьківщину. Цю групу становлять репресовані, депортовані, а також спеціялісти, які працювали за місцем призначення після закінчення навчальних закладів, військові і біженці з реґіонів, де відбуваються воєнні конфлікти. Міграція населення цієї групи головним чином відбувається в межах території колишнього СРСР, яку часто називають „близьким зарубіжжям". **Друга міґрація** населення виникла внаслідок демократизації та лібералізації політики щодо вільного пересування громадян. Світ став відкритим для України. Саме в цей період розпочинається нова хвиля вільної (добровільної, неплянованої, некерованої) еміґрації громадян України до країн Центральної та Західньої Европи, а також до США, Канади, Австралії та інших країн світу.

Міґрація населення відбувається завжди, проте останнє десятиліття відзначається надзвичайно високим рівнем міґраційних процесів, які формуються під впливом трьох основних факторів: політичного, економічного і психологічного. Ґльобальна економічна криза в усіх посткомуністичних державах, реґіональні військові та етнічні конфлікти, одвічна привабливість кращого життя в країнах Заходу стали визначальними для утворення певних напрямків міґраційних потоків.

Леґальна і багаточисельна еміґрація громадян України до США бере початок з 1994 року, коли Україна увійшла до списку країн-учасниць щодо розігрування льотерії „зелена картка" (Diversity Immigrant Visa Lotery). Звичайно, що і до 1994 року багато людей також виїжджали з України, але це були ті, які вважалися переслідуваними через свободу віросповідання, свободу слова, приниження національної гідности і т. і. Це так звані **„біженці"**.

Також у цей період розпочинається **масовий потік туристів,** які, в'їхавши в ту чи іншу країну, залишаються там (здебільшого: Греція, Італія, Еспанія, Португалія, Франція, Великобританія, Німеччина, Польща, Чехія), поповнюючи когорту нелеґальних іміґрантів, яким з часом вдається змінити свою туристичну візу на якусь леґальну категорію (студентська віза або віза до праці, тощо). Згідно з офіційною статистикою, за період 1994-2001 рр. з України еміґрували 373,733 чол. (без урахування еміґрації до республік колишнього СРСР), зокрема до США – 89,295 чол., що складає 23.89 відс.; до Канади – 9,509 (2,54 відс.) до Ізраїлю – 141,054 (30.3 відс.) і до Німеччини – 72,938 (19.51 відс.).

Назагал з України (без урахування еміґрації до країн „близького зарубіжжя") виїжджає понад 50 тис. осіб щорічно, до США – понад 12 тис. і до Канади понад тисячу осіб. Однак цей показник не враховує кількости осіб, які виїхали з України і мешкають в цих країнах нелеґально, або перебувають там тимчасово (від 1 до 5 років і більше), з наміром повернутися додому.

Ще в 1993 році Державний комітет статистики України зафіксував, що на 100 вибулих до країн Заходу припадає 46 євреїв, 20 українців і 13 росіян. Таким чином еміґрація з України перестає бути суто етнічною, що було її ознакою в попередні роки, і набуває характеру вільної еміґрації. Звичайно, що основний потік міґрантів скерований до США, де іміґраційна політика є більш ліберальною у порівнянні з іншими державами, а економіка країни найпотужніша у світі. Аналізуючи статистичні подання іміґраційного відділу США, зазначимо, що найчисельніша група леґальних іміґрантів з України прибула до США у 1996 році – загалом 21,079 осіб, проте вже в наступні роки їх кількість зменшується, як наслідок офіційної іміґраційної політики США (таб. 2).

Відмінність між кількістю вибулих і прибулих з України до США виникає внаслідок того, що частина громадян України, яка в'їхали до США у попередні роки зі статусом туриста, або в якійсь іншій категорії відвідувачів США, тільки з часом набувають леґального статусу і тоді це фіксується статистикою. Зовсім незначною є група людей, які приїхали до США за програмою **„возз'єднання родини"**, це так звана категорія „Family-sponsored immigrant". За даними Іміґраційної служби США (INS), у 1994 році таких іміґрантів було всього 67 осіб, а в 1998 році – 66 осіб. Подібною є ситуація і для іміґрантів, за категорією „Employment-based immigrants" у 1994 році – 384 осіб, а в 1998 році – 340 осіб.

Незалежно від того, як довго Україна буде в списку учасників розіграння льотереї „Зелена карта", на нашу думку, леґальна еміґрація з України до США практично не буде припинятися. Вже через 5-8 років частина новоприбулих іміґрантів, ставши громадянами США, матиме право звертатися до іміґраційної служби США поданням на возз'єднання з членами родини, ймовірно, що приблизно через 10-13 років (враховуючи час на розгляд справи в INS), українська діяспора можливо зустрічатиме нову хвилю еміґрантів.

Чи буде наступна еміґрація з України масовою?

Без глибокого соціологічного дослідження і без оцінки перспективи економічного розвитку України відповідь на це запитання передбачити важко. Єдине, що ми можемо чітко визначити: в майбутньому кілька десятків тисяч громадян України матимуть формальне право змінити країну свого проживання, тобто отримають право на переїзд до США на підставі возз'єднання родин.

Особливої уваги, на наш погляд, заслуговує категорія іміґрантів „біженці", кількість людей, які належать до цієї категорії, зазвичай, залежить від рівня розвитку демократії і свободи в країні потенційного міґранта.

Більше третини від загальної кількости всіх „біженців" до США – це громадяни з республік колишнього СРСР, а частка громадяни України, від числа біженців з республік колишнього СРСР, складає третину (12.32 відс.). Високий рівень показників чисельности „біженців з України", в період 1992-1997 років (див. таб. 3) не повинен викликати занепокоєння, бо це не пов'язано з набуттям незалежности. Причиною ж є те, що в іміґраційній службі США (INS) розгляд справ, за цією категорією, триває довго: чотири, п'ять, а у багатьох випадках і значно більше років.

Отже, що більшість з тих, хто отримав „зелену картку" за статусом „біженець" в 1992-1997 роках – це біженці з колишнього СРСР, де справді порушувались права людини. З початком відродження незалежних держав ця ситуація починає докорінно змінюватися і має суттєві реґіональні відмінності. З кожним роком кількість„біженців з України" зменшується. Якщо у 1994 році цей показник сягав 15.9 відс. (від загального числа „біженців"), то вже у 1998 році він становить 6.6 відс.

Звичайно, це доволі високий відсоток і така ситуація не на користь України на міжнародній арені. Проте, це є характерною рисою для всіх посткомуністичних держав. Для порівняння розглянемо показники Польщі. Якщо в 1991 році, всього через кілька років після відомих політичних подій початку 80-х років, кількість польських біженців становила понад 3 відс. то станом на 1998 рік їх кількість, в загальному числі цієї категорії, складає всього 0.82 відс. Це означає, що з розвитком демократизації держави і покращенням економічно-політичної ситуації кількість реальних біженців суттєво зменшується.

Проте, потік еміґрантів з України до США не припиняється. Здебільшого це ті, які виграли „зелену картку". Прибувши до Америки, вони поселяються в різних реґіонах. Основними місцями поселення для нових іміґрантів є Каліфорнія, Кольорадо, Фльорида, Ілінойс, Меріленд, Масачусетс, Мишиґен, Мінесота, Нью-Джерзі, Нью-Йорк, Ореґон, Пенсильванія і Вашинґтон. Приблизно 40 відс. іміґрантів поселяються в Нью-Йорку і Каліфорнії. В цих місцях є добре організовані українські громади.

Впродовж багатьох років українці зуміли створити цілі інфраструктури: народні доми, загальноосвітні школи, музеї, науково-дослідні установи, церкви, відпочинкові оселі, магазини та інше. Взяти хоча б для прикладу поселення Воррен, поблизу Дітройту, Іст Вілидж в Нью-Йорку, українське поселення в Чикаго, Філядельфії, Йонкерсі та багатьох інших містах, де українська громад посідає вагоме місце в громадсько-культурному житті свого реґіону.

Аналіз та оцінка статистики міґрації населення України, зокрема еміґрації до країн Заходу, показує, що Україна втрачає велику кількість населення в працездатному віці, і це неґативно позначатиметься на економіці держави не тільки тепер, але й надалі. Навіть ця фраґментаральна аналіза показує, що потрібно негайно було б провести більш глибші економічні (в розрізі міґрації населення, відтворення робочої сили, ринку праці) та соціологічні дослідження у цьому напрямку з метою вироблення рекомендацій для прийняття законодавчих актів, постанов, рішень тощо.

З іншого боку, постійне зростання чисельности еміґрантів із незалежної України створює об'єктивні умови для активізації громадського, політичного та культурного життя української діяспори.

Це обумовлює необхідність переосмислити діяльність багатьох діяспорних організацій, залучити в коло своїх інтересів новоприбулих еміґрантів.

Василь Лопух, доцент, доктор економіки (в ділянці ринку праці). Родом з Тернопільщини. З 1981 до 1997 року працював в Тернопільському педагогічному інституті (тепер Педагогічний університет) на катедрі філософії та економічної теорії. З серпня 1998 року проживає в Нью-Йорку. У листопаді 2001 року був обраний головою Асоціації Українців Америки, всі члени новообраної управи є еміґранти з „нової хвилі".

Стаття вперше надрукована в журналі „Наш голос" ч. 1-2, 2002 р.. Передруковане з дозволом, з деякими скороченнями.

Таб. 1
КІЛЬКІСТЬ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ, ЩО ЕМІҐРУВАЛИ ДО США, ІЗРАЇЛЮ, НІМЕЧЧИНИ І КАНАДИ В 1994-2000 рр. (осіб)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Всього
США	17,289	13,752	13,417	12,508	12,796	9,875	9,658	89,295
Ізраїль	21,652	21,006	20,358	20,753	18,158	21,596	41,054	175,311
Німеччина	9,335	9,802	9,744	9,915	11,496	11,098	11,548	72,938
Канада	850	1,252	1,757	1,435	1,483	1,359	1,373	9,509

Таб. 2
КІЛЬКІСТЬ ІМІҐРАНТІВ ДО США, ЯКІ ОТРИМАЛИ ЛЕҐАЛЬНИЙ СТАТУС В 1990-1998 рр. (осіб)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
	1,536,483	1,827,167	973,977	904,292	804,416	720,461	915,900	798,378	660,477
З кол. СРСР	X	56,980	43,614	58,571	63,420	54,494	62,777	49,071	30,163
З України	X	X	14,383	18,316	21,010	17,432	21,079	15,696	17,448

Таб. 3
КІЛЬКІСТЬ ІМІҐРАНТІВ ЗА СТАТУСОМ „БІЖЕНЕЦЬ" В 1990-1998 рр. (осіб)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Біженці до США	97,364	139,079	117,037	127,343	121,434	11,664	128,565	112,158	54,645
З колишнього СРСР	X	51,551	33,504	45,900	50,756	40,120	42,356	30,880	12,200
З України	X	X	13,347	16,977	19,366	14,937	16,636	12,137	3,641
З Польщі	X	4,205	1,512	731	334	245	183	143	54

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Півстолітній шлях пластового куреня

Я певна, що багато читачів „Свободи" знають про діяльність української організації Пласт. Пласт об'єднує в собі понад 26 куренів, які дають змогу всім членам УПС та УСП належати до якогось з них. Кожний курінь має свою спеціялізацію та виконує велику і корисну працю. Я б хотіла провести вас шляхами історичного існування одного з них куреня „Чортополохи".

7 грудня 1951 року на організаційних сходинах у Філядельфії створилася самостійна стежа, яка незабаром перетворилася в гурток з восьми членів під назвою „Едельвайси". Всі засновниці цього гуртка в повоєнний період походили з пластових частин на терені Зальцбургу, Австрія. Назва гуртка віддзеркалює пластування в австрійських Альпах. Після першого року існування КПС затвердила самостійний гурток під назвою „Чортополохи" і надала йому порядкове число – 8.

Від самого початку свого існування „Чортополохи" виявили себе дуже діяльними. Крім виховної праці в УПН та УПЮ гурток видавав стінну газету „Наплечник" та створив свій квартет, який виступав на забавах та пластових імпрезах.

В квітні 1953 року гурток здобуває першу спеціялізацію – „українське народне мистецтво" та вирішує плекати і поширювати народну ношу, вишивки, кераміку, килимарство, писанки та інше. В 1958 році гурток змінює свою спеціялізацію – на ведення бібліотеки при Пластовій Станиці. В 1960 році „Чортополохи" перетворюються на 8-ий курінь УСП з 16 членами.

24 жовтня 1967 року КПС затвердила курінь УПС „Чортополохи" і надала йому порядковий номер – 24. Спеціялізацією куреня на той час було ведення Бібліотеки Пласту і „Рідної Школи". П'ять років пізніше відбулося посвячення курінного прапору, який запропонувала Марія Стефанишин.

Кожного року відбувається Мала Рада куреня з перевибранням проводу, а раз на два роки – Велика Рада „Чортополохів" зі звітуванням про діяльність та подальші пляни куреня.

Впродовж усіх років існування куреня „Чортополохи" філядельфійська стежа разом зі стежами в Чикаго та Нью-Джерзі були і залишаються дуже активними. За ці роки була виконана величезна виховна праця в новацьких, юнацьких таборах в Станиці, продовжувався розвиток „Бібліотеки Пласту і Рідної Школи", члени стеж займають посади в ГПБ, КПС та ОТК, було зібрано дві великі збірки на пластові цілі.

Члени куреня „Чортополохи" під час відзначення 50-ліття куріня на Союзівці.

19–21 квітня курінь „Чортополохи" святкував своє 50-річчя на Союзівці. Там зібралося понад вісімдесят осіб: члени куреня, їхні родини та гості. Свято почалося урочистим відкриттям з винесенням прапору та звітом курінних. Після цього на засіданні обговорювалась минула праця та вироблялися пляни на майбутнє. Кільком кандидаткам був наданий титул „Повного Чортополоха". Ввечері відбувся урочистий банкет, старші сеньйорки ділилися спогадами про минулі часи, молодші линули мріями в майбутнє. Усім сподобався фільм-монтаж, зроблений членками куріня, про діяльність „Чортополохів".

Півстоліття – це довгий час, і ті перші сеньйорки, що заснували курінь, можуть з гордістю дивитись на результати їхньої нелегкої, але вдячної праці. Приїхавши на нове місце поселення, їхнім бажанням було створити міцний курінь та передати нащадкам найдорожчі мрії та задуми, привезені з Батьківщини, а саме любов до Бога та України, поміч ближньому, поєднання з природою.

І сьогодні в подальшій подорожі в нове тисячоліття, нехай успішна діяльність старших сеньйорок стане яскравим прикладом для наших нащадків, бо не марно в гимні „Чортополохів" співається: „Серця незламно-молоді, і дух у нас могутній, бо ми у праці, у труді зустрінемо майбутнє".

Олена Павлюк

Засновниці куреня „Чортополохи" (зліва): Марта Тарнавська, Віра Пак, Наталка Головінська, Іванна Білик, Аня Максимович.

Уклін Тарасові

ГОЛІВУД, Фла. – У відновленій залі Українського культурного центру під проводом об'єднаних організацій – УККА, 17-го Відділу Союзу Українок та православної і греко-католицької парафій відбулося свято „Поклін Тарасові Шевченкові".

Розпочав програму о. Іван Фреїшин-Чировський, парох греко-католицької парафії, молитвою за Україну. Протопресвітер о. Степан Біляк, настоятель православної парафії, прочитав доповідь „Шевченко і ми". Данило Криса прочитав доповідь і „Заповіт" англійською мовою. Під керівництвом ведучої програми Віри Скрип уся громада заспівала славень „Ще не вмерла Україна".

Художню частину розпочав бандурист Ярко Антоневич в'язанкою пісень на слова Т. Шевченка. Ірина Ракуш прочитала поему „Кавказ", Роман Балабан, Василь Вільчинський читали вірші. Найбільше оплесків дістав 12-річний Остап Данилів, який прочитав вірш „І виріс я на чужині". Осип та Євгенія Головацькі виконали пісні на слова Т. Шевченка, а завершила художню частину популярна співачка з України Руся Осауленко, яка під акомпаніямент бандуриста Ярка Антоневича виконала пісню „Стоїть гора високая", а на закінчення – „Колискову" Т. Шевченка. Відтак під керівництвом ведучої програми Віри Скрип уся громада відспівала „Заповіт".

Зібрані на цій імпрезі гроші Організаційний комітет переслав до Наукового Товариства ім. Т. Шевченка.

Українська громада Південно-східньої Фльориди, щиро дякує новоприбулим Михайлові Шванкові, Юрієві Підбережному, Іванові Максиміву, Романові Гавриліву та Романові Романеву, які чесно і віддано працювали, щоб перебудувати та оновити залю в Українському культурному центрі для проведення таких імпрез.

Н. Плечінь,
член управи Центру

Призабуте минуле...

Стрімкий час не завжди дає нагоду озирнутися на пережите, поміркувати над минулим, багатим на славні звершення і прикрі негаразди. Але напередодні Конвенції УНСоюзу цікаво переглянути його архіви, які зберігають для нащадків передання минулих десятиліть. Подаємо добірку документів з кінця XIX і початку XX століття, коли молодий на той час УНСоюз (тоді він називався Руським Союзом в Америці) набував нових членів і піклувався про усю велику українську родину.

На цій сторінці вміщено Декларацію кандидата в члени Миколи Шляхти з села Віслока Великого біля Сянока, заповнену 24 липня 1898 року, квитанцію о. Стефана Макара про отримання 25 вересня 1899 року з каси „Свободи" 50 доларів на видання просвітницьких книжок, чек на виплату грошової допомоги Максимові Галущаку, членську грамоту Івана Дикого від 26 жовтня 1915 року.

З таких документів починалися добрі традиції УНСоюзу, якими він живе і досі, приймаючи до своїх лав усіх земляків, піклуючись про їхні справи.

Левко Хмельковський

ДЕКЛЯРАЦІЯ КАНДИДАТА (ТКИ)

1898 р. Декларація кандидата в члени Миколи Шляхти.

„СВОБОДА",
РУСКА ЧАСОПИСЬ.
The SVOBODA Publishing Co.
The only Russian Newspaper Published in the United States.

Mt. Carmel, Pa., September 25 1899

To The Svoboda Publishing Co. Dr.

1899 р. Квитанція о. Стефана Макара.

Shamokin, Pa.
First National Bank
OF SHAMOKIN
Pay to the order of
Dollars

1889 р. Чек на виплату грошової допомоги Максимові Галущаку.

ЧЛЕНСЬКА ГРАМОТА
„ЗГОДИ БРАТСТВ" В ОЛИФАНТ, ПА.
З.Б.В.О.
C. OF O. S.
CERTIFICATE OF MEMBERSHIP
OF THE
CONCORD OF OLYPHANT SOCIETIES

THIS IS TO CERTIFY THAT

ОТСИМ ПОСЬВІДЧАЄТЬ СЯ ЩО

1915 р. Членська грамота Івана Дикого.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ІНК.
ЗВІТ
жовтень 2001 р. – березень 2002 р.

ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ

ЗРОСТАННЯ КНИЖКОВИХ АКТИВІВ		Жовтень 2001	Листопад 2001	Грудень 2001	Січень 2002	Лютий 2002	Березень 2002
Членські вкладки:							
Членські вкладки	$	119,255.10	111,264.98	184,437.83	126,959.19	113,771.24	169,402.71
Вплати на пенсійні грамоти		343,437.61	61,175.00	236,739.78	52,850.00	26,574.51	141,299.24
Юнівер. Лайф Прем.		11,408.27	11,720.72	5,795.34	14,087.69	8,055.03	14,829.51
Премії за реасекурацію		-768.46	-279.50	-425.84	0.00	-556.76	-9,892.42
	$	473,332.52	183,881.20	426,547.11	193,896.88	147,844.02	315,639.04
Прибутки від інвестицій:							
Банків	$	1,067.15	234.98	154.47	872.96	80.06	127.59
Бондів		215,157.46	176,821.86	215,502.02	201,211.56	307,272.67	397,097.84
Членських позичок на підклад грамот		1,479.41	799.27	2,289.36	20.62	1,181.90	1,662.81
Гіпотечних позичок		51,835.14	30,186.69	29,638.43	36,969.33	28,605.27	38,218.13
Реальності в Кергонксоні, Н.Й.		90,781.41	77,231.10	63,152.13	31,038.69	15,929.89	14,045.72
Коротко термінових інвестицій		3,899.81	7,222.35	2,650.83	611.35	628.33	652.30
Уділів		37,350.84	15,012.90	30,523.93	21,445.63	14,019.47	14,227.91
Позички для Корп. Дому УНС		15,167.00	15,167.00	15,163.00	17,333.00	17,333.00	17,333.00
	$	416,738.22	322,676.15	359,074.17	309,503.14	385,050.59	483,365.30
Зиск при продажі бондів і уділів	$	14,024.99	0.00	-512.96	0.00	0.00	0.00
Прибутки книгарні і друкарні	$	81,671.68	105,157.08	109,415.85	81,482.59	102,996.38	125,991.20
Різні прибутки:							
Пожертви до Фонду Оборони Української Спадщини	$			1,000.00			
Пожертви для Фонду Відродження України-УНС		0.00	0.00	1,000.00	10,000.00	0.00	0.00
Залеглість до брокера		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100,000.00
Залеглість до Укр. Нац. Фундації		0.00	0.00	1,483.43	0.00	0.00	60.00
Переносне конто для Корп. Дому УНС		18,614.47	172,247.02	570,396.09	1,988.20	0.00	244,457.80
Резерва для незгрошевлиних чеків		0.00	0.00	15,142.71	0.00	0.00	0.00
Відділові вкладки		437.73	421.97	1,506.07	-5,435.73	410.76	478.66
Нерозміщені приходи		0.00	0.00	0.00	5,362.84	0.00	764.94
Вплати до Сирітського Фонду		0.00	0.00	90.00	715.00	0.00	0.00
	$	19,052.20	172,668.99	590,618.30	12,630.31	410.76	345,761.40
Разом	$	1,004,819.61	784,383.42	1,485,142.47	597,512.92	636,301.75	1,270,756.94

ЗНИЖЕННЯ КНИЖКОВИХ АКТИВІВ		Жовтень 2001	Листопад 2001	Грудень 2001	Січень 2002	Лютий 2002	Березень 2002
Виплати членам:							
Посмертні допомоги	$	115,206.63	127,673.00	125,859.00	88,704.00	129,698.00	82,668.00
За дозрілі вивінувальні грамоти		81,583.37	77,123.00	81,496.63	64,894.00	39,837.00	59,119.00
Виплати і частинні звороти пенсійних грамот		79,794.89	56,031.44	275,152.36	78,822.97	12,029.62	19,751.09
Грошові звороти		44,691.51	43,675.08	41,328.85	34,004.43	29,849.31	27,730.70
"Universal Life" виплати і частинні звороти		301.38	137.07	0.00	347.97	824.37	3,151.82
Відсотки від посмертних допомог		128.21	766.27	39.90	169.50	681.18	146.63
Братські пільги		0.00	0.00	43,077.51	0.00	0.00	26,160.57
Дивідендова акумуляція		828.22	3,245.13	4,975.47	1,919.56	2,012.72	1,815.51
	$	322,534.21	308,650.99	571,929.72	268,862.43	214,932.20	220,543.32
Комісійні винагороди:							
Комісійна Винагорода "Universal Life"	$	312.34	809.01	588.85	469.17	672.92	469.37
Винагорода Відділових організаторів і секретарів		6,363.96	17,381.87	32,407.81	-149.83	10,124.10	9,486.85
Винагорода Обласних організаторів		891.96	26.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	$	7,568.26	18,216.88	32,996.66	319.34	10,797.02	9,956.22
Загальні видатки і братські виплати:							
Кошти актуарія і статистики	$	11,441.00	11,558.00	9,972.10	10,260.00	386.00	33,030.00
Оголошення		783.90	541.80	2,386.80	868.10	1,201.80	561.80
Кошти контрольної комісії		0.00	0.00	2,793.46	502.00	0.00	0.00
Банкові оплати		720.58	563.33	762.97	525.27	519.71	529.01
Банкові оплати за опіку над бондами		2,311.77	1,452.99	767.77	3,096.72	0.00	1,420.95
Книжки і друки		0.00	247.84	261.00	686.51	290.44	37.79
Зменшено вартість електричних машин		0.00	0.00	8,531.47	0.00	0.00	7,300.00
Зменшено вартість друкарських машин		0.00	0.00	2,474.54	0.00	0.00	2,300.00
Зменшено вартість реальностей		0.00	0.00	22,424.61	0.00	0.00	21,900.00
Дотації		0.00	0.00	3,000.00	0.00	200.00	3,000.00
Вкладки до братських конгресів		0.00	1,258.27	0.00	0.00	0.00	0.00
Премії за медичне забезпечення працівників		57,491.86	14,301.98	-21,026.84	42,875.15	49,767.85	17,993.21
Кошти Річного Засідання		0.00	0.00	14,534.67	1,407.36	0.00	0.00
Кошти обласних засідань		3,051.23	2,114.70	2,717.92	0.00	1,286.03	4,586.25
Виплата відд. Братської Діяльности		0.00	0.00	3,671.51	200.00	50.00	412.00
Машини та устаткування		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Загальні канцелярійні видатки		334.68	428.47	125.21	3,552.46	836.43	399.49
Допомога з Фонду Братського		150.00	150.00	462.50	0.00	0.00	398.05
Асекурація		0.00	0.00	0.00	3,492.68	1,139.67	526.67
Премії за забезпечення працівників від випадку		521.24	2,087.79	-723.00	0.00	0.00	0.00
Кошти інвестиції		2,200.00	-300.00	-475.00	2,775.00	-244.00	-28.00
Кошти правні		7,536.57	8,459.30	10,083.87	0.00	4,367.18	10,983.75
Винагорода головного лікаря		2,000.00	0.00	0.00	2,000.00	0.00	0.00
Лікарські бадання нових членів		316.15	1,073.19	160.21	602.11	650.18	428.63
Кошти канадської канцелярії		0.00	3,734.30	0.00	0.00	0.00	0.00
Поштові оплати		9,741.65	6,377.00	-706.61	3,150.28	5,180.07	5,602.76
Кошти друків і приладів		2,490.83	2,835.74	2,588.68	3,023.51	3,238.62	3,312.55
Кошти компютерізації		9,000.00	0.00	223.50	0.00	78.00	1,264.70
Чинші		37,812.78	37,812.78	-12,832.44	20,931.04	20,931.04	20,931.04

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Хома і Винницький виступатимуть в Карнеґі Гол

НЬЮ-ЙОРК. – Челістка Наталія Хома і піяніст Володимир Винницький виступлять в середу, 29 травня, у камерній залі Вейла в Карнеґі Гол. У програмі – твори Бетговена, Моцарта, Шостаковича, Ґранадоса, Касадо і Винницького.

Обоє мистців – уродженці Львова, навчалися у Львівській, а потім у Московській консерваторії. На їхньому попередньому рахунку – участь у Бетговенському фестивалі у церкві Пресвятої Трійці в Нью-Йорку, у концертовій залі Стайнвея, у серії концертів в Японії, що транслювалися телебаченням, а також у серії концертів „Cello Plus" у Мишиґенському стейтовому університеті, у програмі „Музика в інституті" в Українському інституті Америки в Нью-Йорку, в театрі „Rosslyn Spectrum" у Вашінґтоні, в Музично-мистецькому центрі повіту Ґрін в „Гражді" у Гантері, Нью-Йорк.

Напередодні концерту в Карнеґі Гол Н. Хома і В. Винницький 26 травня виступлять у „Lake San Marco Chamber Music Society" в Каліфорнії.

Квитки на їхній виступ 29 травня у Нью-Йорку (по 25 дол.), можна набути в касі залі Карнеґі, телефонічно: (212) 247-7800 або через „www.carnegiehall.org". Початок концерту о 8-ій год. вечора.

Лі Ватерс

Володимир Винницький і Наталія Хома

Обслуга машин		6,799.50	5,504.85	4,269.00	5,839.10	3,055.92	4,330.29
Платня головних урядовців		14,265.86	14,265.86	15,515.87	15,515.87	15,515.87	15,515.87
Платня працівників		47,346.02	46,306.39	52,131.71	46,290.38	47,715.73	69,683.94
Стипендії		450.00	-125.00	0.00	0.00	0.00	100.00
Кошти телефону		3,508.28	3,569.60	1,531.70	2,895.90	-20.70	5,459.65
Переносне конто		-50.00	-180.32	65.26	-16,203.12	14,081.51	2,121.61
Загальні кошти подорожей		8.77	115.65	109.19	48.50	0.00	49.10
	$	220,232.67	164,154.51	125,801.63	154,334.82	170,227.35	234,151.11
Податки і оплата до асикураційних урядів							
Канадські податки на членські вкладки		-193.46	3,243.23	0.00	0.00	2,915.21	0.00
Оплата до асекураційних урядів		1,447.20	2,906.10	132.00	226.25	16,595.57	1,744.98
Федеральні і стейтові податки працівників		2,636.35	3,459.23	4,558.27	14,242.64	6,742.29	8,851.47
	$	3,890.09	9,608.56	4,690.27	14,468.89	26,253.07	10,596.45
Втрати при продажі бондів і уділів	$	6,660.30	0.00	1,000.00	0.00	0.00	9,504.50
Видатки Союзівки	$	147,422.66	125,829.16	114,891.14	108,492.69	69,156.53	76,822.56
Видатки книгарні і друкарні	$	99,960.99	92,976.73	161,419.96	89,500.69	115,475.74	133,852.12
Різні видатки:							
Кошти конвенції	$	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,659.63
Позички на підклад грамот-вирівняння		523.64	1,010.67	1,432.67	0.00	0.00	-259.52
Виплати з братерського Фонду		1,539.00	17,017.25	1,776.00	68.00	446.17	471.00
Виплата брокерові		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Виплати до Укр. Нац. Фундації		0.00	2,589.21	0.00	0.00	0.00	0.00
Резерва для незгрошевлених чеків		0.00	0.00	0.00	130.19	0.00	3,432.20
Нерозмішчені видатки		26.90	992.55	2,777.36	0.00	3,845.26	0.00
Переносне конто для Корп. Дому УНС		0.00	0.00	0.00	0.00	149,768.18	0.00
Виплати з Сирітського Фонду		0.00	500.00	0.00	0.00	907.08	3,659.62
	$	2,089.54	22,109.68	5,986.03	198.19	154,966.69	12,962.93
Разом	$	810,358.72	741,546.51	1,018,715.41	636,177.05	761,808.60	708,389.21
Зростання (зниження) книжкових активів	$	194,460.89	42,836.91	466,427.06	-38,664.13	-125,506.85	562,367.73
Баланс активів на початку місяця		65,035,257.80	65,229,718.69	65,272,555.60	65,738,982.66	65,700,318.53	65,574,811.68
Баланс активів на кінець місяця	$	65,229,718.69	65,272,555.60	65,738,982.66	65,700,318.53	65,574,811.68	66,137,179.41

ЗАГАЛЬНА СУМА АКТИВІВ		31-го жовтня 2001	30-го листопада 2001	31-го грудня 2001	31-го січня 2002	28-го лютого 2002	31-го березня 2002
Готівка	$	837,008.01	-404,053.76	823,600.51	417,660.41	279,486.42	632,162.84
Коротко-термінові інвестиції		2,053,588.28	1,861,216.24	16,001.12	435,000.91	554,961.17	461,932.77
Бонди		44,417,543.95	45,435,948.97	46,412,285.33	46,407,704.38	45,907,562.57	45,905,369.28
Гіпотечні позички		5,936,514.57	5,896,081.15	5,876,203.38	5,832,623.75	5,811,539.52	5,904,016.09
Позички на підклад грамот		307,707.70	301,487.76	298,789.28	292,380.91	292,687.87	293,485.55
Реальності		2,803,535.29	2,804,800.31	2,783,187.81	2,783,408.37	2,783,598.98	2,761,698.98
Друкарські і електронічні машини		137,419.09	137,419.09	126,166.18	126,166.18	126,166.18	116,566.18
Уділи		5,831,850.76	6,335,104.80	6,098,198.01	6,100,822.58	6,514,257.93	6,757,396.68
Позичка для УНС корп. ім. Д. Галичина		104,551.04	104,551.04	104,551.04	104,551.04	104,551.04	104,551.04
Позичка для корп. Дому УНС		2,800,000.00	2,800,000.00	3,200,000.00	3,200,000.00	3,200,000.00	3,200,000.00
Разом	$	65,229,718.69	65,272,555.60	65,738,982.66	65,700,318.53	65,574,811.68	66,137,179.41

СТЕФАН КАЧАРАЙ
касир

УКРАЇНА І СВІТ

У США судять перевізників українських нелеґалів

ЛОС-АНДЖЕЛЕС, Каліф. – 8 травня розпочався судовий процес проти організованого злочинного угруповання, що незаконно перевезло до США сотні українців, зокрема молодих жінок, яких змушували до проституції. Члени цього угруповання – вихідці з України.

За даними звинувачення, злочинна мережа незаконно заробила сотні тисяч долярів на перевезенні іміґрантів із України до Лос-Анджелесу через Мехіко. Прокуратура подала детальний опис злочинної діяльности угруповання.

Керівниця угруповання Тетяна Комісарук відповідала за пересуванням іміґрантів і збирала з них гроші готівкою; прокуратура має записи підслуханих її розмов, де вона називає перевезених жінок „повіями". Її чоловік Валерій Комісарук допомагав у керівництві угрупованням, зокрема відповідав за „пункти пересадки" в Мехіко. Третім названо ще одного звинуваченого, іміґранта з України Сергія Межерицького. Його завданням були катери й авта для перевезення нелеґалів і співпраця з мехіканськими провідниками, які переводили через кордон. Інші – дочки Комісарків, Наталя Корольова й Лоріна Латишева, її чоловік Олександр Латишев і ще один затриманий у справі, Григорій Чернов – мали завдання забезпечувати нелеґалів таким одягом, щоб вони не впадали ввічі, чи вчити їх, як переходити кордон і як відповідати прикордонній сторожі в разі затримання. „Іміґранти", що заплатили по 2,500 долярів, привозили до Мехіко й там Т. Комісарук їх повідомляла, що за доставу до США треба заплатити додаткові гроші. Якщо вину звинувачених буде доведено, їм загрожує, як повідомляють, до 10 років ув'язнення за кожного незаконно переведеного до США чужоземця. Суд триватиме приблизно шість тижнів.

В розшуку залишаються Валерій Савер, Михайло Лига, Валентина Дрозд, Євген Фролов, Олена Кравченко й Лариса Паломар. Усі вони організували людей в Україні, перевозили їх до Мехіко чи, як Валентина Дрозд, що її названо власницею українського туристичного аґенства „Світ Турз", координували це перевезення – можливо, тепер перебувають в Україні.

Сергій Драчук

Таємниця президентського палацу

Таємнича будівля виявилась палацом для президента.

У числі „Журналу Об'єднання вояків і приятелів 2-ої Дивізії УНА", який щойно вийшов у світ, привертає увагу ілюстрована стаття Василя Грузіна „Таємниця Васильково Поляни", у якій розповідається про те, як у Івано-Франківській області почалося на площі понад 10 гектарів термінове будівництво невідомої споруди, оточене великою секретністю. Було вирубано довколишні ліси, встановлено пильну охорону. Але місцевому репортерові вдалося сфотографувати великий палац з вертолетним майданчиком і з цією світлиною в руках журналісти почали допитуватися, що ж будують підрядники-чужинці на Васильковій Поляні. Різні міністерства відповіді не давали, аж перший заступник генерального прокурора України М. Гарник у відповідь на депутатський запит пояснив, що то споруджують пансіонат для залізничників. Диво-палац збудували і невдовзі до нього прибув на відпочинок ... Президент України.

Прикарпатські журналісти не виступають проти створення президентові умов для відпочинку, але усю таємничість пояснюють надмірними витратами на утримання президента, які у 2000 році сягнули 50.8 млн. гривень з бюджету і ще майже 28 млн, гривень зі спеціяльного фонду Адміністрації Президента. Журналісти запитують: чи не краще, зважаючи на важкий стан з фінансами в Україні, обмежитися відпочинком в уже існуючих палацах?

З приводу передплати журналу дивізійників можна звертатися до його головного редактора Володимира Васькова на адресу: 635 Evergreen Parkway, Union, NJ 07083.

Л. Х.

КИЇВ. – 80-річна пенсіонерка Любов Миколаївна Монолаті з Коломиї (Івано-Франківської обл.) біля імпровізованої могили своїх батьків, розстріляних органами НКВС у 1937р. У неділю, 12 травня 2002 р. у Биківнянському лісі під Києвом відбулося віче-реквієм, присвячене пам'яті жертв репресій тоталітарного режиму. Сотні людей прийшли на місце масових розстрілів вшанувати пам'ять своїх родичів і покласти квіти до братської могили.

Фото: УНІАН

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, квітень 2002 р.

100 дол.	Держко Евстахій	Лортон, Ва.
	Мулак А.	Лос-Анджелес, Каліф.
	Пастушок Василь	Сватмор, Па.
	Шершень Віра	Арлінгтон, Ва.
	Вжесневські Ірина і Роман	Торонто, Онт., Канада
90	Стрілецький М.	Монреаль, Квеб. Канада
85	Вірстюки Юлія і Борис	Ґекетставн, Н.Дж.
55	Перейма Марта	Вашінгтон, Д.К.
50	Дудка Василь	Гамілтон, Онт., Канада
	Джуль Павло	Ґроссе Пт. Шор, Миш.
	Кооператива „Калина“	Вініпег, Ман., Канада
40	Братство Кол. Вояків І УНА	Вініпег, Ман., Канада
35	Петришин Володимир	Кремфорд, Н.Дж
	Бонакорса Ленард	Белвіл, Н.Дж.
	Цап Софія	Ст. Ленард, Квеб. Канада
	Ґлобал Байомаркетінг	Пало Альто, Каліф.
	Макар Євген	Мавнтенсайд, Н.Дж.
	Максимович Анна	Вілов Гров, Па.
28	Петрига Михайло	Іст Медов, Н.Й.
25	Касіян Степан	Палатайн, Іл.
	Полон Оксана	Пен Ян, Н.Й.
	Маселко Роман	Ватервліт, Н.Й.
	Масляк Маріян	Лейквуд, Кольо.
	Пономаренко Володимир	Філядельфія, Па.
	Сімок Андрій	Лас Веґас, Нев.
	Татарин Орест	Сан Ґозе, Каліф.
	Яцук Петро	Окала, Фла.
20	Антоняк Зенон	Ричленд, Ваш.
	Бойчук Іван	Трентон, Н.Дж.
	Цетенко Вячеслав	Венес, Фла.
	Ліщина Л.	Ізлингтон, Онт. Канада
	Окопна Марія	Арлінгтон, Текс.
	Павлишин Дмитро	Клівленд, Огайо
	Плись Ірина	Трентон, Н.Дж.
15	Кривка Микола	Літл Фолс, Н. Й.
	Лобів Іван	Норт Порт, Фла.
	Семчишин Ілля	Гартфорд, Кон.
	Цеплий Олег	Ворен, Миш.
	Фіцалович Лідія	Ню Гейвен, Кон.
	Іваськів Любомир	Венес, Фла.
	Каркоць Петро	Колюмбія Гайтс, Мін.
	Куриляк Василь	Торонто, Онт. Канада
	Мельник А.	Колюмбус, Огайо
	Мостович Леонід	Лексінгтон, Кент.
	Наріжна Олена	Парма, Огайо
	Опирюк Ярослав	Кінгстон, Онт. Канада
	Рудь Василь	Ріджвуд, Н. Дж.
	Шпук Катерина	Моріс, Іл.
	Скочиляк Теодор	Етобіко, Онт. Канада
	Варецький Василь	Філядельфія, Па.
13.63	Кісь Микола	Сан Бруно, Каліф.
10	Бабська Таня	Вудгейвен, Н.Й.
	Дубас Павло	Чертсі, Квеб., Канада
	Кулинич Ірина	Жовква, Україна
	Корженівський Ярослав	Пітсвіл, Мд.
	Леськів Ярослав	Френчтавн, Н.Дж.
	Мамчур Віра	Вест Гартфорд, Кон.
	Нич Михайло	Філядельфія, Па.
	Ротко Іван	Стефентавн, Н.Й.
	Салдит Оксана	Емгерст, Н.Й.
	Шийка Василь	Парма, Огайо
	Стефанюк Роман	Джексон Гайтс, Н.Й.
	Бурак Андрій	Бімсвіл, Онт., Канада
	Була Олександер	Левітавн, Па.
	Карнет Леонід	Едісон, Н.Дж.
	Ханас Петро	Овк Ловн, Іл.
	Черней Юрій	Орадел, Н.Дж.
	Чомко Іван	Пасейк, Н.Дж.
	Долгий Сергій	Парма, Огайо
	Дуда Мирослав	Чикаго, Іл.
	Дитиняк Марія	Едмонтон, Алб. Канада
	Федуняк Василь	Голисвуд, Н.Й.
	Ґаврик Лена	Лас Веґас, Нев.
	Ґелетканич Роман	Бетфорд, Н. Г.
	Гайдук Ольга	Медфорд, Н.Дж.
	Глоба Борис	Йонкерс, Н.Й.
	Голик Володимир	Торонто, Онт. Канада
	Губчак Анна	Лейк Цюріх, Іл.
	Іванів Бронислав	Вуд Дейл, Іл.
	Іванів Наталія	Чикаго, Іл.
	Яримович Зеновій	Філядельфія, Па.
	Казанівська Ярослава	Трой, Миш.
	Кізима Катерина	Оксфорд, Миш.
	Костик Степан	Наяк, Н.Й.
	Красовський Микола	Порт Шарлот, Фла.
	Крук Мирослава	Ворен, Миш.
	Кучарська Ольга	Монреаль, Квеб. Канада
	Кушнір Мирослав	Філядельфія, Па.
	Кусів Ольга	Голивуд, Фла.
	Кибалюк Джерард	Дес Плейнс, Іл.
	Лаврів Іван	Чикаго, Іл.
	Лоїк Володимир	Солт Лейк Ситі, Юта
	Лутчак Теодор	Елджін, Іл.
	Лисак Теодозій	Парма, Огайо
	Мандрусяк Надія	Норт Порт , Фла.
	Мандзик Степан	Бафало, Н.Й.
10 дол.	Меренюк Богдан	Монреаль, Квеб. Канада
	Мулик Ярослав	Морпставн, Н.Дж.
	Олиник Степан	Вашінгтон, Д.С.
	Пахолюк Ігор	Бурлінгейм, Каліф.
	Петріна Андрій	Мт. Клеменс, Миш.
	Петрик Анна	Шервуд Парк, Аб.
	Піхурко Микола	Парма, Огайо
	Підлуська Марія	Еленвіл, Н.Й.
	Підвербецький А.	Скенектеді, Н.Й.
	Понціц Андрій	Лонг Айленд Ситі, Н.Й.
	Радченко О.	Монреаль, Квеб. Канада
	Раковська Олександра	Вейдінг Рівер, Н.Й.
	Рожак Петро	Філядельфія, Па.
	Рожанковський Ярослав	Джемейка Плейн, Мас.
	Савка Лявиса	Дес Плейнс, Іл.
	Сенів Степанія	Матаван, Н.Дж.
	Шкляр Степанія	Сатбурі, Онт. Канада
	Сірий Зенон	Байон, Н.Дж.
	Стецків Богдан	Спрінг Гіл ,Фла.
	Стеткевич Олександер	Тавнтон, Мас.
	Сторожук Богдан	Голд Рівер, Каліф.
	Стинда Андрій	Істон, Па.
	Томко Андрея	Мілбурн, Н.Дж.
	Торський Андрій	Мек Доналд, Огайо
	Уляновим Марія	Порт Репаблік, Мд.
	Вінницька Надія	Ласел, Квеб. Канада
	Яремко Оксана	Лівінгстон, Н.Дж.
	Захар Зенон	Вест Блумфілд, Миш.
	Заяць Анна	Ворен, Миш.
5	Гусяк Текля	Нью-Йорк, Н.Й.
	Клецор Лілея	Норт Бранзвик, Н.Дж.
	Крамаренко Степанія	Річмонд, Ме.
	Мандибур Валентина	Ґротон, Кон.
	Марчук Оксана	Гінздейл, Іл.
	Мазепа Ілярій	Пунта Ґорда, Фла.
	Мягка Наталія	Акрон, Огайо
	Піжицький Петро	Ст. Кетринс, Онт. Канада
	Радь Люба	Балтимор, Мд.
	Шкафаровський Павло	Йонкерс, Н.Й.
	Цісельська Тамара	Гантер, Н.Й.
	Захарія В.	Іст Медов, Н.Й.
	Бандрівська Анна	Клівленд, Огайо
	Барабаш Василій	Нью-Йорк, Н.Й.
	Бардин Ігор	Торонто, Онт. Канада
	Барицький Микола	Бафало, Н.Й.
	Бережницька Євгенія	Джонсон Ситі, Н.Й.
	Бієлка Петро	Рочестер, Н.Й.
	Бучак Мирон	Скенектеді, Н. Й.
	Хома Іван	Бруклин, Н.Й.
	Хуміловський В.	Скенектеді, Н.Й.
	Чайка Іван	Філядельфія, Па.
	Данилюк Анна	Ворен, Миш.
	Доманська Ольга	Джерзі Ситі, Н.Дж.
	Дубінін Світлана	Ґескел, Н.Дж.
	Федечко Юрій	Колумбус, Огайо
	Фішер-Слиж Марія	Торонто, Онт. Канада
	Франко Зенон	Конєрс, Джа.
	Гальчук Микола	Парма, Огайо
	Гайда Ігор	Істон, Кон.
	Голіян Михайло	Елмвуд Парк, Іл.
	Городиський Андрій	Бордентавн, Н.Дж
	Грамяк Мирон	Норт Порт, Фла.
	Грегорчак Т.	Гонолюлю, Гаваї
	Ільків Іван	Вітинг, Н.Дж.
	Янко Іван	Гавол, Н.Дж.
	Яремович Юрій	Чикаго, Іл.
	Єфименко Федора	Палм Ковст, Фла.
	Каніщак Андрій	Ярдвіл, Н.Дж.
	Казанівський Д.	Наяґара Фолс, Онт. Канада
	Кісак Євген	Бей Д'Урф, Квеб. Канада
	Клос Марія	Даймонт Пойнт, Н. Й.
	Клунь Ярослав	Стоні Крик, Онт. Канада
	Кобасяр Михайло	Йонкерес, Н.Й.
	Кочерга Володимир	Монреаль, Квеб. Канада
	Козак Лідія	Ратерфорд, Н.Дж.
	Кух Володимир	Покіпсі, Н.Й.
	Кушнірук О.	Чикаго, Іл.
	Квітка Антон	Вінтер Парк, Фла.
	Леськів Микола	Філядельфія, Па.
	Луцишин Мирон	Фінікс, Аріз.
	Мацук Богдан	Берлін, Мд.
	Марчук Оксана	Гінсдейл, Іл.
	Мельник Василь	Ворен, Миш.
	Мусик Павло	Дітройт, Миш.
	Миронюк Михайло	Гемтремк, Миш.
	Нагірний Мирон	Ботел, Ваш.
	Нечепоренко Микола	Джеферсон, Огайо
	Одежинська Марія	Колорадо Спрінгс, Кол.
	Панкевич Степан	Сайлом Спрінгс, Аріз.
	Перейма Ореста	Бафало, Н.Й.
	Підгірний Іван	Парма, Огайо
	Приймак Степан	Рочестер, Н.Й.
	Пилипюк Анна	Едмонтон, Альб. Канада
5 дол.	Репета Євген	Ворен, Миш.
	Шмідт Марія Слаба	Юніондейл, Н.Й.
	Сербин Іван	Монреаль, Квеб. Канада
	Шульга Андрій	Метітак, Н.Й.
	Сітко Василь	Вест Ст. Пол, Мін.
	Слук Микола	Словн, Н.Й.
	Сохан Олег	Йонкерс, Н.Й,
	Струць Іван	Чикаго, Іл.
	Світій Марія	Бруклин, Н.Й.
	Тарнавська Олександра	Торонто , Онт. Канада
	Толстиг Сем	Вітинг, Н.Дж.
	Тижбір Варвара	Кліфтон, Н.Дж.
	Васічко Іван	Картерет, Н.Дж.
	Війтович Юрій	Чикаго, Іл.
	Вовк Марія	Ворен, Миш.
	Зачко Софія	Норт Гейвен, Кон.
	Зеленська Ірина	Самерсет, Н. Дж.
	Зучок Андрій	Саскатун, Саск. Канада
3	Матищак Володимир	Мокіна, Іл.
	Семчишин Ілля	Гартфорд, Кон.
	Штабалюк Петро	Елизабет, Н.Дж.
	Разом	**$ 2,910.63**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

UZBEKISTAN airways
спільно із Air Ukraine

ПРЯМІ ЛЕТИ
з летовища ім. Дж. Кеннеді
на комфортабельному літаку
БОІНҐ-767-300

У П'ЯТНИЦІ І НЕДІЛІ
від 11 червня у ВІВТІРКИ (3 лети)

Нью-Йорк – Київ (виліт о год. 6-ій)

Нью-Йорк – Київ в обі сторони
ЧИКАҐО
ДІТРОЙТ
МАЯМІ
ЛОС-АНДЖЕЛЕС
ТОРОНТО
ВІД $ 499

8 годин лету – і Ви у Києві!

за інформаціями телефонувати:

БЮРО (212) 489-3954; (201) 944-4474
ФАКС (201) 944-4407
ЗАМОВЛЕННЯ МІСЦЬ:
(212) 245-1005; 800-995-9912

ЗАМОВЛЕННЯ І ВІДСИЛАННЯ ВАНТАЖІВ:
ТЕЛ.(718) 244-0248; ФАКС (718) 244-0251
ТЕЛ.(718) 376-1023; ФАКС (718) 376-1073

ПОНЕДІЛОК – П'ЯТНИЦЯ ВІД ГОД. 9-ОЇ РАНКУ ДО 6-ОЇ ВЕЧ.

MountainView Resort
Верховина
UACF
369 High Road, Box 52, Glen Spey, NY 12737

Програма "Верховини" – літо 2002
Відновлена оселя і табори!

27-ий Український Фестиваль - кращий та більший **19-21 липня**

Танцювальний вишкіл Роми Прийми-Богачевської **30 червня - 21 липня**
Для авансованих танцюристів віку 15 літ та старших. Програма включає балет та українські танці.Контакт: Roma Pryma - Bohachevska, 382 Decatur Ave, Shirley, NY 11967, Tel: 631 281-7243

Табір з фехтування (Olympus Fencing Camp) **30 червня - 13 липня**
Провадять Єфім Літван та Євґеній Назаров, тренери учасників світових та олімпійських ігор.
Контакт: Yevgeniy Nazarov, 2901 Ocean Pkwy Apt. C-7, Brooklyn, NY 11235, Tel. 718 646-3965

Табір українських танців Роми Прийми-Богачевської **21 липня - 3 серпня**
Для танцюристів початкуючого та середнього рівня від 7 до 16 літ. Програма включає балет та українські танці.
Контакт: Roma Pryma-Bohachevsky, 382 Decatur Ave, Shirley, NY 11967 Tel. 631 281-7243

Спортова школа Чорноморської Січі **28 липня - 17 серпня**
Три сесії тенісу, футболу, плавання та відбиванки. 30 літ традиції та успіху.
Контакт: Ukrainian Sitch Sports School, 680 Sanford Avenue, Newark, NJ 07106 Tel. 973 829-6857

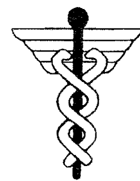
Richard School of Classical Dance For ages ten and up. **August 17-31**
Contact: Richard Grabowski, 237 Division Ave., Garfield, NJ, 07026 Tel 973 931-1133

Радіоаматорській табір і конвенція **3 - 18 серпня**
Двотижневий курс для віку 12 літ та старших. Навчання - антени і радіо теорія, правила, практичні лекції, курс закінчиться іспитом для радіоаматорської ліцензії та конвенцією РАДІОФЕСТ 16-18 серпня.
Контакт: Yuri Blanarovich, K3BU@aol.com, Box 282, Pine Brook, NJ 07058, tel 973 808-1970

Комп'ютер та Інтернет табори **18 - 31 серпня**
Learn computer basics, Cyrillic drivers, graphics design programs, Internet and Web page design.
Контакт: Yuri Blanarovich, K3BU@aol.com, Box 282, Pine Brook, NJ 07058, tel 973 808-1970

Оренда кімнат та помешкань на "Верховині" для 2002 сезону починається у травні. Просимо уже замовляти.

Більше інформацій можна отримати від: www.Verkhovyna.com
E-mail Verkhovyna@aol.com Tel. 973 244-9545

Д-р АННА К. ЛИСЯК

спеціяліст внутрішніх недуг

повідомляє, що з **15 травня 2002 р.**
її медичне бюро
знаходитиметься у новому приміщенні при

8001 Roosevelt Boulevard, Smylie Times Building, suite 303,
Philadelphia, PA 19152
(третій поверх, кімната ч. 303)

Число телефону залишається без змін:
(215) 332-9880

Smylie Times Building знаходиться на розі вулиць
Roosevelt Boulevard & Rhawn St., себто через вулицю
від теперішньої канцелярії

FLORIDA

Best Western

Ласкаво Просимо!

For the Magic of Central Florida's
Attractions or a relaxing stay
on the sandy, white Gulf Beaches,
We have a place for you to call home!

LAKELAND	SARASOTA	VENICE
Best Western	Best Western	Best Western
Diplomat Inn	Golden Host Resort	Ambassador Suites
www.BestWestern.com/	www.BestWestern.com/	www.BestWestern.com/
DiplomatInn	GoldenHostResort	AmbassadorSuites
1-800-237-4699	1-800-722-4895	1-800-685-7353

Call for more information, packages and group rates.
The Guran's offer a 10% Discount when mentioning this ad.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 257-го Відділу УНС

З днем 1-го червня 2002 року обов'язки секретаря 257-го Відділу перебирає новий секретар:

ПАВЛО БІЛЕЦЬКИЙ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Paul Bilecky
3412 La Crescenta Ave.
Glendale, CA 91208-1514
(818) 249-7698

Український Народний Союз пошукує осіб зацікавлених продавати життєве забезпечення (страховку). Вимагаємо знання англійської мови та професійного вишколу (ліцензії). Платимо комісове на рівні з американськими установами, та даємо списки проспектів. Зацікавлених просимо звертатися на тел.:

(973) 292-9800 додатковий 3018

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate

Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638
www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

Табори і майстерні на Союзівці влітку 2002 р.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР

від суботи 22 червня, до четверга, 4 липня.

Для хлопців і дівчат віком 12-18 років
Харчування і нічліг, оплата за дитину
для членів УНСоюзу – 510 дол.
для не-членів – 560 дол.
Тенісова оплата для викладачів – 80 дол. від дитини.
Кошти забезпечення 30 дол. від дитини.
Приймаємо не більше, як 45 учасників!
Інструктори: Юрій Савчак і Ліда Савчак-Копач;
Керівник табору: Оля Черкас.

МАЙСТЕРНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ

Від неділі, 4 серпня до суботи, 17 серпня

Традиційні українські народні танці для початкуючих, середніх та заавансованих танцюристів віком від 8-16 років, харчування і нічліг — оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 580 дол. за повний навчальний час,
для не-членів – 630 дол. за повний навчальний час.
Оплата для викладачів – 235 дол. від дитини.
Кошти забезпечення 30 дол. від дитини.
Чек за оплату для викладача слід виписувати на "UCDA INC." та висилати на Союзівку разом з оплатою за харчування і нічліг.
Директор: Рома Прийма-Богачевська.
Приймаємо не більше, як 60 учасників. Нікого не приймаємо без дозволу Р.Прийми-Богачевської і не менше, як на два тижні.

ТАБІР ДЛЯ ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ

Від суботи 6 липня, до суботи, 20 липня

Відпочинковий табір для хлопців і дівчат віком 7-12 років. Прогулянки, плавання, ігри українські пісні і фольклор під безперервною опікою.
Харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 330 дол. на тиждень.
для не-членів – 380 дол. на тиждень.
Додаткова оплата для опікунів/інструкторів:
– 30 дол. на тиждень від дитини.
Кошти забезпечення 15 дол. від дитини.
Приймаємо не більше, як 45 учасників на тиждень!
Керівник табору: Оля Черкас.

ЗАБАВНИЙ ЧАС „ЧЕМНОГО"

від неділі 7 липня, до п'ятниці 12 липня,
та від неділі 14 липня до п'ятниці 19 липня.

Присвячено для навчання англомовних діточок від 4-8 років про українську батьківщину.
Реєстрація/оплата для опікунів 135 дол. від дитини, якщо родичі перебувають на Союзівці.
Реєстрація/оплата для опікунів 175 дол. від дитини, якщо родичі не перебувають на Союзівці.
Оплата за реєстрацію включає сорочку, полуденок для дитини, та кошти забезпечення для дитини.
Навчанання від 9:30 ранку до 1:30 по пол.
Інструктори: Маріянна Василик, Богдана Пузик, Андрій Оприско, Наталка Юнас, Оля Музика.

СПОРТОВИЙ ТАБІР

Спортові табори: плавання, гри копаного м'яча, теніс, відбиванка для дітей від 8 до 14 років.

від неділі, 21 липня, до неділі, 28 липня.

Харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 265 дол.
для не-членів – 315 дол.
Додаткова оплата для інструкторів – 100 дол.
Кошти забезпечення 15 дол. від дитини.
Приймаємо не більше як 45 учасників.
Інструктори: Сергій Наливайко, Віктор Цимбал, Андрій Цимбал, Евген Кручовий.

Зголошення до всіх таборів і майстерень повинні бути зроблені заздалегідь. Місця надаються згідно із зголошеннями та одержанням 75 дол. завдатку від дитини/від табору. Належиться оплата в сумі 100 дол. від дитини/від табору (крім забавний час„Чемного"), які перебувають поза межою Союзівки. Завдаток стосується до цієї суми.

Союзівка відтягне 10 відсотків від ціни нічлігу/харчування тільки за 3-ій і 4-ий тиждень побуту на одному з наших таборів, або за другу дитину, яка бере участь в тому самому таборі.

Оплату за харчування і нічліг можете подати через банкову кредитну картку, чеком або готівкою. Оплату за викладачів та опікунів треба виписати чеком на Союзівку – „Таборова оплата". Наша оплата підвищена з огляду на вищі забезпеченеві кошти.

Таборовики, які залишать табір перед його закінченням, або які запізняться на табір, не дістануть жодного частинного звороту. Необхідно дістати довідку від секретаря відділу або від Головної Канцелярії УНС, що дитина є членом УНС, перед полагодженням таборових оплат.

Під гігієнічним оглядом, всі необхідні медичні довідки і листи-дозволу мусять бути доставлені не пізніше, як три тижні перед початком табору, інакше дитина стратить місце в таборі. Не дозволяється жодних вийнятків!

За дальшими інформаціями просимо звертатися до управи СОЮЗІВКИ.

Український Народний Союз не дискримінує нікого на підставі віку, раси, релігії, статі чи кольору шкіри.

Українська Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ
у Філядельфії, Пенсильванія
має шану запросити Вас
на відзначення свого
50-ти ЛІТТЯ
в суботу, 15-го червня, 2002 року
о годині 4-ій пополудні
в
Українському Освітньо-Культурному Центрі
700 Cedar Road, Jenkintown, Pennsylvania

ПРОГРАМА

* *Відзначення членів основоположників*
* *Відзначення Українських організацій Філядельфії*
* *Виступ Танцювального ансамблю "Волошки"*
* *Гумор-сатира під зарядом п. Зенона Чайківського*
* *Виступ Чоловічого хору "Прометей"*
* *Ведуча програмою: мгр.Уляна Мазуркевич*
* *Коктельна гостина*

Члени можуть купити квитки вступу ($5.00) в головному бюрі Кредитівки при 1729 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111

!!! Квитки не будуть продаватися при дверях !!!

UKRAINE 2002

PLEASE CALL FOR TOUR BROCHURE: 1-800-487-5324

CHEREMSHYNA
Lviv Symferopil/Bakhchysaraj
Yalta Kyiv/Kaniv/Perejaslav Kh.
June 4-15 $2575.00

MALVY
Krakiw Lviv Truskavets
Uzhorod Jaremche Chernivtsi
July 2-15 $2575.00

BARVINOK
Lviv Kamjanets/Khotyn
Iv.Frankivsk Kolomyja
Ternopil Kyiv
July 16-27 $2500.00

ZHAJVORONOK
Odesa Kherson Bakhchisaraj
Yalta Kyiv Poltava Chernihiv
July 23-Aug 7 $2950.00

INDEPENDENCE TOUR
Paris Kyiv/Kaniv Lviv
Symferopil/Bakhchisaraj Yalta
Zaporizzhia/Khortycia Poltava
Aug 9-25 $2950.00

CHORNOBRYVTSI
Independence Celebrations
Dnipropetrovsk Zaporizzhia/Khortycia
Donetsk Luhansk Kharkiv Poltava
Kyiv Chernihiv Symferopil/Bakhchisaraj
Yalta Odesa Vienna
Aug 13-25 $2670.00
Aug 13-31 $2950.00

ZHURAVLI
Independence Celebrations
Kyiv/Kaniv Poltava Zaporizzhia/Khortycia
Bakhchisaraj Yalta Kherson Odesa
Aug 20-Sept 2 $2575.00

LOWEST AIRFARES • VISAS • GROUP & INDIVIDUAL TOURS

Diaspora ENTERPRISES, INC. 1914 Pine Street Philadelphia, PA 19103 **215-732-3732 1-800-487-5324**

• ПРАЦЯ •

Пошукую українку для опіки над старшою жінкою в Лексінгтон, Н.Й., біля Гантеру. Мешкання і харч. Оплата за домовленням.
Тел.: **(212) 533-1336 веч.**
(973) 292-9800 дод. 3042 день

Медсестра з України (39 р.) шукає працю по догляду за дітьми або старшими людьми.
Тел.: (973) 366-8421 веч.
(973) 292-9800 дод. 3023 вдень

Потрібна добра, професійна кравчиня до шиття дорогого одягу.
Телефонувати:
(973) 535-6035 після 4-ої год.

• ДО ВИНАЙМУ •

До винайму апартамент у Мейплвуді, Н.Дж.: 3 спальні і гараж.
Тел.: **(973) 467-2732**

Винаймаю кімнати у сонячній Фльориді, в околиці українських церков, для людей похилого віку, з повним утриманням.
Тел.: (941) 423-3420
(941) 426-6203

Хата в горах Кетскіл, біля Гантеру, 2 милі від української церкви: 2 спальні, їдальня, камін, ганок. Для розваг: прогулянки, фестивалі, гольф, рибна ловля та інші. 2,200 дол. липень-серпень або 1,200 на місяць.
Тел.: (212) 445-4350

• ЗНАЙОМСТВА •

Жінка з України (57 р.), лікар по професії, познайомиться з мужчиною для серйозних відношень.
Тел.: (516) 921-1565

Українка (32 р.), брюнетка, з вищою освітою хоче познайомитися з освіченим мужчиною віком від 30 – 40 рр. для серйозних відносин.
Тел.: (315) 593-5332

• НА ПРОДАЖ •

На продаж односпальневий апартмент в українському селі
Тел.: (732) 271-5948

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ – ВИБЕРІТЬ "СВОБОДУ"!
НАЙСТАРШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В ДІАСПОРІ
Передплата на рік лише 55 дол.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
ВІДСОТКИ НА ПЕНСІЙНІ ГРАМОТИ
ВІД 1 ЖОВТНЯ 2001 р.

Одноразові і гнучкі пенсійні пляни Відсотки в першому році – нові аплікації (відсотки гарантовані на один рік)	6.00%
Одноразові і гнучкі пенсійні пляни (ІСНУЮЧИХ ГРАМОТ) $100,000.00 або більше	5.50%
$50,000.00 – $99,999.99	5.25%
$100.00 – $49,999.99	5.00%
Гнучка 10 пенсійна грамота (в другому році)	5.25%

Не ризикуйте своїми пенсійними фондами. Біржа іде в гору і в долину, але Ваші пенсійні фонди повинні бути забезпечені проти таких змін. Пенсійні грамоти УНС запевняють Вам постійний зріст.
За інформаціями про наші пенсійні пляни телефонуйте безкоштовно на:

1-800 253-9862 дод. 3013
e-mail Sales@unamember.com

Український Народний Союз

Ukrainian National Association, Inc.

УНСоюз уділяє своїм членам по доступних відсотках Іпотечні позички
MORTGAGES

Потелефонуйте сьогодні!
(800) 253-9862 дод. 3036

Чи Ви вже вибрали Ваше улюблене авто?

Кредитівка САМОПОМІЧ В НЬЮ ЙОРКУ ПОЗИЧАЄ ГРОШІ...

Фінансування до 95% ціни авта!

SELF RELIANCE NEW YORK FEDERAL CREDIT UNION

Main Office: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
E-Mail: SRNYFCU@aol.com
Branch Offices:
6325 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938 Fax: 845 626-8636
226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565-2097
32-01 31st Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506 Fax; 718 626-0458

OUTSIDE NYC CALL TOLL FREE: 1-888-SELFREL VISIT OUR WEBSITE AT: http://www.selfrelianceny.org

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК

КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ В НАСЛІДОК АВАРІЙ

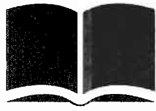
- ✔ на роботі
- ✔ автомобільних
- ✔ в публічних місцях
- ✔ лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДІННЯ під впливом алкоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID
1373 Broad St., Clifton, NJ 07013
(973) 773-9800

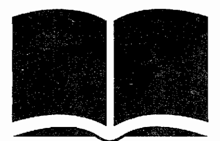
КАТАЛОГ КНИЖОК
ВИПРОДАЖ

Автор і назва	Ціна в доларах
Академія Наук України. Інститут Економіки. Економіка України: минуле, сучасне і майбутнє. Матеріяли Першого конгресу Міжнародної української економічної асоціяції (українською і англійською мовами). Київ, Наукова думка, 1993, стор. 356.	12.00
Винниченко, Ігор. „Україна 1920-1980-их". Депортації, заслання, вислання. Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 125.	3.50
Голод, Марія-Анна. „Янгол у наймах". Старосвітські легенди. Київ, видавництво „Рада", 1995 р., стор. 77.	2.50
Горлач, Степан. „Хрестини незалежності". Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 190.	6.00
Горохович, Антоніна. „Батьки і діти". Вінніпеґ-Торонто, 1990 р. Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада, стор. 176.	8.00
Знаки. 155 стародавніх українських вишивок. Видавництво „Соняшник", Київ, 1992 р. Великий формат. М. обкл. Стор. 72.	8.00
Камінський, Анатоль. На перехідному етапі. „Гласність, перебудова і демократизація на Україні". З передмовою Мирослава Прокопа. Мюнхен, 1990. стор. 624.	12.00
Кацавець Г. і Паламар Л. „Мова ділових паперів". Навчальний посібник для студентів. Київ, „Либідь", 1994 р., стор. 208.	5.00
Коссак Орест. Англо-український словник з інформатики та обчислювальної техніки. Словник містить понад 15,000 термінів з інформатики, комп'ютерних технологій та інженерії. Стор. 304. Тв. обкл.	11.00
Кошиць, Олександр. Спогади. Київ, видавництво „Рада", 1995 р. Тв. обкл. Стор. 385.	15.00
Луцький, Юрій. Листування з Євгеном Сверстюком. Українське незалежне видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка. Балтимор-Торонто, 1992 р. М. обкл Стор. 89.	4.00
Міфи давньої Індії. Для старшого шкільного віку. Упорядкування, переказ із гінді, післямова Степана Наливайка. Малюнки Миколи Пшінки. Київ, „Веселка", 1992. Великий формат. Тв. обкл. Стор. 200.	15.00
Незабутні роки (1945-1950). Пам'яткове видання. Комітет колишніх учнів Української Реальної гімназії в Зальцбурзі. Тв. обкл. Нью-Йорк – Чикаго, 1987. Стор. 227	18.00
Останнім шляхом Кобзаря. Хронологія і дух походу-реквієму, присвяченого 130-річчю перепоховання Тараса Шевченка. Вступне слово Леоніда Кравчука – колишнього президента України. Великий формат. „Український Літопис", Тв. обкл. Київ, 1994 р. Стор. 279.	20.00
Сверстюк, Євген. Блудні сини України. Літературно-критичні статті і виступи автора, присвячених відродженню духовности й морально-естетичним проблемам. Київ, 1993 р. Тв. обкл. Стор. 255.	10.00
Слабошпицький Михайло. Українець, який відмовився бути бідним. Київ, видавництво „Рада", 1994 р. М. обкл. Стор. 174.	8.00
Словник української мови в малюнках. Загадки, прислів'я, скоромовки, фразеологія. Кольорові ілюстрації. Побільшений формат. Київ, „Освіта", 1995 р. Тв. обкл., стор. 415.	25.00
Танюк Лесь. Монологи. Театр, культура, політика. Харків, „Фоліо", 1994 р. М. обкл. Стор. 383.	12.00
Чос Володимир. Реальна власність. Усмішки. Гумор, сатира, сарказм висвітлює сучасне життя в Україні і спонукає читача до роздумів. Черкаси „Відлуння-плюс", 2000 р. М. обкл. Стор. 56.	2.50
МИСТЕЦЬКІ АЛЬБОМИ	
Акорди. Антологія української лірики від смерті Т. Шевченка. Упорядкував Іван Франко. (Репринтне видання). Київ, „Веселка", 1992р. Тв. обкл. стор. 343.	15.00
Неділко Микола. Альбом-монографія з 60 кольоровими репродукціями. Нью-Йорк – УВАН, 1983 р. Тв. обкл., стор. 182.	15.00
Михайлів Юхим. Його життя і творчість 1885 -1935. Книга-альбом. Видавничий фонд Владики Мстислава, Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви в діяспорі. Нью-Йорк-Лондон -Париж-Торонто, 1988 р. Тв. обкл. Великий формат, стор. 233.	22.00
Сомко Надія і Сергій Макаренко. Альбом з кольоровими репродукціями. Східньо-Европейський дослідний інститут ім. В.К. Липинського. Тв. обкл. Великий формат, стор. 112	18.00
Сомко Надія. Скульптура і малярство. Альбом з 34 репродукціями. Асоціяція діячів Української культури АДУК-США. Тв. обкл.	12.00

Ціни подані з податком і пересилкою.

Адреса: SVOBODA, BOOKSTORE
2200 Route 10 West, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

"СВОБОДА" запрошує до праці продавців реклями

Ви можете прислужитися громаді й українській пресі, збираючи реклямні оголошення та передплатників для „Свободи", а також продавати газету у Вашій місцевості, отримуючи при тому винагороду. За детальними інформаціями просимо звертатися до Марійки Осціславської на
тел.: **(973) 292-9800, дод. 3040**

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ „Свобода" ❑ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638
www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

„MEMORIAL DAY WEEKEND"
НА СОЮЗІВЦІ

Від 24 до 27 травня 2002 р.

Ціна за одну ніч в 2-особових кімнатах

стандартні – $80, люксусові – $90 додатково за дорослу особу $5,

діти до 16 року життя – безплатно (*в ціни включені податок і чайові*)

П'ЯТНИЦЯ

Вечірка в „Трембіті" від год. 9-ої веч. до ??
Музика: „Midnight Bigus". Оплата при вході – 5 дол.

СУБОТА і НЕДІЛЯ

Сніданок в їдальні головного будинку від 8:00 до 10:00 ранку.
BBQ на веранді „Веселки" від 11:30 – 3:00 по пол.
4:30 – 6:00 час на товариські зустрічі і розмови у „Трембіті"
Вечеря у їдальні головного будинку від 6:00 – 8:00 веч.
ЗАБАВА у „Веселці": Вступ 10 дол. від особи при вході
Початок о год. 10:00 веч.

СУБОТА – оркестра „ЛУНА" • НЕДІЛЯ – оркестра „МОНТАЖ"

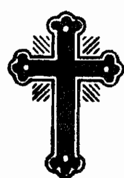
ПОНЕДІЛОК

Кава і солодке у вестибюлі головного будинку від 8:00 до 10:00 ранку
Полуденок („brunch") в їдальні головного будинку від 10:00 до 1:30 по пол.

УВАГА:

За всі страви, напої і розваги платиться додатково!

Зробіть замовлення ще сьогодні!

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 18 травня 2002 р. відійшов у вічність на 91-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ЮРІЙ ЛУЦИШИН

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 23 травня 2002 р. в римо-католицькій церкві св. Анни і на цвинтарі у Wells, NY.

У глибокому смутку залишені:

дружина – РОЗАЛІЯ
дочка – АННА з чоловіком ЗАХАРІЄМ і синами: ДЖАНОМ, АНДРІЄМ і ХРИСТОФОРОМ
сини – ВАСИЛЬ з дружиною ҐУЕН і дітьми: СТЕФАНОМ, РИЧАРДОМ і ЛОРЕН
– ІВАН з дружиною МЕРИЛЕН і сином ДЖАНЕТАНОМ
– МИКОЛА з дружиною ТАМАРОЮ і дітьми: МАЄЮ, КЕЄЮ і МАТЕЙКОМ
та ближча і дальша родина в Америці і в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

13 травня 2002 р. відійшов у вічність

бл. п.

ВОЛОДИМИР КРИСА

нар. 24 січня 1924 р. в Купчинцях, Україна.
В 1993 р. перейшов на пенсію після 20 років праці в Cargill Inc., New York.
Був членом хору „Думка" в Нью-Йорку.

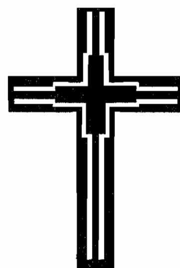
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 16 травня 2002 р. в українській православній церкві св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж., а відтак на цвинтарі .

У смутку залишилися:

сестра в Україні
похресниця – НІНА ВЕДМІДЬ з Бриджвотер, Н. Дж.
приятелька – ЕВГЕНІЯ ПАВЕЛЬЧАК з Нью-Йорку
племінниці і племінники.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що 4 травня 2002 р., після короткої недуги, відійшла у вічність наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

МАРТА КРАВЦІВ-БАРАБАШ

музиколог, піяніст, професор і композитор
нар. 13 грудня 1917 р. в Стрию, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 9 травня 2002 р. в церкві св. Миколая в Торонто, Канада і на цвинтарі „Park Lawn" у Торонто.

Горем прибиті::

муж – МИРОН
донька – ЛЯРИСА ТЕМПЛ з мужем ВІЛЯМОМ і дітьми: ДАНИЛОМ з дружиною АЛЕКСАНДРОЮ, та ХРИСТИНОЮ
син – АНДРІЙ
донька – МІКА ШЕПАРТ з мужем ЛАРІ і дітьми ТАМАРОЮ і УЛЯНОЮ
сестра – ДАРІЯ ЄМЕЦЬ з сином ЮРІЄМ і внучкою ФРАНЧЕСКОЮ
та ближча і дальша родина в США, Канаді і Україні.

Вічна Її пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень
і подяк редакція не відповідає